

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

jaar	bijlagenr.	categorie/agendanr.
2011	RA11.0115	A 3

Onderwerp

Openbare extra vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag 3 oktober 2011 te 19.30 uur in de raadzaal

Voorzitter: de heer C. Bijl
Waarnemend voorzitter: de heer G.J. Horstman
Griffier: de heer H.D. Werkman

Aanwezig bij de aanvang 39 leden, te weten mevrouw F.A. Aldershof, de heren H. Boers, G.J. Bijlsma, J. Dijkgraaf, K.P. Eggen, T.H. Gerth, J.M.L.G. van Goethem, A.J. Goudriaan en W.W.W. Halm, mevrouw T.C. Hoogeveen, de heren G.J. Horstman, H.J. Hulsegge, H. Huttinga, R.J.N.A. Kochheim, H. Leutscher en G.H.H. Linnemann, de dames A.G. Louwes-Linnemann en M.J. Meulenbelt-Schepers, de heren W.O. Meijer en W.L.H. Moinat, mevrouw A.C.M. Nijhof-Huizinga, de heren A.H. Oldenbeuving, S. Özkan en L.T. Pekelsma, de dames H.H. Plas-Kerperin en S. Rougoor-Mahalbasic, de heren C.J.M. Ruhé, J.C. Scheltens, A.W.J. Schoo, H. Smit, G.T. Sulmann, H. Thole en H. Velzing, mevrouw M.W.M. Vrolijk-Lenting, de heren R. Wanders en R. van der Weide, mevrouw F.I. van Wieren-Bolt en de heren B.D. Wilms en J.H. Wittendorp.

Aanwezig zijn de wethouders: de heer B.R. Arends, mevrouw T. Houwing-Haisma, de heren H.G. Jumelet, J. Kuper en A.J. Sleeking en mevrouw M.H. Thalens-Kolker.

Voorts aanwezig is de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

A1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de raads- en collegeleden, de vele aanwezigen op de publieke tribune, de luisteraars naar RTV Emmen en RTV Drenthe en degenen die de vergadering volgen op internet van harte welkom in deze bijzondere extra raadsvergadering.

Voor degenen die niet tot de vaste volgers van de gemeenteraad horen, is het goed te weten dat iemand wiens telefoon af gaat de volgende keer iedereen moet trakteren. Het verzoek is dus alle telefoons op stil of tril te zetten of uit te doen. Verder is het ook gebruikelijk dat bijdragen, van wie dan ook, niet mogen worden ondersteund door applaus, boegroep of tromgeroffel. Dat geldt voor zowel het college en de raad als voor het publiek. Er zal ongetwijfeld wel een keer

geschorst worden, dus als men dan wat emoties wil delen, kan dat in die tijd.

De opgestelde agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A2. Vragenhalfuur

Mevrouw Louwes-Linnemann merkt op dat in het *Dagblad van het Noorden* van 29 september een artikel was te lezen over een fusie van het Scheper Ziekenhuis, het Bethesda ziekenhuis en het Refaja Ziekenhuis. De PvdA-fractie is benieuwd of het college op de hoogte is van de voorgenomen fusie en of deze consequenties zal hebben voor het Scheper Ziekenhuis. De vraag is of het college alles op alles wil zetten om er voor te zorgen dat het ziekenhuis in Emmen behouden blijft.

Wethouder Thalens-Kolker stelt vast dat er op dit moment in de ziekenhuiswereld een fusiegolf door Nederland waart. Dat is ook alleszins begrijpelijk, gezien de kwaliteits- en met name de volume-eisen die gelden en zullen gaan gelden, dat ziekenhuizen elkaar opzoeken en samenwerkingsrelaties of een fusie aangaan. Het Scheper Ziekenhuis, Bethesda en het ziekenhuis in Hogeveen hadden al een samenwerkingsrelatie, maar hebben die omgezet in een fusie om een optimale zorg in deze regio te kunnen bieden. Verleden week woensdag heeft de raad van bestuur een gesprek gehad met een aantal leden van het college, waarin zij op de hoogte zijn gesteld van de ontwikkelingen die gaande zijn. De stellige indruk van het college is dat die zeker niet tot een vershraling van het zorgaanbod in de regio zullen leiden, maar eerder tot een verbreding en een verrijking. Dat is volgens spreekster voor de inwoners van Emmen, maar ook voor de inwoners van de buurgemeenten alleen maar goed.

Afgesproken is elkaar te blijven informeren over de ontwikkelingen. In de toekomst zullen er nog regelmatig contacten plaatsvinden met de raad van bestuur, opdat het college op de hoogte blijft van de actuele ontwikkelingen.

Een bijkomstigheid is dat er door deze ontwikkeling in de toekomst mogelijk meer opleidingsplekken voor meer specialisaties binnen het Scheper Ziekenhuis zullen ontstaan, wat natuurlijk ook goed is.

Inmiddels was ook in de krant te lezen dat het Refaja Ziekenhuis in Stadskanaal eveneens een samenwerking is aangegaan met zowel het Scheper Ziekenhuis als het Ziekenhuis Bethesda. Dit is volgens spreekster een extra ontwikkeling die uiteindelijk ten goede zal komen van het zorgaanbod in de regio.

Het vragenhalfuur wordt vervolgens gesloten.

Voor de behandeling van het volgende agendapunt draagt de voorzitter de leiding van de vergadering over aan de waarnemend voorzitter.

**B1. Ter vaststelling:
Gewijzigd raadsvoorstel realisatie
DPE Next
[RA11.0110]**

**Gevraagd wensen en bedenkingen van de raad
Voornemen deelneming DPE Next
(RIS.5133)**

Ter kennisneming:

- Informatie en besluitvorming raad in relatie tot DPE Next;
- De raadsbesluiten van 20-12-2010 en de invulling van de aan de besluiten verbonden kaders;
- Voorwaarden financiering DPE Next;
- Gemeentelijke risicoanalyse met betrekking tot BC DPE Next 7.0;
- Samenvatting Business case 7.0 met aanbiedingsbrief d.d. 29 augustus 2011;
- Rapportage UNO Bedrijfsadviseurs inzake second opinion business case DPE Next 7.0a van 5 september 2011;
- Rapportage ‘Een maatschappelijke kosten/batenanalyse gebiedsontwikkeling Atalanta van 17 augustus 2011;
- Conceptrapportage ‘Economische effectenanalyse project Atalanta Emmen’ van 2 september 2011;
- Afschrift brief aan Gedeputeerde Staten provincie Drenthe met verzoek tot toekenning en beschikbaarstelling provinciale middelen van 13 september 2011;
- Advies Nysingh advocaten-notarissen met betrekking tot staatssteunaspecten van 21 september 2011;
- 11.218862 Tussentijdse rapportage DPE tweede kwartaal 2011;
- Diverse bijlagen, behorende bij commissievergadering van 14 september 2011.

Onder geheimhouding ter inzage bij griffier

- Brieven d.d. 4 juli 2011 en 14 juli 2011 behorende bij de Businesscase DPE Next versie 7.0 met de bijbehorende bijlagen (complete BC DPE Next 7.0);
- Brieven d.d. 30 augustus 2011 met bijlagen zoals vermeld op Overzicht bijlagen Bedrijfsplan DPE Next 7.0a (complete BC DPE Next 7.0a);
- Brieven d.d. 6 september 2011:
 - Erratum bijlage bij memo Bedrijfsplan DPE Next 7.0a;
 - Externe financiering DPE Next;
 - Exploitatieberekeningen DPE Next;
 - Eventuele aspecten met betrekking tot staatssteun rond planontwikkeling DPE Next;

NB: Zie voor de tijdens de vergadering ingediende amendementen en moties de pagina's 48 t/m 53.

De waarnemend voorzitter geeft allereerst het woord aan wethouder Arends voor een kleine correctie.

Wethouder Arends vermeldt dat onder punt f. op pagina 30 (actuele stand van zaken externe financiering en subsidies) wordt gesteld: "Uiterlijk begin 2011 zal er duidelijkheid zijn (-)." Was dat maar waar, want deze passage moet worden gelezen als: *uiterlijk begin december 2011 zal er duidelijkheid zijn.*

De heer Wanders brengt naar voren: een impuls geven aan de werkgelegenheid en de economische ontwikkeling van Emmen, de regio Zuidoost Drenthe, de provincie Drenthe, ja zelfs het gehele noorden, dat is voor de PvdA-fractie indertijd de hoofdreden geweest om in te stemmen met het Atalanta-project. Het is een project dat uit veel meer dan de verplaatsing van de dieren-tuin bestaat: de ondertunneling van de Hondsrugweg, een nieuw centrumplein, een nieuw theater en het aanpassen van onder meer de Boermarkeweg.

Natuurlijk vormen de verplaatsing van de dieren-tuin en de combinatie met het theater een essentieel onderdeel in het geheel. Daarom is het belangrijk dat er een goed plan ligt met een duidelijk onderscheidend vermogen. Het moet immers weer de bezoekers naar Emmen brengen die er in het verleden ook waren. Daarbij is het van belang op te merken dat ook de ontwikkeling die de dieren-tuin indertijd heeft doorge-maakt nooit zonder overheidssubsidies mogelijk was geweest. Verleden jaar december heeft deze raad het dierenpark gevraagd diens business case te verbeteren. Hierbij is een fiks aantal voor-waarden en eisen meegegeven.

Welnu, het plan ligt er. Een uitdagend, ambitieus concept met marktkansen, is wat Twynstra Gudde erover schreef. Natuurlijk, de bezoekers moeten wel komen, maar het is een realistische ver-wachting. Daarnaast voldoet de exploitatie aan de voorwaarden en eisen die de raad in decem-ber 2010 heeft gesteld, zo rapporteert UNO.

Toen de raad in december 2010 besloot zoals deze besloot, stond voor ogen dat alles in kannen en kruiken zou zijn op het moment dat men el-kaar weer zou ontmoeten over dit onderwerp. De fractie kan op dit moment niets anders constate-

ren dan dat niet het geval is. De raad is nu weer aan zet.

Aan drie van de gestelde voorwaarden is niet voldaan: er is nog geen toezegging van de pro-vincie, de NOM participeert niet en vreemd vermogen is nog niet aangetrokken. De geschets-te oplossing betekent aanpassing van het kader dat de raad in 2010 heeft meegegeven. De vraag die nu dus voorligt, is of de raad zich kan vinden in de invulling die wordt voorgesteld.

De PvdA-fractie hecht er aan te benadrukken dat een mogelijke oplossing voor de financiering niet ten koste mag gaan van de ambitie en de kwaliteit. Het nieuwe park moet een dusdanige uitstraling en kwaliteit bieden en daarmee een zodanige aantrekkingskracht hebben dat het een vliegwieleffect tot stand brengt dat de beoogde effecten en *spin off* bevordert. Dat dit laatste een verwachting is die mag worden gekoesterd, blijkt uit rapportages van Ecorys. Dat becijfert de economische effecten van het Atalanta-project op ruim 800 structurele banen en € 92 miljoen jaarlijkse bruto bestedingen, een effect dat de gemeente en de regio zeer goed kunnen gebruiken, de realisatiefase nog buiten beschou-wing gelaten.

De PvdA-fractie heeft altijd aangegeven dat de werkgelegenheid zoveel mogelijk lokaal en regi-onaal moet neerdalen. Dat betekent dat zij ver-wacht dat ook DPE Next bij de aanbesteding hier maximaal rekening mee houdt. DPE Next gaf aan hier aan tegemoet te komen. Om dit ex-tra kracht bij te zetten dient de fractie een motie (M1) in, mede ondertekend door de fracties van CDA en VVD, waarin het college wordt ver-zocht DPE dit te laten bevestigen aan de raad. Het is jammer dat alle positieve bijdragen aan de samenleving en de totale omvang van het project de laatste maanden zijn ondergesneeuwd. De PvdA-fractie is, samen met anderen, de mening toegedaan dat dit het middels de klankbord- en inwonersbijeenkomsten zorgvuldig opgebouwde draagvlak onder het Atalanta-project ernstig heeft ondermijnd. Juist omdat het uitleggen en herhalen van de boodschap nodig is, heeft de fractie in december samen met de fracties van CDA, VVD en D66 een motie ingediend waarin het college werd opgeroepen de communicatie over het gehele project weer voortvarend ter hand te nemen. De fractie wil van het college weten wat met er die motie is gedaan.

Ook de PvdA-fractie hoort verschillende gelui-den uit haar achterban. De één roept dat het door moet gaan, de ánder vindt het een wel erg groot

avontuur. Zij wordt eveneens aangesproken op het voetbalveld en het schoolplein door mensen die willen weten wat het project nu echt is en waarom er verhuisd moet worden. Dit neem je met je mee als je als fractie met elkaar gaat werken en wegen, want dat was het wel. Zij is zich natuurlijk bewust van de risico's als je instemt, maar tegelijkertijd ook van de risico's die horen bij een afwijzing. Wat vindt de fractie nu voor Emmen de beste stap? Waar is de samenleving het beste mee te dienen om de inwoners van de gemeente perspectief te bieden? Dat zijn de vragen waar raadsleden een antwoord op moeten geven.

De raadsadviseur geeft aan het nu nemen van een besluit te vroeg te achten, omdat bijvoorbeeld de provincie nog niet heeft besloten. Maar de provincie heeft aangegeven juist op de gemeente te wachten. Opgemerkt moet worden dat ondanks een verzoek in de klankbordgroep de raadsadviseur geen opmerking heeft gemaakt over de effecten, mocht het advies worden opgevolgd.

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Wanders tot een afronding te komen.

De heer Wanders zal dat doen.

De PvdA-fractie vindt het tijd de impasse te doorbreken en ziet dus ook in waarom dit besluit op dit moment nodig is. Zij hecht er wel waarde aan het college een helder kader mee te geven. Daarom dient zij samen met de fracties van CDA en VVD een amendement in dat wat de indieners betreft een helder en duidelijk handelingskader aan het college biedt (A1). Daarmee wordt het een besluit waarmee Emmen vooruit kan. Want dat is volgens de indieners nodig voor het Emmen van nu en morgen.

De heer Schoo stelt vast dat vanavond een nogal bijzonder raadsvoorstel wordt behandeld. Hij vindt het dan ook een beetje raar dat een spreker na vier of vijf minuten wordt gevraagd tot een afronding te komen. Heeft de heer Wanders diens bijdrage nu helemaal kunnen afronden of niet?

De waarnemend voorzitter hoorde ook wat andere reacties van verbazing. Echter, de agenda die is uitgegaan, vermeldt nadrukkelijk dat er vier minuten spreektijd is. Hij zal heus niet op een of twee minuten kijken, maar hij kan natuurlijk niet zien hoe lang de bijdrage van een spreker is; het zouden ook weleens zeven of acht

minuten kunnen worden, en dat wordt te gek. Niet voor niets is vier minuten spreektijd afgesproken. Niemand heeft daar tevoren commentaar op gegeven en de agenda is vastgesteld. Spreker informeert of de heer Wanders klaar was met diens bijdrage.

De heer Wanders bevestigt dit.

De waarnemend voorzitter stelt dan vast dat de heer Wanders binnen de vijf minuten is gebleven.

De heer Van der Weide heeft het even getimed en is tot vijftien minuten gekomen. Echter, wanneer over zo'n zwaar onderwerp als dit een besluit moet worden genomen, mag er wel wat coulance worden betracht ten aanzien van de spreektijd. Voorafgaande aan deze vergadering heeft hij hierover nog navraag bij de griffie gedaan en toen de indruk gekregen dat enigszins coulant zou worden omgegaan met de spreektijd.

De waarnemend voorzitter zegt dat hij er ook coulant mee omgaat.

De heer Van der Weide wil in elk geval de oproep van de heer Schoo steunen. Vervolgens nog een vraag aan de heer Wanders. Wat hem in diens betoog is opgevallen, is dat risico's en onzekerheid daarin bijna niet zijn voorgekomen. Hij wil bij dezen een treffende conclusie van Twynstra Gudde aanhalen: "Daarnaast dient de raad te beseffen dat de financiële en kwalitatieve onderbouwing van het project van een zeer pril niveau is. Nu een onherroepelijk besluit nemen, betekent dat de raad een zeer grote mate van onzekerheid accepteert." De vraag is: waarom accepteert de PvdA-fractie de grote mate van onzekerheid in deze onzekere tijden, terwijl de financiële voorwaarden van december 2010 niet zijn ingevuld?

De heer Wanders wijst erop dat met het ingediende amendement een duidelijk handelingskader wordt meegegeven aan het college. Hij neemt aan dat ook de heer Van der Weide kennis heeft genomen van het memo dat vrijdag jongstleden door Twynstra Gudde is gestuurd. Daarin wordt aangegeven dat dit deel van het besluit tegemoetkomt aan het prille stadium van het project.

De heer Van der Weide beaamt dat de ontbindende voorwaarde in het handelingskader beter

is ingevuld, maar dat hiermee geen antwoord is gegeven op de stelling van Twynstra Gudde dat het maar zeer de vraag is of het begrote bedrag van € 200 miljoen voldoende zal zijn, gelet op de risico's die worden genoemd. Daarom de vraag aan de PvdA-fractie: waarom wordt geen enkele keer iets over de nadelige gevolgen gezegd die dit project met zich mee kunnen brengen en waarom accepteert genoemde fractie een grote mate van onzekerheid?

De heer Wanders wil nogmaals op het handelingskader wijzen. Volgens hem worden in de risicoparagraaf in het voorstel enige risico's genoemd, zijnde € 12 miljoen van de provincie en de externe financiering. Daarvoor wordt een oplossing aangedragen in het voorstel. Als wordt gehandeld binnen het handelingskader van het college, dat door middel van het ingediende amendement nog wat is aangescherpt, is er geen risico, want dan is een en ander ingevuld voordat tot uitvoering van het besluit wordt overgegaan. Zo staat het ook in het raadsvoorstel.

De heer Van der Weide merkt op dat de heer Wanders naar het amendement kan verwijzen, maar dat deze daarmee nog steeds geen antwoord op de gestelde vraag geeft. Twynstra Gudde stelt zich bijvoorbeeld de vraag of de bezuiniging van € 50 miljoen wel echt realiseerbaar is en heeft het over een 'alles of niets'-strategie, waarmee DPE op het niveau van De Efteling moet komen, over het in de exploitatie opgenomen optimistisch percentage loonkosten en over de grote financiële risico's die aan het voorgestelde besluit kleven. Daarover hoort hij de PvdA-fractie niet.

De heer Wanders wijst er op in zijn betoog te hebben gezegd dat zijn fractie zich zeker bewust is van de risico's als wordt ingestemd en ook van de risico's als dat niet wordt gedaan. In december 2010 heeft de raad een besluit genomen, waarin is opgenomen dat UNO namens de gemeente het project het laatste half jaar zou volgen. UNO heeft daarover gerapporteerd en daarbij aangegeven welke zaken zijn onderbouwd. Twynstra Gudde heeft daar eveneens een mening over. In de klankbordgroep is aan dit bureau gevraagd waarop het diens mening fundeert en dezelfde vraag is in de commissie gesteld. Daaruit heeft sprekers fractie een aantal conclusies getrokken. Zij is zich wel degelijk bewust van wat er in de risicoparagraaf staat. Met het handelingskader dat het college zich in het voor-

stel zelf al oplegt, is het financieringsrisico niet groot, immers: het college gaat niet over tot uitvoering indien niet alles is ingevuld.

De heer Wilms constateert dat dit een belangrijk moment voor de toekomst van Emmen is. Een prachtig nieuw park op de es, een nieuw theater en een metamorfose van het centrum: gaan die de banenmotor worden die Emmen jaren vooruit helpt? Wordt zo op een juiste manier het centrum versterkt en wordt zo een *boost* gegeven aan recreatie en toerisme? Dé economische versterking van Emmen? Of wordt het een doemscenario met een financiële molensteen om de nek van de gemeente waar men jarenlang last van kan hebben? Het antwoord ligt in de toekomst. Spreker hoorde een reclamespotje van een bekende staatsbank dat als volgt gaat: "De nee, je komt hem steeds vaker tegen, zeker in het huidige financieringsklimaat. De nee is niet dol op verandering, de nee houdt van afremmen, van afkeuren en van afwijzen. De nee houdt van stilstaand water, van kluitjes in het riet, van het kastje naar de muur. Na de ja moet je vaak wat langer zoeken, je moet hem soms een handje helpen, want de ja zet dingen in beweging, daarom gaan we altijd op zoek naar een ja in een plan."

De ja's en de nee's laten zich bij dit voorstel niet zo eenvoudig vaststellen. Zowel een ja als een nee heeft een brede impact en laat zich zeker niet alleen vatten in een financieel kader. De wereld is niet zwart/wit. De politiek moet keuzes maken, hoe groot de dilemma's ook zijn. Voor- en tegenstanders maken een keuze die vanuit hun diepste overtuiging het beste is voor Emmen. Daarin dient men elkaar te respecteren en niet te verketteren.

De CDA-fractie heeft diepgaand over het voorliggende voorstel gesproken. Zij heeft kennisgenomen van alle informatie en meningen. De intensieve beoordeling van het voorstel en de daarbij horende belangenweging hebben uiteindelijk niet geleid tot unanimitéit binnen de fractie. Eén fractielid, de heer Oldenbeuving, zal tegenstemmen en zelf met een stemverklaring komen. Dus ook binnen het CDA zijn niet alleen voorstanders, maar vaststaat dat een piano met alleen maar gelijke tonen geen muziek voortbrengt.

Besluiten nemen over meerdere raadsperiodes vergt vaak een groot uithoudingsvermogen en historisch besef. De wereld staat niet stil. De CDA-fractie heeft in 2007 ingestemd met de visie, in 2008 met het Atalanta-project en eind

2010 met het overbruggingsvoorstel betreffende het nieuwe park, dit onder strikte voorwaarden. Vandaag wordt vastgesteld of aan de voorwaarden is voldaan, welke argumenten eraan ten grondslag liggen indien dit niet het geval is en hoe die worden gewogen. Maak je alleen een inhoudelijke afweging, of wegen er ook aspecten mee die zich minder eenvoudig laten duiden? De fractie is content met het aangepaste raadsvoorstel; de inbreng in de raadscommissie is voor een groot deel verwerkt. De advisering en de toetsing door UNO en Twynstra Gudde hebben tot nu toe geleid tot betere plannen en besluiten. Dat is goed. De rol van adviseurs is dat zij de raad bijstaan. De raad moet hun adviezen betrekken in de afweging, maar dient uiteindelijk zelf te besluiten.

De combinatie park en theater is origineel, kansrijk, maar ook gewaagd en moeilijk te vergelijken met andere parken. Gelukkig maar! Het is een uniek concept. Als het succesvol verder wordt uitgewerkt en gerealiseerd, ligt er een basis voor een uniek attractiepark.

Twynstra Gudde is gematigd positief over de markttechnische en organisatorische haalbaarheid van het nieuwe park. Ook wordt de conclusie van UNO onderschreven dat aan de meeste van de door de raad gestelde eisen is voldaan. Aan het financiële kader is nog niet voldaan. De fractie heeft kennisgenomen van de oplossingsrichting die DPE voorstelt en die wordt onderschreven door UNO. De feitelijke wijziging van het financiële kader ligt voor in dit ontwerpbesluit. De fractie kan daarmee instemmen, mits de criteria ook in het besluit worden opgenomen. Hiertoe is inmiddels een amendement ingediend door de PvdA-fractie. Het amendement geeft ook duidelijkheid over de vraag hoe het college moet handelen als níét aan de nieuwe criteria wordt voldaan. Een door de raad vastgelegd handelingskader voor het college geeft aan wat er dient te worden gedaan indien er geen of een ongewenste invulling wordt gegeven aan het criterium '€ 30 miljoen aan externe financiering'. In dat geval moet het college weer terug naar de raad; de raad wordt dus niet een project ingerommeld.

Over de financiële haalbaarheid van het nieuwe park wordt verschillend gedacht, ook door de adviseurs. Echter, is twijfelen aan het aantal bezoekers terecht als je tegelijkertijd constateert dat het een uniek park wordt en dat het plan technisch en organisatorisch haalbaar is?

Een belangrijk punt is de financiële betrokkenheid van de gemeente bij het nieuwe park. De

gemeente investeert feitelijk in het particuliere bedrijf DPE Next en loopt daardoor risico. De CDA-fractie beseft dat terdege. Het college heeft helder in beeld gebracht wat de belangrijkste risico's zijn, maar als alles volgens plan verloopt, kan het park ruimschoots voldoen aan alle verplichtingen en krijgt ook de gemeente gewoon haar geld met rente terug. Een deel van de risico's ten aanzien van de stichtingskosten kan worden weggenomen als door DPE Next op adequate wijze invulling wordt gegeven aan de voorgestelde oplossing voor de externe financiering. De fractie is van mening dat de zoektocht naar inbreng van risicodragend kapitaal door derden onverminderd voortgezet dient te worden. Zij dient hiertoe een motie in, mede ondertekend door de fracties van PvdA en VVD (M2). Ook ten aanzien van het vriendenaandeel wil de fractie vasthouden aan de kaders die in december 2010 zijn vastgesteld. Een zogenaamd vriendenaandeel is geïntroduceerd voor het verkrijgen van eigen vermogen. Zij is van mening dat dit idee uitvoerbaar is en dient daarom opnieuw een motie in, eveneens gesteund door de fracties van PvdA en VVD (M3).

Vervolgens het moment van onherroepelijke besluitvorming. De CDA-fractie steunt het college in diens opvatting dat het verstandig is de raad nu tot een definitief besluit te laten komen. Dat geeft duidelijkheid aan andere partners. Daar zijn al verschillende beelden voor gebruikt. Men moet loskomen uit een ijzeren greep < wie moet eerst beslissen? > om zelf te kunnen handelen, een sneeuwbal aan het rollen te krijgen waar vervolgens veel meer sneeuw aan plakt. Zelfs een zwangere vrouw is opgevoerd om duidelijk te maken dat de bijna voldragen zwangerschap een feit is.

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Wilms tot een afronding te komen.

De heer Wilms pleit er niet voor de bevalling op te wekken door een besluit van de raad. Toch is de oprichting van DPE Next wel een hele beveling. Misschien is niet voor niets het gezegde: van uitstel komt afstel. De CDA-fractie is van mening dat de raad met het ingediende amendement inzake een handelingskader op een verantwoorde wijze een onherroepelijk besluit kan nemen.

Ten slotte: er is bij de politieke besluitvorming en in de media terecht een sterke focus op de financiering en de risico's gelegd. Je zou bijna vergeten wat het de gemeente brengt! In decem-

ber is aandacht gevraagd voor de communicatie, dit om het complete verhaal te vertellen.

De waarnemend voorzitter laat weten dat de heer Wilms nu écht tot een afronding moet komen.

De heer Wilms zegt dat in elk geval de radiostilte moet worden doorbroken en dat er hard moet worden gewerkt aan de communicatie. Als de gemeente haar nek uitsteekt, maar daarmee Emmen economisch, sociaal en cultureel een enorme *boost* kan geven, moet de gemeente dat aan iedereen willen uitleggen. Men heeft het weleens over de Drentse bescheidenheid die soms vernieuwing in de weg staat. Misschien moet men maar eens gewoon dóén, in de traditie van de dappere voorouders, de hunebedbouwers. Met elkaar de schouders eronder. wat weegt dan nog een molensteen?

De heer Van der Weide stelt vast dat de raad vandaag staat voor een historische beslissing. Burgemeester Bijl zei in 2007 het volgende over de visie inzake dierenpark/theater: “Er is nu echter geen sprake van een schot, maar van een salvo schoten voor de boeg, want er komen nog momenten waarop besluiten zullen worden genomen.” Het schot dat moet leiden tot een besluit is vandaag aan de orde. Het onomkeerbare punt is aangebroken. Twynstra Gudde bevestigt dit nog maar eens in diens rapportage. De voornoemde uitspraak van de burgemeester strookt ook niet met diens uitspraak van afgelopen donderdag. Volgens de burgemeester vroeg Wakker Emmen zich af of ‘mevrouw’ twee weken vóór de bevalling eigenlijk wel zwanger had moeten worden. De fractie van Wakker Emmen ziet dat anders. Volgens haar is er nog geen sprake van een zwangerschap, want het lukt het dierenpark al een paar jaar niet zelfstandig zwanger te worden. Het dierenpark vraagt daarom al een paar jaar hulp van de gemeente en anderen om toch zwanger te kunnen worden. Maar het dierenpark heeft nog niet nagedacht over de vraag of het straks wel zelfstandig voor het kindje kan zorgen. Ook bij de opvoeding zal het dierenpark veel hulp en ondersteuning nodig hebben. Is dat alles een verrassing? Nee, het dierenpark kon de laatste jaren ook al niet goed zorgen voor de opvoeding van het kind dat het nu heeft. Er blijkt sprake te zijn van ernstige verwaarlozing van het kind en de jeugdzorg moet dan ook zwaar bijspringen. Vanwege allerlei belangen is er niet voor gekozen het kind bij de ouders weg te ha-

len, al was dat beter voor het kind geweest. De belangen van de ouders blijken vóór die van het kind te gaan.

Voorts de financiering van het raadsvoorstel en de plannen. De gemeentelijke bijdrage is al bijna verdubbeld tot € 89 miljoen. De risico's blijven groot, de financiële voorwaarden worden niet gehaald, er is twijfel over de exploitatie en het risicoprofiel is verhoogd door een lening van € 22 miljoen. Is men er dan? Nee! Zo concludeert Twynstra Gudde:

- twijfel *worst case*-scenario van het plan;
- percentage loonkosten te optimistisch;
- de raad is niet in staat een weloverwogen beslissing te nemen;
- de financiële en kwalitatieve onderbouwing van het project van een zeer pril niveau;
- de lat ligt hoog, dus alles moet perfect worden uitgevoerd;
- de realisatiekans is niet te herleiden uit *business case*;
- zijn de bezuinigingen van € 50 miljoen wel echt realiseerbaar;
- grote onzekerheid bestaat of het concept binnen het budget van € 200 miljoen kan worden gehaald;
- een alles of niets strategie, waarbij DPE op het niveau van De Efteling mee moet spelen.

Hoe zat het ook alweer? Er moet niet in risico's worden gedacht, maar in kansen, oftewel: met oogkleppen op wordt onverminderd voortgegaan. Het is werkelijk onbegrijpelijk dat in dit stadium met deze risico's en deze grote bedragen raadsleden en het college een onherroepelijk besluit willen nemen. De kans dat de uitvoering niet volgens plan gaat acht de fractie reëel, want kostenoverschrijdingen bij grote projecten zijn eerder regel dan uitzondering. Onlangs zijn 17 projecten van gemiddeld € 34 miljoen onderzocht en de gemiddelde overschrijding bleek 50%. De Deense professor Bent Flyvberg onderzocht ruim 200 grote projecten. Deze stelde vast dat de kostenoverschrijdingen bij deze projecten een mondiaal en algemeen verschijnsel zijn. Van alle projecten valt 90% duurder uit dan begroot, de opbrengsten worden structureel overschat en de kosten onderschat. Hoe dan verder? Springt de gemeente dan weer in het ontstane gat? Daarnaast is er de economische crisis, er speelt nog een Europese schulden crisis en gemeentelijk moet er voor € 20 miljoen per jaar worden bezuinigd, maar de gemeente Emmen gaat plannen uitvoeren ter waarde van een half miljard. Zelfs

in Griekenland zouden ze er slecht van slapen! De fractie van Wakker Emmen vreest voor grote gevolgen voor de gemeente. Nu al wordt er gesproken over het sluiten van scholen, worden sportclubs opgezadeld met hogere lasten, krijgt de burger te maken met een verlies aan koopkracht etc. Zij vreest dat er straks te weinig geld is voor essentiële voorzieningen. Linksom of rechtsom gaat dit de burger raken.

Wat de fractie betreft, is er in dit dossier sprake van een klassiek geval van struisvogelpolitiek. Vanaf de beginfase is er maar één koers gevaren, een koers die moet leiden tot verhuizing van het dierenpark. De verhuiskoers kwam een aantal malen in kritiek weer terecht en de economische en financiële condities zijn sterk veranderd. Dit zou toch moeten leiden tot een nieuw inzicht of op z'n minst een aanpassing van de koers! Want wat ga je doen als je droomvisie niet haalbaar of financieerbaar blijkt te zijn? Wakker Emmen heeft al diverse malen gepleit voor een plan B. Voor- en tegenstanders zouden het er met elkaar over eens moeten zijn dat er, indien de plannen niet haalbaar zijn of de risico's te groot, een plan achter de hand moet zijn waarop kan worden teruggevallen. Maar niets van dit alles. Elke keer werd de vraag naar een plan B van de hand gewezen door de coalitie.

Er is door het college op geen enkele wijze een serieus alternatief gepresenteerd. De fractie van Wakker Emmen vindt dat de raad, maar vooral het college heeft verzuimd een gedegen plan B achter de hand te hebben. Hiervoor hadden verschillende opties onderzocht kunnen worden, zoals verplaatsing van het station en het ontwikkelen van een verbinding c.q. een attractie tussen de twee locaties, waarbij zelfs nog een onderdeel van de centrumlocatie zou kunnen worden verplaatst naar de es. Vanuit zo'n situatie zou het park stap voor stap kunnen worden gemoderniseerd. Vele ideeën zijn volgens de fractie nooit uitgewerkt. Een onderneming zal stap voor stap de weg naar boven moeten inslaan. Dat dit geld gaat kosten, staat als een paal boven water, maar er zal iets moeten gebeuren, daar is iedereen het over eens.

Zoals gezegd, is er iedere keer maar één koers gevolgd. Het college heeft de raad telkens met visies en plannen laten instemmen met indicatieve bedragen. Stap voor stap heeft de raad ingestemd met het uitwerken van visies en plannen, stap voor stap is men de weg naar het moeras gaan bewandelen.

De heer Dijkgraaf zegt dat het de heer Van der Weide zou sieren als deze aangeeft wat plan B voor diens fractie zou zijn als dit plan niet zou doorgaan.

De heer Van der Weide merkt op dat hij, als hij het budget zou hebben als iemand als Kessler of een ambtenarenkorps van 1.200 man, hier vandaag een uitgewerkt alternatief had gepresenteerd. Zijn kritiekpunt is dat er allerlei alternatieven hadden kunnen worden ontwikkeld, maar dat die tot op heden nooit serieus zijn bekeken. Alternatieven zijn ook nooit met de raad gecommuniceerd.

Vandaag staat de raad op het punt een onomkeerbaar besluit te nemen. Wandelt iedereen verder het moeras in, of wordt huiswaarts gekeerd en gezocht naar een veilige route? Er is immers nog een weg terug; zie de toezegging van het college dat, indien de *business case 7.0* er niet goed uit zou zien, de stekker er uit zou worden getrokken. De adviseur van de raad concludeert ook dat er geen echte reden of noodzaak is voor het vandaag nemen van een definitief en onomkeerbaar besluit.

Hoe anders was de uitspraak van burgemeester Bijl afgelopen donderdag. Terug naar diens vergelijking met een zwangere vrouw: de geboorte komt er, oftewel de dierentuin gaat verhuizen! Blijkbaar kan DPE toch zonder gemeentelijke bijdragen. Ten eerste is het niet aan de burgemeester een definitief besluit te nemen, maar aan de raad. Ten tweede heeft de raad volgens de burgemeester blijkbaar geen keus meer. Het is stikken of slikken. Ten derde concludeert zowel wethouder Arends als Twynstra Gudde dat het onomkeerbare station nog niet is gepasseerd. Een vreemde gang van zaken, die binnen de fractie niet goed is gevallen. Immers, een burgemeester behoort boven de partijen te staan. Spreker wil het vervolgens hebben over het vertrouwen in de uitvoering. Het nieuw te bouwen park zal niet door de gemeente worden gebouwd, maar door het dierenpark zelf. Deze partner wordt steeds meer een onbetrouwbare partner. Zoals vandaag in het dagblad was te lezen, neemt ook de oud-directeur mevrouw Rensen afstand van de motivatie dat het dierenpark voorbij is gestreefd door andere parken omdat zij het gekopieerd hebben. Ze maakte de zeer treffende opmerking dat stilstand de oorzaak is van de teruglopende bezoekersaantallen. Men is alleen maar met de verhuizing bezig ge-

weest, zonder zich af te vragen of de benodigde financiering wel rond komt en of de plannen wel haalbaar zijn. De penibele situatie van het park op dit moment is te wijten aan het wanbeleid in de afgelopen tien jaren. Niet de locatie, maar het wanbeleid is het grootste probleem. Een excuus, een spijtbetuiging of iets van dien aard is niet bij de verantwoordelijken terug te vinden. Het blijft hierover ook angstvallig stil bij de coalitiepartijen en de directie van het park. Typerend voor het wanbeleid vindt de fractie de opmerking van de OR in 2008: "Directeur Hiddingh heeft gezorgd voor een angstcultuur. Het park werd niet meer opgebouwd, maar afgebroken."

Daarnaast zijn er jarenlang te hoge bezoekersaantallen naar buiten gebracht. Op dit moment bekruipt de fractie van Wakker Emmen het gevoel dat de huidige directie er alles aan wil doen om aan de buitenwereld te verkopen dat verhuizing de enige oplossing is. De fractie is hier absoluut niet van overtuigd.

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Van der Weide tot een afronding te komen.

De heer Van der Weide merkt op dat de vorige spreker anderhalve minuut extra heeft gekregen.

De waarnemend voorzitter stelt vast dat de heer Van der Weide, weliswaar met een onderbreking, al méér tijd heeft gekregen. Hij wil, net als bij andere sprekers, soepelheid betrachten, maar zijn verzoek is nu wel tot een afronding te komen.

De heer Van der Weide zegt dat als hem nog anderhalve minuut wordt gegund, hij zijn hele verhaal kan houden.

De fractie vindt dat de dierenparkdirectie zich op dit moment vol overgave moet storten op het huidige park, in plaats van alleen maar te blijven leunen op de overheid en het slachtoffer te spelen. Het dierenpark is tenslotte nog altijd het mooiste van Nederland.

Er moet de fractie nog iets van het hart over de werkwijze van het college in dit dossier. Het college blinkt uit in het noemen van de voordelen van dit plan, maar de fractie mist een belangrijke karaktereigenschap bij dit college: realisme. Realisme als het gaat om de plannen en het zien van de risico's en gevolgen. De nadelen van deze plannen worden nauwelijks onder ogen gezien en gecommuniceerd, maar het college is wel in staat spookbeelden op te roepen in geval er niets wordt gedaan of de dierentuin op de

huidige locatie wordt gelaten. Dan zijn er plots redenen en risico's om dat vooral níét te doen. Exemplarisch hiervoor was de manier waarop wethouder Arends op 14 december 2010 de raad met knip- en plakwerk op de mouw wilde spelen dat de verhuisplannen in deze vorm goedkoper zijn dan de dierentuin op de huidige locatie. Bedragen oplepelen en daarbij voor een slordige € 25 miljoen weglaten en risico's niet meenemen, is misleidend. In diens vorige rol als president-commissaris van de dierentuin verklaren dat de *cash flow* prima is en het goed gaat met het dierenpark, terwijl zich een half jaar een faillissement dreigde, getuigt ook niet van een goed en betrouwbaar bestuurder. Diens willekeurige wijze van citeren van Twynstra Gudde tijdens de commissievergadering liet ook zien dat het college de plannen heel eenzijdig bekijkt door de voordelen te noemen en de nadelen weg te laten.

Concluderend: de financiering is niet rond, er zijn nog steeds grote risico's en er sprake is van een tunnelvisie, waarbij maar één weg wordt bewandeld. Dat maakt dat er bij de fractie geen vertrouwen in de uitvoering aanwezig is. Derhalve zal zij tegen dit voorstel stemmen.

De heer Wanders hoorde de heer Van der Weide spreken over het handhaven van de dierentuin op de huidige plek. Heeft deze er een beeld van wie dat zou moeten gaan betalen?

De heer Van der Weide antwoordt dat als de raad vandaag besluit het voorstel niet aan te nemen, de fractie dat opvat als door de dierentuin niet rond te krijgen financiering. Dan ontstaat er een geheel nieuwe situatie waarin allerlei scenario's denkbaar zijn en kunnen worden uitgewerkt. Hij kan de heer Wanders een wedervraag stellen: indien niet wordt voldaan aan wat in het ingediende amendement wordt aangegeven, hoe wordt dan met elkaar opnieuw de discussie ingegaan? Volgens spreker staat de raad dan op precies hetzelfde punt, of er zou moeten worden gezegd: we gaan de externe financiering ook voor onze rekening nemen?

De heer Wanders zegt dat zijn vraag was: heeft de heer Van der Weide er een beeld van heeft wie handhaving op de huidige plek gaat betalen?

De heer Van der Weide antwoordt dat het niet ondenkbaar is dat dit de gemeente eveneens geld gaat kosten. Hij heeft hiervóór al gezegd: wat we ook gaan doen, het gaat hoe dan ook geld kos-

ten! Als men de dierentuin failliet laat gaan, kost het eveneens geld. Wordt doorgegaan met deze plannen, dan valt te vrezen dat het de gemeente nog veel meer geld gaat kosten.

De heer Wanders vraagt of de heer Van der Weide een visie heeft op investeren in een dierentuin. Het mag duidelijk zijn dat bij het Atalanta-project wordt ingestoken op een integrale gebiedsontwikkeling met een investering die veel structurele extra banen en economische bestedingen met zich meebrengt. Handhaving van de dierentuin op de huidige plek zou ook miljoenen vergen. Spreker heeft de directeur laatst horen zeggen dat het minimaal € 30 miljoen vergt om het park überhaupt weer toonbaar te krijgen. Denkt de heer Van der Weide dat dit hetzelfde rendement oplevert en wil deze dat dan ook uitleggen dat dit qua banen niets extra's voor de gemeente oplevert?

De heer Van der Weide constateert dat het genoemde bedrag ongeveer een vierde omvat van de bedragen die met Atalanta zijn gemoeid. De gemeente zou dus veel minder kwijt zijn. Het gaat er echter om dat er geen alternatief is ontwikkeld. Het grootste kritiekpunt van zijn fractie is dat stap voor stap besluiten zijn genomen, zonder de vraag te stellen of de financiering geheel rond is en of de haalbaarheid als een paal boven water staat. Volgens haar is dit absoluut niet het geval. Doorgaan met deze risico's en de benodigde bedragen vindt zij onverantwoord.

De heer Wanders merkt op dat de heer Van der Weide, als deze zegt dat het gaat om een vierde van de Atalanta-investering, er ook bij moet vertellen wie een groot deel van de rekening krijgt op het moment waarop in Atalanta wordt geïnvesteerd. Als de dierentuin op de huidige plek blijft, komt dat voor rekening van de gemeente en dat is méér dan de nu aangegeven verplaatsingsvergoeding.

De heer Van der Weide heeft uit de stukken begrepen dat de Atalanta-plannen nu al op € 127 miljoen staan. Hij roept in herinnering dat de exploitaties ter waarde van € 70 miljoen dekkend moeten zijn. Dan moeten alle subsidies voor een bedrag van € 107 miljoen binnenkomen. Zo werd de bijdrage van € 5 miljoen van de NOM gezien als een zekerheid, maar na een half jaar is er geen zekerheid meer. De heer Wanders rekent

zich rijk met allerlei subsidies en exploitaties, terwijl Twynstra Gudde juist aangeeft dat alle exploitaties nog lang niet dekkend zijn.

De heer Wanders wijst er op in zijn eerste termijn te hebben gezegd dat de NOM inderdaad niet participeert. Echter, als de heer Van der Weide het raadsvoorstel goed leest, ziet deze dat daarin wordt gesteld dat het college niet tot uitvoering van het raadsbesluit overgaat als de financiering niet is ingevuld. Daartoe is een amendement ingediend met een handelingskader. Op grond daarvan kan de gemeente geen financieel risico lopen.

De heer Van der Weide stelt vast dat wordt gesproken over een evenwichtige financiering, ter beoordeling van het college. Als raad zou je daar heel anders over kunnen denken. Met alleen de investeringsbegroting ben je er niet, want de exploitatie moet nog wel rendabel worden als de verplaatsing doorgaat. Alle subsidies en exploitaties moeten wel binnenkomen en dekkend zijn. Die garantie is er niet; alles is op aannames gebaseerd.

De heer Scheltens merkt op dat de heer Van der Weide, die de PvdA-fractie eenzijdigheid verwijt, zelf ook eenzijdig de conclusies van Twynstra Gudde aanhaalt. Een conclusie van Twynstra Gudde is namelijk ook dat DPE bezig is met het ontwikkelen van een nieuw belevingspark. Tevens stelt dit bureau dat er een basis ligt voor een uniek attractiepark. Het bureau verwacht ook dat de geprognosticeerde bezoekersaantallen zijn te halen. Kortom, ook de heer Van der Weide citeert eenzijdig!

De heer Van der Weide wijst er op dat, als de coalitiepartijen in de hele behandeling van de voorstellen aan de raad zo nadrukkelijk de voordelen noemen, zij wel genoodzaakt zijn de nadelen daartegenover te zetten. Anders zou men kunnen geloven dat het project alleen maar voordelen heeft. Verder vindt de fractie dat de financiën bij een project als dit afgedekt moeten zijn. De financiën staan voor haar op nummer 1, omdat ze in dit geheel het belangrijkste zijn. De ambities zijn prachtig en wat de fractie betreft, zouden onderdelen daarvan kunnen worden gebruikt om de huidige dierentuin de toekomst mee in te sturen, maar de nu bestaande geschetste risico's en de genoemde bedragen vindt zij onverantwoord.

De heer Scheltens hoorde de heer Van der Weide zeggen dat onderdelen van de ambities ook in de huidige dierentuin zouden kunnen worden gerealiseerd. Deze bedoelt dan waarschijnlijk: op de huidige locatie aan de Hoofdstraat. Is dat juist?

De heer Van der Weide zegt dat de vraag is hoe je verder gaat met het hele belevingsaspect van de dierentuin. Er zijn andere dierentuinen, zoals in Hannover, Burger Zoo en Blijdorp die hiermee al voorzichtig bezig zijn. Er kunnen best vele bruikbare ideeën en alternatieven zijn. De fractie vindt dat de huidige locatie, in het hart van het centrum van Emmen een bijdrage levert aan de middenstand, zo uniek dat zij die daar wil behouden. Er kunnen alternatieven worden bekeken voor uitbreiding. Spreker heeft daarvoor nog geen enkel plan gezien. Hij mist, kortom, de alternatieven in dezen. Zijn indruk is dat de fracties van PvdA en CDA ook niet hameren op alternatieven. Zij dienen samen met de VVD-fractie wel een amendement in, maar als niet aan de daarin opgenomen voorwaarden wordt voldaan, hoe willen zij dan verder?

De heer Wilms zegt dat het voorheen gebruikelijk was dat amendement en moties werden voorgelezen, opdat iedereen daarvan meteen kennis kon nemen. Het is jammer dat dit nu niet meer gebeurt. Hij adviseert de heer Van der Weide toch eens goed naar het ingediende amendement te kijken, want deze zal dan zien dat aan alle genoemde voorwaarden moet worden voldaan voordat het college tot uitvoering kan overgaan. Wordt niet aan alle uiterst belangrijke voorwaarden voldaan, dan moet het college terug naar de raad. De indieners stellen ook voor die voorwaarden een op een in het voorstel op te nemen. Daarmee kan dan wellicht een aantal zorgen weg worden genomen.

De heer Van der Weide wijst er op twee onderzoeken naar voren te hebben gehaald waaruit blijkt wat er gebeurt bij kostenoverschrijding. Het kan allemaal mooi in een amendement worden opgenomen, maar Twynstra Gudde zet grote vraagtekens bij het investeringsplafond van € 200 miljoen en bij het realiseren van de bezuinigingen van € 50 miljoen. Dat zo zijnde, mag de heer Wilms spreker gaan vertellen waar de dierentuin gaat aankloppen als het niet blijft bij € 200 miljoen en de bezuiniging van € 50 miljoen niet haalbaar blijkt te zijn.

De heer Wilms merkt op dat er, behalve de gevallen waarin het fout is gegaan, ook veel gevallen zijn waarin het goed is gegaan. Denk maar aan De Weiert, een project van circa € 300 miljoen. Daar heeft de gemeente zelfs nog geld aan overgehouden. De gevallen waarin het fout is gegaan, durft hij dus wel te relativeren.

De heer Van der Weide zegt dat wat dit betreft vooral een pluim moet worden gegeven aan de ondernemers, in plaats die naar jezelf toe te trekken. Hij heeft al gezegd dat in bijna 90% van de 200 onderzochte projecten kostenoverschrijdingen zijn opgetreden en dat 50% of meer absoluut geen uitzondering is.

De waarnemend voorzitter geeft aan dat het amendement en de moties natuurlijk hadden mogen worden voorgelezen, buiten de toegestane spreektijd om.

De heer Schoo meldt dat hij het amendement en de moties tot op de letter wil spellen. Hij heeft in 2007 één keer het lef gehad een algemene motie te steunen. Hij wordt daarmee nog regelmatig om de ogen geslagen. Bij dezen dus het verzoek de vergadering straks even te schorsen om de fractie in staat te stellen goed te kijken naar wat is ingediend.

De heer Scheltens stelt vast dat het voorliggende raadsvoorstel het vervolg is op het raadsbesluit van december 2010. Met dit voorstel wordt het finale besluit gevraagd over het al dan niet bouwen van een belevingspark op de Es, maar ook een besluit om na 35 jaar discussie een nieuw theater te bouwen. Daarmee gaat het vanavond om een historisch besluit, maar wel een besluit onder voorwaarden. Immers, met het besluit in december 2010 is bepaald dat de gemeente onder voorwaarden een bijdrage wil leveren van in totaal € 17 miljoen. Het nakomen daarvan werd voorbehouden aan de raad. Voor de VVD-fractie is inmiddels duidelijk geworden dat aan de meeste voorwaarden is voldaan. Ze zijn getoetst door UNO, maar ook door raadsadviseur Twynstra Gudde. Naar aanleiding daarvan zijn er in de commissie vragen gesteld en als gevolg daarvan is het gewijzigde raadsvoorstel opgesteld, volgens de fractie sterk verbeterd; het geeft meer inzicht in met name de financiën. Naar het oordeel van het college is aan de belangrijkste voorwaarden van het raadsbesluit

voldaan. De fractie deelt die mening niet. Haars inziens behoort de toezegging van € 12 miljoen door de provincie en financiering van € 30 miljoen door externen tot de belangrijkste voorwaarden en hieraan is tot op heden niet voldaan. Maar de fractie begrijpt de strategie van het college: duidelijkheid verschaffen over de gemeentelijke positie. Nu worden daadwerkelijk de piketpalen geslagen. Daarmee komen andere, externe financiers in beweging. Door nu als raad een besluit onder voorwaarden te nemen, worden de kaders aangegeven, maar die kaders zijn ten opzichte van het raadsbesluit van december 2010 niet veranderd. De fractie wil de positie en de kaders ook in het voorliggende voorstel goed markeren en daarom heeft zij samen met de fracties van PvdA en CDA een amendement ingediend, waarbij het voorbehoud is gemaakt dat uitvoering alleen kan plaatsvinden als aan genoemde voorwaarden is voldaan.

De VVD-fractie is vanaf de eerste discussie voorstandster van het Atalanta-project. Daar heeft zij haar redenen voor: het versterken van het economisch klimaat van de gemeente Emmen en het creëren van meer werkgelegenheid is nog altijd een van de topprioriteiten. Het project Atalanta werkt als een vliegwiel en de eerste resultaten zijn al zichtbaar: de komst van de MediaMarkt, Albert Heijn XL en de toekomstige ontwikkeling van het Gaarlandtpark. Een andere reden is een structurele verbetering van de werkgelegenheid, door de PvdA-fractie al gememoreerd. Een groot gedeelte van de 800 fte's wordt gerealiseerd in Emmen, maar ook ruim 200 fte's in de rest van Drenthe en daarnaast nog een groot gedeelte in de rest van Nederland. Juist in die 200 fte's in Drenthe ligt de legitimatie voor de provincie om ook bij te dragen. Atalanta is van wezenlijk belang, niet alleen voor Zuidoost-Drenthe, maar ook zeker voor Noord-Nederland. Een volgende reden is de € 92 miljoen aan extra bestedingen.

Het verhuizen van het dierenpark is voor de VVD-fractie geen doel op zich, eerder een middel om te komen tot economische versterking van Emmen en omstreken en het geven van een impuls aan de werkgelegenheid. Iedereen weet dat die impuls maar al te goed kan worden gebruikt. Voor een goede afweging is het noodzakelijk de voor- en nadelen van de verhuizing in kaart te brengen. Daarbij is het van belang te weten wat er gebeurt als het dierenpark op de huidige locatie blijft.

Volgens Twynstra Gudde wordt DPE Next grotendeels gefinancierd door de overheid, en daar-

door lijkt het exploitatierisico bij de gemeente te liggen. De VVD-fractie onderschrijft dat, maar het exploitatierisico van het huidige dierenpark ligt al bij de gemeente. Voor een negatieve exploitatie in de komende vijf jaar heeft de gemeente reeds een overbruggingskrediet verstrekt; de kosten daarvan worden geraamd op € 22 miljoen. Daarmee ligt het dierenpark al volledig aan het infuus van de gemeente. Er is zodoende geen geld om te herinvesteren als het dierenpark op de oude plek blijft. Dan is er geen € 65 miljoen verplaatsingsvergoeding, dan komt er ook geen geld van de landelijke overheid of van de provincie en is er geen ruimte voor innovatie. Met andere woorden: volgens de VVD-fractie leidt blijven op de huidige locatie onherroepelijk tot faillissement van het dierenpark, en dat is niet wat de VVD-fractie voor ogen had toen in december een overbruggingskrediet van € 22 miljoen beschikbaar werd gesteld.

Wat had de fractie wél voor ogen? Zicht op een nieuwe toekomst voor het dierenpark, evenals een nieuwe, unieke invulling van het theater. Dat is waar de fractie voor wil staan en gaan. Ook voor haar is een Emmen zonder dierenpark ondenkbaar.

Brengt verhuizen dan geen risico's met zich mee? Natuurlijk, alleen zijn de risico's allemaal in kaart gebracht, sterker nog: het grootste gedeelte van het voorgestelde raadsbesluit bestaat daaruit. Het is aan de raad te dien aanzien een afweging te maken. De VVD-fractie heeft een positieve afweging gemaakt, want er ligt hier een kans voor Emmen, een kans die zich wellicht nooit meer voor zal doen. Die kans moet worden gegrepen en vervolgens moeten de schouders eronder gezet.

Over de communicatie in het afgelopen jaar is in de afgelopen week veel gesproken. De hele informatiestroom was voor raadsleden, hoe goed dan ook, soms moeilijk te volgen, moeilijk te interpreteren en moeilijk te wegen. Het is dan ook niet reëel van inwoners van Emmen te vragen of zij voor of tegen de verhuizing zijn. Zij missen immers inzicht in alle ins en outs. De fractie heeft wel begrip voor de emoties van de inwoners, maar het is de raad die een afweging dient te maken en daarvoor verantwoordelijkheid te nemen, want daarvoor hebben de raadsleden het vertrouwen van de kiezers gekregen. De inwoners van Emmen en van Drenthe hebben recht op informatie, open, begrijpelijk en zo volledig mogelijk – dat is het belangrijkste. De fractie weet dat de plannen vele Emmenaren bezighouden. Daar ligt derhalve een belangrijk

aandachtspunt voor de gemeente Emmen, voor college en raad, maar ook voor het dierenpark. De afgelopen week heeft de dierentuin al de mogelijkheid geboden de maquette te bekijken, waarmee aan een belangrijk punt is voldaan, namelijk: laten zien dat DPE Next veel meer is dan een dierenpark. Het is aan de gemeente de inwoners blijvend te informeren over de voortgang van Atalanta. De fractie gaat er van uit dat er op korte termijn een informatiecentrum komt waar iedereen kennis kan nemen van de plannen en de voortgang.

Met het beschikbaar stellen van een raamkrediet voor het nieuw te bouwen theater en de Wereld van de Ontmoeting kan een historisch besluit worden genomen, waarmee Emmen en wijde omgeving een krachtige economische impuls wordt gegeven. Sommige kansen komen maar één keer voorbij, laat Emmen die kans grijpen. Spreker sluit af met een citaat van Albert Einstein: “Als de mens zich omringt met feiten en niet toestaat dat hij verrast wordt, geen flits van intuïtie kent, geen veronderstelling waagt en geen risico neemt, dan leeft hij in een afgesloten wereld!” De VVD-fractie gaat er voor!

De heer Schoo heeft enkele vragen aan de heer Scheltens. In pers- en andere publicaties had deze het over een diepte-investering. Kan eens worden uitgelegd wat de heer Scheltens daarmee bedoelt?

Spreker krijgt nogal eens liberale tijdschriftjes met liberale gedachten toegezonden, zoals: zo weinig mogelijk overheidssteun aan zelfstandige ondernemers. Hij ziet de VVD-fractie nu toch wel van dit pad afwijken. Wat is daarop haar reactie? Dit is al eens een beetje uitgelegd, maar in dit geval gaat het wel om érg veel overheids-geld.

De heer Scheltens heeft zojuist al aangegeven dat het natuurlijk gaat om een investering die een vliegwieleffect op gang brengt. Dát is een diepte-investering.

Hij is het met de heer Schoo eens dat er veel overheids-geld met de plannen is gemoeid en had dit graag minder gezien. Echter, de plannen liggen er en het blijkt zo te zijn dat er nog meer particuliere investeerders mee willen doen. Dat zo zijnde, moet je een afweging maken, want zoals gezegd: de VVD-fractie kan zich een Emmen zonder dierentuin niet voorstellen. Als er alleen maar investeerders en particulier geld in de plannen zou moeten worden gestoken, zou er toch wel een probleem zijn. Dan zou men zich

Emmen moeten gaan voorstellen zónder een dierentuin. Welnu, dat kan de fractie in elk geval niet.

De heer Schoo is van mening dat er niet één partij in de raad is die vindt dat de dierentuin niet in Emmen moet blijven. Hij kan zich echter aansluiten bij de opmerking van de heer Van der Weide dat er geen keuzemogelijkheden zijn geboden. Verder is het zo dat de leden van VVD-fractie er als liberalen nu mee instemmen dat de overheid zwaar gaat investeren. De heer Scheltens kent de ondernemers en weet wat zij doen en willen. De vraag rijst dan: hoe kun je dan als liberaal de balans door laten slaan naar overheidssteun, wetende dat de risico's groot zijn? Er kan wel over de door de Twynstra Gudde genoemde risico's worden gesproken, maar als je het rapport van UNO goed leest, zie je dat daarin toch wel heel kritische zaken worden genoemd.

Al met al nogmaals de vraag: meent de heer Scheltens met diens liberale achtergrond echt dat tegen dit voorstel met een gerust hart ja kan worden gezegd, of doet deze dit met een angstig hart?

De heer Scheltens doet dit niet met een angstig hart, ook niet met een gerust hart. Zijn fractie neemt in dezen een weloverwogen beslissing en zegt volmondig ja tegen het voorstel.

De heer Thole kent zelf ook een spreuk van Einstein: “De momenten dat ik twijfelde, waren niet mijn slechtste momenten!”

Mevrouw Hoogeveen merkt op: geef ons een glazen bol, opdat we u kunnen meenemen naar het jaar 2020 en een kijkje kunnen laten nemen in de gevolgen van een nee of van een ja tegen dit raadsvoorstel! Stel dat je kunt kijken naar de toekomst van Emmen als nee tegen dit voorstel wordt gezegd: je ziet dan een verpauperd centrum met negen hectares van wat ooit eens het mooiste dierenpark van Nederland was. Het dierenpark is failliet en de gemeente heeft er zo veel geld in gestopt dat de grond in het centrum niet meer herontwikkeld kon worden. Er zijn nog schamele pogingen gedaan om de leegstand in het centrum teniet te doen, maar helaas! Geleerd van de bijeenkomsten over de demografische ontwikkelingen worden de huidige inwoners weliswaar gekoesterd, maar het centrum bruist niet meer, bezoekers en bedrijven komen niet meer over de IJsselbrug, want wat heeft

Emmen eigenlijk extra te bieden? Gevolg: veel meer mensen in de bijstand en de WW, leegstand van woningen, bedrijfs- en winkelpanden en jonge mensen zijn allang uit Emmen gevlucht. Somberheid, vergrijzing en armoetroef. Stel dat ja tegen het voorstel wordt gezegd: dan zie je in de glazen bol een schitterend belevingspark op de es, geen verkeersopstoppingen, een goed bezocht theater, een bruisend plein dat verbindt met het centrum en een herontwikkeld stadspark met, als het aan de D66-fractie ligt, verblijfsaccommodatie van waaruit de vele bezoekers de ene dag het dierenpark bezoeken, vervolgens een dagje gaan shoppen in het centrum en de overige tijd gebruiken voor het verkennen van de rest van Emmen en wellicht Drenthe. Emmen floreert! De gemeente ziet rente en aflossing van DPE Next op diens rekening bijgeschreven en de krimp is volledig aan Emmen voorbijgegaan.

Als er zekerheid over deze scenario's zou zijn, zou het allemaal niet zo moeilijk zijn. Wat is wél zeker? Dat er enorm veel financiële risico's zitten aan dit plan en dat het de gemeente nu al heel veel geld kost, en straks nog méér, maar dat dit ook het geval is als er niets wordt gedaan. Wat kan de gemeenteraad zeker stellen? Heel weinig! Zo goed mogelijk een businessplan opstellen, kaders stellen voor het college, zoveel mogelijk de risico's inperken en hopen dat er nog meer financiers komen. Daarnaast kan de raad faciliteren. Als deze plannen doorgaan, valt of staat succes ook met de herinrichting van de grond in het centrum. Hier moet een herinnering komen aan het oude dierenpark met een link naar het nieuwe park. Zo ziet de D66-fractie graag de hiervóór geschetste verblijfsaccommodatie gerealiseerd op een van de fundamenteën van de gebouwen van het oude park. Het idee is: verblijven in het hart van Emmen en van daaruit het belevingspark, het centrum en heel Drenthe beleven.

Moet de raad vandaag ja zeggen tegen alle plannen? Om daarop een antwoord te kunnen geven, heeft de D66-fractie nog zeven vragen.

1. Is het college het met de fractie eens dat het niet verantwoord is uit te gaan van een taxatie uit 2008?
2. Wie wordt de echte portefeuillehouder voor deze plannen, of blijft dit het hele college?
3. Waarom is er nog geen voorstel gedaan voor volledige verplaatsingsvergoeding van € 65,5 miljoen?

4. Waarom zou de gemeente Emmen opdraaien voor groot onderhoud van een gebouw dat niet van de gemeente is?
5. Punt 3 van het voorgestelde besluit luidt: "Een raamkrediet beschikbaar te stellen van € 40 miljoen". Moet dit niet maximaal € 40 miljoen zijn?
6. Waarom wordt in 2016, als het park is gerealiseerd, nog € 600.000,- gereserveerd voor overbrugging?
7. Waarom is het noodzakelijk dat er nu een besluit wordt genomen over alle 13 punten van het voorgestelde besluit?

Tot slot: D66 is de verkiezingen ingaan met een ja voor Atalanta, want ziet stadsvernieuwing, een vernieuwend dierenpark, een nieuw theater en de aanpak van de Boermarkeweg als zeer gewenst en goed voor de toekomst van niet alleen Emmen, maar van de hele provincie en wellicht nog voor daarbuiten. D66 houdt van ambitie en vindt dat de gemeente een visie moet hebben, maar wil niet dat die de gemeente in de afgrond helpt. De echte waarzegger met de glazen bol heeft de fractie nog niet gevonden!

De heer Schoo constateert dat burgemeester Bijl afgelopen donderdag het huidige moment vergeleek met een zwangerschap. De raad zou volgens de burgemeester twee weken voor de bevalling staan. De DOP-fractie zou de huidige situatie liever willen vergelijken met een rijke tante. Een zeer rijke tante is ernstig ziek en haar familie heeft zich nooit echt om haar bekommerd. De familie ziet eigenlijk geen toekomst meer voor haar en zouden een vroegtijdig sterven niet erg vinden. De familieleden zijn ook de erfgenamen van tante en eigenlijk hebben de familieleden de erfenis al onderling verdeeld en uitgegeven: de een aan een boot, de ander aan een auto en weer een ander aan een nieuw huis. Vervolgens komt er een dokter bij en mengen zich er ook bezorgde buurtgenoten mee. Met nieuwe medicijnen kan een groot deel van de kwalen van tante kwalen worden verholpen en kan zij met wat extra zorg vanuit de buurt zelfs blijven wonen waar ze woont. Maar de familie is razend op het voorstel van de dokter en de buurtgenoten. Het stond voor hen vast dat de erfenis van tante zou worden verdeeld, want voor tante was er toch geen weg meer terug. Met de erfenis was haast geboden, want de nood was hoog. Zo zie je maar dat mensen om verschillende redenen anders tegen een situatie aan kunnen kijken. Misschien hadden de dokter en de buurt-

genoten anders gedacht als zij ook in de erfenis hadden meegedeeld. Of misschien had de familie anders gedacht als zij geen erfgenamen waren geweest.

Natuurlijk gaat het vandaag niet om de zieke rijke tante, maar soms kom je levensverhalen tegen die gelijkenissen vertonen met raadsvoorstellen en besluiten.

Er is geen échte reden of noodzaak voor het vandaag nemen van een definitief en onomkeerbaar besluit. De raadsadviseur Twynstra Gudde heeft dit nog eens aan de raad aangegeven. Toch ligt er vandaag een onomkeerbaar raadsvoorstel ter besluitvorming voor waarmee veel geld gemoeid is en waarbij de risico's in deze fase erg groot zijn. Dan ga je als fractie nadenken waarom er vandaag dan toch een onomkeerbaar besluit voorligt. Misschien is het wat theoretisch, maar de DOP-fractie kwam tot de volgende redenen.

1. Er is een enorm verlangen bij de Emmense bestuurders om iets nieuws, groots en tasbaars achter te laten voor de geschiedenisboeken waar hun naam aan is verbonden. Goed op de bestaande winkel passen haalt nu eenmaal niet de geschiedenisboeken.
2. Er zijn al zo veel verwachtingen gewekt dat er nooit meer een weg terug is. Het enige risico dat echt telt is gezichtsverlies bij verantwoordelijke bestuurders. Niet doorgaan of het minder groots aanpakken is namelijk gezichtsverlies.
3. De pot met € 500 miljoen is waarschijnlijk al grotendeels verdeeld voordat het door de gemeente daadwerkelijk is uitgegeven.

Tja, kom dan als raadslid maar eens met goede tegenargumenten die aangeven waarom een onomkeerbaar besluit vandaag niet moet worden genomen.

Spreker wil bij een aantal onderwerpen kort even stilstaan:

* Directie dierenpark

Het is opgevallen dat men bij het dierenpark beter is in het maken van plannen dan in het binnenhalen van geld uit de markt. Misschien dat men daar het werk eens beter moet gaan verdelen.

Het grootste gedeelte van de inwoners draagt het dierenpark een warm hart toe, maar te bespeuren is dat de waardering voor het dierenpark onder de inwoners de laatste twee jaar aan het afnemen is. Hierbij zal ongetwijfeld meespelen dat er

geen enkele keer sorry is gezegd voor 15 jaar wanbeleid. Steeds meer mensen hebben het gevoel dat men bij het dierenpark weinig heeft geleerd van fouten en dat de gemeente er voor heeft gezorgd dat er ook geen noodzaak was tot het leren van fouten. UNO merkte het al op: hulp van de gemeente wordt als vanzelfsprekend ervaren. Beste directie van het dierenpark: u hebt nu nog veel krediet, maar overspeel uw hand niet! Wees zuinig op het krediet dat u in Emmen nog heeft!

* Risico's en de gevolgen die mogelijk zijn.

Afgelopen donderdag dacht spreker waardig oppositie te hebben gevoerd door aan te geven dat partijen kunnen verschillen in de bereidheid als gemeente risico's te nemen. De reactie die hij hierop van een aantal partijen kreeg, vond hij onwaardig en onfatsoenlijk. De DOP-fractie heeft aangegeven dat het benoemen van risico's één ding is, maar dat je ook moet aangeven wat de gevolgen (kunnen) zijn als de risico's uitkomen, dat de reserves dan te gering zijn en dat de lasten omhoog zullen moeten of dat er flink bezuinigd moet worden. Ook Twynstra Gudde geeft dit aan.

* De waarschuwingen van Twynstra Gudde

Gelukkig heeft het college zich in het gewijzigde raadsvoorstel iets meer aangetrokken van de opmerkingen van Twynstra Gudde. De fractie vindt het echter nog te weinig en vindt het ook jammer dat de meerderheid van de raad de opmerkingen en adviezen van Twynstra Gudde niet zwaarder laat wegen.

* Zeggenschap in DPE en DPE Next
Bij doorslaggevende zeggenschap kan het college altijd besluiten goed naar anderen te luisteren, vooral naar hen die er meer verstand van hebben. Maar zolang de grootste risico's bij de gemeente liggen, is het dom vrijwillig af te zien van doorslaggevende zeggenschap. Ook zadelt dit college een volgend college op met een erfenis die ongepast en onverantwoord is. College, denk hier nog eens over na!

* Interesse marktpartijen

De DOP-fractie zou graag zien dat marktpartijen het aandeel van de gemeente in DPE en DPE Next zo spoedig mogelijk overnemen, helemaal of gedeeltelijk. Misschien wordt het dan allemaal niet zo mooi als de gemeente in gedachten heeft, maar wellicht hebben marktpartijen hier wel goede redenen voor. Misschien dat sommige fracties het dierenpark-dossier als een leuke af-

wisseling zijn gaan zien, maar het is te hopen dat de meerderheid het standpunt van sprekers fractie deelt.

Denkt de fractie dat de bouw van DPE Next binnen het bedrag van € 200 à 205 miljoen zal blijven? Nee, zij denkt dat het bedrag ruim zal worden overschreden en dat de gemeente nog zal moeten bijpassen. Denkt de fractie dat de bouw van DPE Next eind 2015 gereed zal zijn? Nee, zij denkt dat het veel later zal worden. Denkt de fractie dat DPE Next de verwachte aantallen bezoekers zal halen? Nee, zij denkt dat ze lang niet gehaald zullen worden. Denkt de fractie dat DPE Next winstgevend zal zijn? Nee, zij denkt dat de gemeente zal moeten blijven bijspringen. Op basis van bestudering van de voorliggende informatie en de opmerkingen van Twynstra Gudde is de DOP-fractie tot deze mening gekomen. Maar zoals Twynstra Gudde al aangeeft, ontbreekt de informatie voor een goede beoordeling op dit moment. Toch moet de raad op basis van de informatie die nu voorligt ja of nee tegen het voorgestelde besluit zeggen. Het antwoord van de fractie is vandaag nee. Maar als het college haar een plezier wil doen, laten het er dan voor zorgen dat zij ongelijk krijgt. Zij zal er geen moeite mee hebben dan haar fout toe te geven.

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Schoo nu ook diens bijdrage af te ronden.

De heer Schoo zal afronden.

Hoe nu verder na vandaag? De DOP-fractie denkt dat de voorstellers een belangrijke verantwoordelijkheid hebben. Zij geven aan grote risico's te willen nemen. Het is dan ook te hopen dat zij met een voorstel komen waarin wordt aangegeven hoe de raad de plannen kan blijven controleren en de risico's goed kan beheersen. Hoe nu verder als tegenstemmer na vandaag? De fractie gaat echt niet hopen dat het misgaat. Zij zal nog nadenken over de vraag hoe zij de risico's kan beperken. Op dit moment weet zij dat nog niet.

Een laatste advies aan het college. Ook na vandaag kan de gemeente nog voordeel doen met de opmerkingen en adviezen van Twynstra Gudde. De opmerkingen en adviezen zijn niet alleen bruikbaar bij de besluitvorming van vandaag, want het college kan er ook bij de uitvoering nog diens voordeel mee doen. College, pak de rapporten van Twynstra Gudde er de komende maanden nog eens bij en doe er uw voordeel mee!

Tot slot de rol in het gehele Atalantaproject van het college van B&W van de gemeente Emmen: geteld, gewogen en te licht bevonden!

De heer Moinat vraagt zich af of iemand afgelopen zaterdag de column van René Diekstra in het *Dagblad van het Noorden* heeft gelezen. De column had als titel 'Hoe gezond is wetenschap'. Het ging over de manier waarop er in de wetenschap wordt omgegaan met media, onderzoeken, waarheden en objectiviteit. Een paar interessante passages wil spreker de raad niet onthouden. "Veel wetenschappers en wetenschappelijke tijdschriften hebben altijd moeite met het rapporteren van negatieve resultaten, bijvoorbeeld dat een pil of een therapeutisch programma niet het beoogde resultaat geeft. En dat terwijl die informatie natuurlijk even belangrijk is als de informatie dat de behandeling wél resultaat heeft. Daarbij worden gevonden positieve effecten vaak uitvergroot en de grens tussen wetenschap en propaganda verdwijnt." En ten slotte: "Door de manier waarop wetenschappers propaganda bedrijven over de bevindingen kunnen ze tijdelijk de *self fulfilling prophecy* creëren." Vindt men het vreemd dat, toen spreker dit las, meteen overeenkomsten zag met het Atalantadossier, en dan met name het deel DPE Next? Zouden de wethouders net als wetenschappers ook soms lijden aan een aangepaste waarheid? Niet liegen, dat heeft hij niet gezegd! Maar als je de ene kant uitvergroot en alom verkondigt, hoef je het over de andere kant blijkbaar niet meer te hebben; dan bestaat op een bepaald moment alleen maar jouw beeld van de waarheid. Is dat fraude, liegen of bedriegen? Nee, dat denkt hij niet, maar het is in elk geval wel misleidend. Toen het vorige businessplan werd afgewezen, ook door het college, zijn er meteen strikte eisen gesteld aan een nieuw plan. De belangrijkste eis was dat het dierenpark er in moest slagen € 25 miljoen binnen te halen bij private partijen. Belangrijk, omdat daarmee het signaal binnen zou komen dat partijen die investeren in potentieel winstgevendende projecten brood zien in de plannen voor DPE Next, een signaal dat de plannen niet alleen leuk lijken voor intimi als het college en DPE, maar ook haalbaar. Het plan dat volgde, werd heel origineel 7.0a genoemd. Hierin bleef de eis betreffende de € 25 miljoen onvervuld. Toen verwachtte de SP-fractie, en andere fracties vast ook, dat het plan door het college opnieuw zou worden afgewezen en dat zou worden overgegaan naar een ander scenario, welk dan ook maar mogelijk zou zijn. Het leek er op dat er al

rekening mee was gehouden. Tenslotte heet het plan niet voor niets 7.0a; er zou vast nog wel een plan 7.0b komen! Helaas, het college koos er voor 'een reëel zicht op het verkrijgen van € 25 miljoen' naar voren te halen en op de voor het college zo kenmerkende manier met veel hoop en verwachting te stellen dat hieraan wél was voldaan. Dat is voor de fractie ongeloofwaardig. Na de wervende presentatie van UNO, waarin een enthousiasme aan de dag werd gelegd die welhaast deed vermoeden dat een extra bonus klaar zou liggen bij een positief resultaat, kwam er een konijn uit de hoge hoed van de heer Kessler: deze wist op de valreep te melden dat de Rabobank mee ging doen. Daarna bleef het even stil, alsof er applaus werd verwacht, maar dat kwam niet; wat wél kwam was ongeloof over het tijdstip van de melding en het uitblijven van verdere informatie.

Nieuwbouw DPE en bouw theater kosten € 200 à € 205 miljoen. € 175 miljoen daarvan komt van de overheid. De gemeente betaalt afgerond minimaal € 90 en maximaal € 110 miljoen. Het bedrag van € 25 miljoen dat van private partijen moet komen, is nog niet zeker gesteld. De NOM heeft besloten niet bij te dragen aan het project, dat een grote invloed zou kunnen hebben in Noord-Nederland. Volgens de SP-fractie is dit veelzeggend, gezien de doelstelling van de NOM. Het is onvoorstelbaar dat die er niet instapt; misschien kan de fractie nog worden uitgelegd waarom. Verder is er nog geen definitief akkoord gegeven voor de rijksbijdrage van € 17 miljoen. In de begroting zitten erg veel aannames, alsook verwachtingen die vaak heel rooskleurig lijken, bijvoorbeeld de toekomstige grondopbrengsten, de bezoekersaantallen en de haalbare entreprijzen.

De tijdsplanning is enorm strak, maar haalbaar. Van tegenvallers, zoals bij andere grote projecten, bijvoorbeeld de Noordzuidlijn, wordt geleerd en daarvan zal Emmen geen last hebben, aldus de heer Kessler in de commissievergadering van de vorige maand. Zelfverzekerdheid is iets moois, doch of die in dit geval ook iets te maken heeft met realisme is nog maar de vraag. Spreker krijgt er een nare smaak van in de mond en denkt aan arrogantie en zelfoverschatting. Misschien is dat wel hetzelfde als bij de raad van commissarissen toen deze de toenaderingspoging van Libéma, toch een gerenommeerd en kapitaalkrachtig bedrijf, aan de kant schoof met de mededeling: we doen het liever op eigen kracht! Is het college nu werkelijk van mening dat de contacten met Libéma enerzijds en de

dierentuin anderzijds zorgvuldig en met oog voor alle aspecten zijn afgehandeld? En is het college nu werkelijk van mening dat het dierenpark en de gemeente dit project op eigen kracht kunnen uitvoeren, zoals gesteld in de beantwoording op de vraag van Libéma? Hoe staat het college op dit moment ten opzichte van deelneming van externe partijen die zeggenschap over het dierenpark willen hebben of misschien zelfs eigenaar willen worden.

Kijk je naar grote projecten, dan zie je bijna zonder uitzondering overschrijdingen in oplevertijd en/of de kosten. Is het college nu werkelijk van mening dat de genoemde tijdsplanning binnen het gestelde budget en met realisering van het gestelde kwaliteitsniveau haalbaar is? Om het park financieel gezond te houden, moeten er straks minimaal 1,35 miljoen bezoekers per jaar komen. Zij moeten € 29,50 betalen om binnen te komen, ongeveer zeven uur in het park verblijven en bovendien hun geld besteden aan eten, drinken en andere leuke dingen. DPE zegt tijdelijk met 1,1 miljoen bezoekers uit de voeten te kunnen, maar dan blijft er te weinig geld over om de kas op peil te houden, waardoor toekomstige ontwikkelingen en onderhoud op de tocht komen te staan. Is het college nu werkelijk van mening dat er meteen vanaf de start meer dan 1,1 miljoen mensen het park zullen vereren met een bezoek? En ziet het deze ambitie echt als reëel? Wanneer het aantal bezoekers blijft steken op 1 miljoen draait het park al verlies. Gezien de moeilijke financiële situatie, ook wel crisis genoemd, is dit geen ondenkbaar risico. Wanneer dit een tweede en misschien zelfs een derde jaar aanhoudt, zullen de financiële problemen al snel niet meer zijn op te lossen door het park zelf. Gaat de gemeente dan weer bijspringen? Is het college nu werkelijk van mening dat het dierenpark met dit businessplan voldoende zicht heeft op een financieel gezond bedrijf? Als er door allerlei oorzaken minder bezoekers zullen zijn, is het college dan van mening dat de gemeente weer steun moet verlenen?

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Moinat diens betoog af te ronden.

De heer Moinat zal dat doen.

Natuurlijk berust de roep om verplaatsing van het park naar de es voor een groot deel op emotie. De diertuin is groot geworden in het centrum en heeft Emmen behoorlijk op de kaart gezet. Het park heeft een grote impuls gegeven aan de omliggende middenstand. Het argument

is nu dat er geen mogelijkheden meer zijn voor uitbreiding. Dat gelooft de fractie wel. Het argument is ook dat andere dierentuinen hebben geprofiteerd van innovaties in Emmen en de Emmense dierentuin zelfs voorbij zijn gestreefd. Dat gelooft de fractie ook. Noch aan het een, noch aan het ander is veel te doen, behalve dan zelf een adequaat en doelmatig beleid voeren, waarbij goed op de uitgavenkant wordt gelet en creatief wordt gehandeld om de inkomstenkant op peil te houden. Goed ondernemerschap dus, en juist daaraan heeft het de laatste jaren ontbroken. Er wordt weleens parallellen getrokken met de voetbalwereld, en spreker zal er eentje aan toevoegen. De dierentuin speelt in de eredivisie, wil nu zelfs Europees gaan spelen, men zet een stadion van wereld allure neer, maar moet het doen met een selectie en een trainer uit een lagere klasse. Is het college nu werkelijk van mening dat de directie van de dierentuin, die voor een groot gedeelte uit oudgedienden bestaat, in staat is van DPE Next een succes te maken? Spreker hoort voorstemmers allerlei argumenten gebruiken, zoals: we moeten gewoon doorgaan want we kunnen niet meer terug (een onzinnig argument), er zitten al zo veel miljoenen aan gemeenschapsgeld in dat het zonde is als dit als weggegooid moet worden bestempeld (oké), op de oude locatie is geen toekomst mogelijk, de dierentuin is belangrijk voor Emmen en er moet alles aan worden gedaan om die te behouden. Dat blijkt wel te kloppen, maar definieer dan ook alles. Twynstra Gudde heeft het al in diens eerste rapportage genoemd: definieer en benoem de risico's, zeg wat je bedoelt en zorg er voor dat er geen ruis kan ontstaan!

De waarnemend voorzitter geeft de heer Moinat nog 15 seconden om diens betoog af te ronden.

De heer Moinat zegt dat de SP-fractie van het college een duidelijke, feitelijke opsomming wenst van de gevolgen van enerzijds het stoppen van de realisering van DPE Next en anderzijds van het hiermee doorgaan. Geen aannames of verwachtingen – feiten!

De heer Wanders hoorde de heer Moinat spreken over de nog niet rond zijnde financiering van het voorgelegde voorstel. Deze gaf aan niet te geloven dat een en ander rond gaat komen. In het voorstel staat echter dat het college niet tot

uitvoering van het raadsbesluit overgaat als het niet rond komt. Waarom zou de SP-fractie dan niet de kans geven om het rond te maken en te laten zien dat het wél kan?

De heer Moinat snapt de vraag niet helemaal. Klopt het dat de heer Wanders vindt dat de fractie het voorstel het voordeel van de twijfel moet geven, omdat het toch niet doorgaat als het allemaal niet lukt?

De heer Wanders meent dat de heer Moinat heeft gezegd dat het ongeloofwaardig is dat het met die laatste € 25 miljoen gaat lukken. In het voorstel staat echter dat het college pas tot uitvoering van het raadsbesluit overgaat als alles in kunnen en kruiken is. Waarom het voorstel dan niet een kans gegeven?

De heer Moinat antwoordt: omdat ik er totaal geen vertrouwen in heb!

De heer Wanders constateert dat de heer Moinat blijkbaar niet de mogelijkheid wenst om wél vertrouwen te krijgen.

De heer Moinat begrijpt de redenering van de heer Wanders wel, maar vindt dat deze zich nu volledig baseert op het bedrag van € 25 miljoen.

De heer Wanders is van mening dat dit ook de enige voorwaarde in het raadsbesluit van december 2010 is die nog niet is ingevuld. Zelfs UNO en Twynstra Gudde rapporteren dat er ten aanzien van de exploitatie en het plan sprake is van een realistische marktverwachting.

De heer Moinat heeft ook een aantal andere zaken genoemd, bijvoorbeeld de bezoekersaantallen. Wat hij niet heeft genoemd, is het prijspeil dat gehanteerd wordt. Zo zijn er veel haken en ogen die er voor zorgen dat dit plan niet geloofwaardig is.

De heer Wanders merkt op dat Twynstra Gudde en UNO over de bezoekersaantallen hebben gezegd dat deze met de nodige inspanningen te halen zijn. In december 2010 heeft de raad de opdracht aan het dierenpark gegeven met een plan te komen en dat is er ook gekomen. Volgens gaat het over de nog niet ingevulde financiering. De heer Moinat zegt nu: ik denk dat men het niet gaat redden en ik geef ze daartoe ook niet de kans!

De heer Moinat stelt vast dat de heer Wanders er nu van uitgaat dat in december de hele raad heeft ingestemd.

De heer Wanders gaat uit van democratische besluitvorming.

De heer Moinat doet dat ook, maar stelt dat hij op basis van alle argumenten die genoemd zijn, ook in voorgaande vergaderingen, in dit plan geen vertrouwen heeft. De PvdA-fractie heeft van haar kant het volste recht voor te stemmen.

De heer Leutscher merkt op dat, als het debat vanavond in perspectief wordt geplaatst en naar afgelopen week wordt gekeken, haast kan worden geconstateerd dat hét debat eigenlijk verleden week heeft plaatsgevonden. Kijkt men naar de stellingname van de coalitiepartijen en naar de moties en het amendement zij hebben ingediend, dan kun je eigenlijk niet anders zeggen dan dat de teerling is geworpen. Heeft het nog zin met elkaar te discussiëren? Welnu, als je gelooft in het democratisch bestel, dient elke partij haar best te doen. Het zou rampzalig zijn als deze plannen alleen zouden steunen op de coalitiepartijen; dat is niet goed voor het draagvlak, niet voor het aanzien van Emmen en niet goed voor de plannen. Betekent dit dat de fractie van LEF! voor de plannen zal stemmen? Spreker heeft de raad er verleden week al deelgenoot van gemaakt dat er grote twijfel bestaat binnen de partij. Zij is positief de verkiezingen ingegaan wat Atalanta betreft, dat méér is dan het dierenpark. Zij gelooft in het concept, maar er is zorg en er is weerstand; zorg over de financiën en weerstand met betrekking tot het gedrag van het college. Met de rapporten van Twynstra Gudde en UNO kan zij nog wel uit de voeten, maar gezegd kan ook worden dat de beide rapporten op sommige onderdelen elkaar tegenspreken en dat er vraagtekens worden geplaatst. Als je de presentaties van de vorige keer, zeker die van UNO, nog eens bekijkt en er een juridische filter doorheen laat gaan, kun je vaststellen dat alle uitspraken goed zijn ingedekt: juridisch geen probleem.

Dit betekent dat je als raad op jezelf wordt teruggeworpen. Hoewel je twee rapporten hebt, moet je uiteindelijk toch zelf de vraag beantwoorden. LEF! heeft met name gekeken vanuit ondernemerszijde en zich de vraag gesteld: vinden wij dat de cijfers en het buikgevoel kloppen? Helaas moet worden geconstateerd dat een belangrijke partij als de NOM afgehaakt is, psy-

chologisch gezien een niet te onderschatte effect. Hoe is het mogelijk dat de enige investeringsmaatschappij in Noord-Nederland afhaakt?

Twijfel bestaat er eveneens met betrekking tot 2015. Hoe goed ook bedoeld, hoe reëel de zaken ook op papier staan, echt in 2015 realiseren is wel érg ambitieus.

Er is zorg over de effecten van het dierenpark en bijvoorbeeld over wat met wil met een themahotel. Spreker wil niet blijven tamboereren op 'een vakantiepark op de es', maar hij schrok toch wel toen door het dierenpark werd gezegd: we willen toe naar een themahotel of thema-appartementen, want we willen niet dat mensen een week lang in het dierenpark rondlopen! Nee, dat moet ook niet, want de andere dagen moet men andere plekken in Emmen in Drenthe gaan bezoeken. Er moet dus eens worden nagedacht over de vraag wat je wilt met een meerdaagse verblijfsaccommodatie. Die is niet alleen bedoeld voor het park, maar ook voor Emmen en omgeving. Daar dien je dus anders naar te kijken.

Emmen moet je interessant laten zijn, niet alleen vanwege het dierenpark, maar ook vanwege het mooie grote plein, de Hoofdstraat en het Noorderplein. Als daarop wordt bezuinigd, kan het weleens zo zijn dat er kale plekken ontstaan. Operatie dierenpark geslaagd – andere onderdelen mislukt en weg Atalanta! Dat niet laten gebeuren, vraagt aandacht en inspanning in de komende jaren.

Hoe staat LEF! in dit alles? Je kunt zeggen dat de twijfel zo groot is dat het een nee wordt, je kunt ook zeggen dat je geloof hebt in de plannen en dus ja stemt. Dit keer zit de fractie daar tussenin. Wel hebben fractie, schaduwfractie, leden en bestuur gezegd te willen blijven bekijken of er toch nog mogelijkheden zijn om zich bij de voorstanders te voegen. Zij zijn niet kritiekloos. Kijkend naar de communicatie en het dierenpark vinden zij het onvoorstelbaar dat nooit een man als Jan Kamminga is ingezet om aan te geven hoe fantastisch de plannen zijn. Kamminga is een man van aanzien in Nederland; deze had kunnen vertellen hoe het er voorstaat en ondernemers kunnen binden, maar is een jaar lang in de publiciteit niet aan bos gekomen. Ook kan spreker niet anders zeggen dan dat het college steken heeft laten vallen. LEF! typeert de communicatie van het college als 'theekransjescommunicatie', onprofessioneel en ondermaats. De fractie van LEF! dient daarom een motie betreffende PR & marketing in (motie M4).

Verder heeft zij gehoord dat de bouwondernemers en -combinaties bereid zijn ondernemers

aan te trekken, doch op basis van ervaringen moet worden geconcludeerd dat woord en daad nogal van elkaar verschillen. Daarom een motie over daadwerkelijke lokale en provinciale werkgelegenheid (M5).

Een ander aspect aangaande het centrum van Emmen en de ondernemers is de parkeergelegenheid. Hierover eveneens een motie (M6). Spreker heeft het al even gehad over het buikgevoel. Hij heeft verleden week donderdag en ook al daarvoor aangegeven dat LEF! nogal geïrriteerd was over de reactie op gestelde vragen en de houding van het college in een van de laatste commissievergaderingen. De fractie kon zich niet aan de indruk onttrekken dat er geen sprake was van een samenspelend team. De vraag is of elke wethouder in staat is de klus te overzien, en de fractie twijfelt daaraan. Nu is dan ook de vraag op welke wijze onzekerheden kunnen worden weggenomen. Dat kan niet anders dan dat je als gemeenteraad consequent je controlerende taak invullen en uitvoeren. Dat brengt de fractie tot een motie over de verantwoordelijkheden van het college met betrekking tot Atalanta (M7). Deze motie zal een bijdrage moeten leveren aan het vertrouwen en het gevoel dat de fractie op een positieve wijze tegenover dit project kan staan.

De heer Dijkgraaf refereert aan het citaat van Einstein, genoemd door de heer Thole: “De momenten dat ik twijfelde, waren niet mijn slechtste momenten!” Hij kan de heer Thole verzekeren dat zijn momenten van twijfel wél zijn slechtste zijn!

Hij wil nu eerst iets citeren uit zijn bijdrage in de raadsvergadering van 18 december 2008. “Dit voorstel is een onderdeel van een unieke kans om Emmen écht een plekje in de geschiedenis van de wereld te geven. Emmen zal er alleen maar beter van worden: structurele werkgelegenheid, tijdelijke werkgelegenheid, meer toerisme, meer allure, meer aantrekkingskracht.”

En: “Op inhoud zal zij (de fractie, red.) de vervolgstappen benaderen, soms kritisch, soms niet enthousiast, maar altijd voor ogen houdend dat het totale project het uitgangspunt van handelen is.” En tot slot: “Het is heel verheugend dat wethouder Sleeking een duidelijke uitspraak heeft gedaan over het betrekken van de bevolking bij het vervolg van dit proces.”

Gedacht vanuit visie en toekomst staat de fractie van GroenLinks nog steeds achter dit project, waarbij uitgangspunten als innovatie, duurzaamheid en dierenwelzijn, kunst en cultuur een be-

langrijke rol vervullen, zowel DPE als het nieuwe theater. De fractie ziet deze kernwaarden nog steeds terug in het voorliggende voorstel.

Sinds 2008 is er veel gebeurd: aangepaste plannen, terugschroeven van ambities, een slecht businessplan 6.1, financiële tegenvallers, enzovoort. Dit alles heeft geresulteerd in een nieuw voorstel in december 2010 met nieuwe voorwaarden. Er moest een nieuw businessplan worden gemaakt vóór 1 juni 2011, de communicatie met de bevolking moest veel beter en er moesten extra garanties voor externe financiering komen. Nu staat op pagina 33 van het voorstel dat afdoende aan de belangrijkste voorwaarden is voldaan en dat verdere uitvoering wordt gegeven aan het betrokken raadsbesluit. Dat is absoluut níét wat in december 2010 is afgesproken.

De vraag die vanavond vooropstaat is, zonder enige vooringenomenheid: kiezen voor ambitie met een onzekere toekomst of een tijdelijke stilstand met allerlei reparaties en eveneens onzekerheden over en voor Dierenpark Emmen? Eigenlijk is die keuze niet te maken. Je zou willen dat er geen keuze hoefde te worden gemaakt, maar het moet, en wel vanavond. Gelukkig is er een externe adviseur ingehuurd die de raad helpt deze complexe materie te doorgronden en van goede adviezen te voorzien, zonder achterkamertjespolitiek, maar in alle openheid. Twynstra Gudde is hiervoor te prijzen. Zelfs op het laatste moment is de raad voorzien van een goed advies over het gewijzigde raadsvoorstel. De voorwaarden zijn aangescherpt, maar nog niet voldoende. De coalitie en het college stellen dat er niet kan worden gewacht op het nemen van een besluit. Waarom wordt niet besloten dit plan uit te stellen tot er wél zekerheden zijn? De heer Wanders zei dat elk besluit wordt getoetst aan duidelijkheid over de financiering. Waarom wordt het niet omgedraaid en niet gezegd dat er pas wordt besloten op het moment waarop de financiering rond is?

De heer Wanders heeft ook aangegeven dat de PvdA-fractie uit de impasse wil komen. Bijvoorbeeld Twynstra Gudde geeft het advies dit besluit nu niet te nemen, omdat bijvoorbeeld de provincie nog geen beslissing heeft genomen. Echter, de provincie zegt te wachten tot de gemeenteraad van Emmen een besluit heeft genomen. De PvdA-fractie wil vooruit en vanavond een besluit nemen, want dan gaat een en ander weer in beweging komen. Er wordt een duidelijk handelingskader aan het college meegegeven dat voldoet aan het besluit van december 2010, met

de aanvulling van vreemd vermogen zoals dit nu in het voorstel staat.

De heer Dijkgraaf heeft ergens het gerucht gehoord dat het presidium van de Provinciale Staten gaat voorstellen het nemen van een besluit uit te stellen tot 21 december. Als dat het geval is, hoe moet dat dan worden geduid?

De waarnemend voorzitter lijkt het niet verstandig op geruchten af te gaan.

De heer Dijkgraaf zegt dat deze meestal wel een kern van waarheid bevatten.

De waarnemend voorzitter stelt voor de reactie van het college af te wachten.

De heer Wanders merkt op dat als het gerucht waar zou zijn, dit niets afdoet aan het argument dat nu de impasse moet worden doorbroken.

De heer Dijkgraaf heeft nog steeds niet gehoord waarom de volgorde niet zou kunnen worden omgedraaid, dus: eerst zekerheden en daarna een besluit nemen. De impasse is er nog steeds en wat is dan het verschil als het op zijn manier wordt gedaan?

De heer Wanders zegt dat volgens hem het verschil is of er vertrouwen in de toekomst van Emmen is en of op die toekomst een visie is, welk vertrouwen en welke visie kunnen worden meegegeven aan de mensen van wie een bijdrage wordt verwacht. Dat signaal kan de gemeenteraad vanavond afgeven, waardoor anderen ook in beweging kunnen komen. Niet kan worden volstaan met te zeggen: wij geloven in dit project!, want iedereen moet dit ook laten zien!

De heer Dijkgraaf moet de heer Wanders hierin gelijk geven, maar vindt dat daarom moet worden gezien hoe je dit het beste kunt doen. De GroenLinks-fractie maakt te dien aanzien een andere keuze dan de PvdA-fractie.

Vervolgens heeft spreker nog een aantal vragen.

1. Waarom heeft het college het amendement van december 2010 inzake de communicatie niet uitgevoerd?
2. Waarom heeft het college er niet voor gezorgd of er voor laten zorgen dat DPE de externe financiering rond had per 1 juni 2011?
3. Waarom is er, nadat bleek dat de plannen en de ambitie bijgesteld moesten

worden, niet samen met DPE voor gekozen bijvoorbeeld een strategisch pact of een alliantie aan te gaan met de Zoo Hannover, teneinde samen de Duitse toeristenmarkt te veroveren? Zo hadden twee vliegen in één klap kunnen worden geslagen.

4. Spreker komt het woord ‘mensenpark’ nergens meer tegen. Is het college daarover anders gaan denken?
5. Wat als het college punt 8 van het voorstel niet haalt? Wat is dan het *point of return*?
6. In hoeverre zoekt het college naar een vrijwel unaniem besluit vanavond, of is in tegenstelling tot 2008 een gewone meerderheid genoeg?

Er zijn hiervóór een amendement en moties voor ingediend. Spreker had gehoopt dat deze ook naar de oppositiepartijen waren gestuurd. Zij hadden daarover dan wellicht kunnen meedenken over een tekst die hout snijdt. De passage in het amendement dat “wanneer het college niet tot uitvoering van dit raadsbesluit kan overgaan, legt het college dit onverwijld voor aan de raad” is nogal vrijblijvend, want voorleggen is wat anders dan zeggen dat het college zich moet laten afrekenen door de raad. Het is wat zwart/wit gesteld, maar dat is wel hetgeen waar het om gaat.

De heer Wanders zegt dat voorleggen aan de raad betekent dat het college een voorstel doet aan de raad. Over rapporteren hoeft de raad nog niets te besluiten, wel bij voorleggen, dus zo vrijblijvend is het niet.

De heer Dijkgraaf stelt vast dat in motie M1 aan het college wordt verzocht de door DPE verstrekte opdrachten zo maximaal mogelijk te borgen. Dat is vrij breed geformuleerd. Volgens hem moeten de woorden ‘zo maximaal mogelijk’ er uit worden gehaald, want de eisen zijn strakker dan ‘zo maximaal mogelijk’.

Er ligt verder nog de vraag wat uitstel nu precies kost. Door de burgemeester is in verleden week in de raadsvergadering gezegd dat het gaat om tientallen miljoenen. Spreker heeft dit niet kunnen verifiëren en wil graag weten waar het precies over gaat als het besluit over dit voorstel twee maanden wordt uitgesteld.

Het mag duidelijk zijn dat de GroenLinks-fractie klip en klare antwoorden wil en nog steeds veel twijfels heeft over dit voorstel.

De heer Halm brengt naar voren dat de raad alles na vandaag overlaat aan het college, zodat er voor de raad nog weinig is te sturen en te controleren valt. Het college wil geen doorslaggevende zeggenschap bij het dierenpark, maar de gemeente heeft wel het grootste belang in het park en loopt de grootste risico's. Kortom, het is maar te hopen dat anderen goed met het geld van de gemeente omgaan. De directie van de dierentuin gaat bepalen hoeveel geld Emmen nog over heeft voor gemeentelijk beleid.

De gemeente kan volgens de burgemeester niet failliet en bij dit project niet terug, omdat dit vele malen duurder is. De gemeente hoeft de komende tijd geen alternatieven te hebben en wil het project ook niet in fasen uitvoeren. Aan alle voorwaarden om het project vele malen duurder te laten uitvallen is voldaan! Maar een geluk bij een ongeluk is dat, als het mis gaat, dit niet aan de raad te wijten is, want deze gaat daar vandaag liever niet over. De raad heeft eind 2010 toezeggingen onder voorwaarden aan het dierenpark gedaan. De BGE-fractie heeft toen tegengestemd. Nu is duidelijk dat het dierenpark niet tijdig aan de gestelde voorwaarden kon voldoen. Had het dierenpark dat wél gedaan, dan had de fractie voor een dilemma gestaan. Zij hecht evenwel aan een betrouwbare partner die toezeggingen nakomt. Zij had bijna niet anders dan ja kunnen zeggen als het dierenpark aan de voorwaarden had voldaan. Voor de directie van het dierenpark dus een gemiste kans, zoals de directie en de raad van commissarissen de laatste jaren vele kansen hebben gemist. Echter, het dierenpark kan blijven doorgaan met kansen missen – de gemeente springt wel weer bij! Maakt de gemeente zich wijs dat er sprake is van onomkeerbaarheid, of laat zij zich dat wijs maken? Een onomkeerbaar besluit zou al jaren geleden genomen zijn en een onomkeerbaar besluit wordt vandaag ook weer genomen. Wil je jezelf iets wijs laten maken, of láát je jezelf iets wijs maken? Als er goed aan risicomanagement was gedaan, was er geen definitieve verplichting aangegaan zolang de financiën nog niet rond zijn. Als het goed is, is er een ontbindende voorwaarde opgenomen tot het moment waarop de schop definitief de grond in gaat. Dat is wat verstandige burgers en ondernemers doen. Dat zou ook het minimale moeten zijn wat de gemeente doet bij zo'n groot project. Is iedereen vanwege de grote bergen papier misschien z'n verstand kwijtgeraakt? Maakt liefde blind? In 2013 en 2014 zal het centrum van Emmen één grote bouwput zijn. Iedereen zal dan begrijpen

dat de gemeente zeker niet meer terug kan. Dat begrijpen de bouwbedrijven ook. En dat er geen alternatieven achter de hand zijn, weten de bouwbedrijven eveneens. Gedacht wordt dat er niets mis kan gaan met de bouw, dat er geen vertraging of andere problemen kunnen ontstaan, al heeft de gemeente bij de parkeergarage aan het Willinkplein gezien dat dit zeker kan. Daarmee is het immers anders gelopen dan was bedoeld! De bouw ervan heeft toch langer geduurd dan gepland! Bekend is dat grote bouwprojecten vaak kostenoverschrijdingen kennen en langer duren dan gepland. Toch wordt nu gedacht dat dit niet zal gebeuren, of wordt dat alleen maar gehoopt?

Gaat de liefde van de voorstanders van dit project al zover dat zij overal blind voor zijn geworden en geen onderscheid meer maken tussen noodzakelijk en wenselijk? De BGE-fractie heeft meermaals aangegeven dat het wenselijk is werk te maken van het advies van Twynstra Gudde onderscheid te maken tussen noodzakelijke en wenselijke onderdelen van het project. Helaas is dat nooit gebeurd. En ja, een nieuw theater vindt de fractie noodzakelijk en zij vindt een dierenpark belangrijk voor Emmen, noodzakelijker en belangrijker dan een tunnel en een plein. Het realiseren hiervan is mooi als er geld over is, maar het is niet zo dat een tunnel onder de Hondsrugweg en het plein straks als eerste moeten worden aangelegd. Of zijn de plannen gewijzigd?

Komen de bezoekers van het dierenpark nog wel in het centrum, of rekent men zich rijk? In de commissie heeft spreker al aangegeven het niet realistisch te achten dat mensen € 30,- voor een kaartje betalen, zeven uur in het park doorbrengen, twee tot drie uur reizen en dan ook nog het centrum van Emmen gaan bezoeken. Wethouder Arends gaf aan dat dit in de rapporten staat en dus wel waar moet zijn. Het is jammer dat de wethouder wel bekend is met die rapporten en niet van het rapport van Twynstra Gudde. Hoe heeft de BGE-fractie zich steeds opgesteld? Zij was tot nu toe nooit een tegenstandster van het Atalanta-project en de verhuizing van het dierenpark. Steeds is zij echter van mening geweest dat de risico's te weinig inzichtelijk zijn gemaakt. Dat was ook de reden waarom zij in december 2008 heeft tegengestemd en ook tegen de vervolgbesluiten. Zij stelt zich op het standpunt dat niet eerder ja moet worden gezegd dan nadat de financiering rond is en het bedrijfsplan haalbaar is. Twynstra Gudde komt tot dezelfde conclusie. Een citaat: "De raad beschikt over te

weinig informatie, zodat hij onvoldoende inzicht heeft in de risico's van de onzekerheden en de consequenties." Twynstra Gudde maakt duidelijk dat op dit moment geen verantwoord besluit kan worden genomen en dat het ook niet noodzakelijk is thans een besluit te nemen.

Voorts nog een openstaand punt uit de commissievergadering van 14/15 september. Het college en de directie van het dierenpark zouden de gemeente er van kunnen overtuigen dat de plannen verantwoord zijn als zij allemaal voor hun hele vermogen garant gaan staan. Is dat het geval, dan is de BGE-fractie bereid haar standpunt te heroverwegen en opnieuw een advies te vragen aan de raadsadviseur. Zij hoort graag van het college en de directie of zij hiertoe bereid zijn. Directeur Beers meldde: "Burgers moeten voorbij Zwolle komen", maar heeft daarvoor geen reden aangegeven. Spreker heeft in Lisse en Hillegom gehoord dat mensen die naar het Noorden gaan eerst hun auto moeten laten doorsmeren. Misschien is dat de reden dat ze niet voorbij Zwolle komen!

Vurige voorstanders vinden dat bij de tegenstanders van de huidige plannen te veel de emoties overheersen. De emotie die bij de BGE-fractie overheerst, is: dit een eng besluit. Willens en wetend zo veel adviezen van deskundigen negeren, daar moet méér achter zitten. Als gemeente wel het meest betalen en de meeste risico's lopen, maar niet de zeggenschap willen hebben. De fractie vindt dit dus een eng besluit. Er zijn geen terugvalscenario's, want men wil er alles aan wil doen dat dit gaat lukken. Nogmaals, dit is een erg eng besluit. Het voorgestelde raadsbesluit betekent een blanco cheque en die wil en kan de fractie het college niet geven.

De heer Wanders hoorde de heer Halm aan het begin van diens betoog zeggen dat de raad alles over laat aan het college. Hijzelf zou zeggen: haast in tegendeel! Hij hoopt dat de heer Halm het raadsvoorstel goed heeft gelezen en heeft gezien dat het ingediende amendement alles alleen maar verduidelijkt. Als dat zo is, zou de heer Halm tot een andere conclusie moeten komen.

De heer Halm denkt dat zijn betoog begrepen zal zijn.

De heer Huttinga zegt dat in de 17,5 jaar dat hij voor de ChristenUnie-fractie in de gemeenteraad zitting heeft gehad nimmer met een raadsbesluit is geconfronteerd dat zo lastig is, van zo veel

lagen is voorzien, zo veel impact heeft en zo veel besproken en misschien zelfs zo omstreden is als dit. Voor het bijbehorende gevoel van intensiteit moet hij terug naar een situatie die hij eigenlijk liever niet in herinnering roept, namelijk de bestuurscrisis van 1996. Overigens gaat verder elke vergelijking met toen natuurlijk mank.

Hij wil toch even terug in de geschiedenis, en wel naar december 2008, de dag waarop de raad een *overall* principebesluit nam over het uitrollen van Atalanta. Toen sprak hij in de context van dat moment namens de ChristenUnie-fractie onder meer het volgende uit: "De invulling van de centrum-westlocatie is een zaak van met name het dierenpark en het theater. Onder de werktitel 'Sinds 2010' is er een revolutionair en zeer vernieuwend concept uitgebracht, inclusief een nieuw theater, een concept dat in wijde omtrek z'n weerga niet kent. Dat zal onherroepelijk tot een grotere toestroom van bezoekers gaan leiden. Dat móét ook, want over de financiële haalbaarheid en stevigheid van dit deel maakt de ChristenUnie-fractie zich zorgen, terwijl de rol van het dierenpark cruciaal is in deze deelontwikkeling, maar daarover later nog." En: "De zorgen van de fractie strekken zich uit tot de financiële dekking die het dierenpark nodig heeft en de toekomstige exploitatie. Hoe kan het dierenpark in de toekomst zulke grote investeringen dragen en zal de weg naar de gemeente niet al te snel worden gegaan voor het vragen van garantie en krediet? Een tussentijds falend of haperend dierenpark kan een behoorlijke bedreiging voor het totale plan inhouden."

Dat zorgelijke gevoel blijkt helaas meer dan terecht te zijn geweest. Vanaf 2010 zijn het dierenpark en DPE Next voortdurend zorgdossiers geweest. En eigenlijk was het dierenpark al veel langer relatief onzichtbaar een zorgenkindje. Om nu nog positief te kunnen besluiten over dit deel van de Atalanta-ontwikkelingen moeten de goede kanten en de geboden perspectieven zo zwaar wegen dat ze in de afwegingen van de raad meer dan voldoende tegenwicht bieden ten opzichte van alle onzekerheden, vraagtekens en kritische zaken die het plan helaas omgeven.

Omwille van de tijd roert spreker op dit moment alleen met name de kritische zaken wat uitgebreider aan.

Hij begint aan de kant van de gemeente. Allereerst: is aan de belangrijkste voorwaarden van het raadsbesluit van 20 december 2010 over DPE Next voldaan? De ChristenUnie-fractie vindt dat de raad zichzelf ongeloofwaardig

maakt wanneer wordt gesteld dat dit zo is. Enkele van de belangrijkste voorwaarden zijn nog niet ingevuld en de *deadlines* 1 juni en 1 oktober zijn gepasseerd. De raad was in december 2010 stevig en streng bij het opstellen van de voorwaarden. Die stevigheid en strengheid laat de raad met het nu voorgestelde besluit deels varen. Termen die nu worden gehanteerd als ‘afdoende’ en ‘onder verdere uitvoering’ zijn van geheel andere orde dan de eis die in december werd gesteld en waaraan moest worden voldaan.

Verder komen er een paar nieuwe posten met begrotingsimpact om de hoek kijken, namelijk het voor altijd laten vallen van de pachtinkomsten op de traverse en de post groot onderhoud theater, samen bijna € 1,2 miljoen begrotingsruimte per jaar. Dat is niet fijn in een moeilijke tijd van heroverwegen, snijden en bezuinigen. Bijna de helft van de dekking van de verplaatsingsvergoeding voor het dierenpark, groot € 65,5 miljoen, is nog steeds in meer of mindere mate onzeker, dus in de nabije toekomst een behoorlijk risico voor de gemeentelijke reservekas of voor de begroting.

De financiële en kwalitatieve onderbouwing van de rest van Atalanta bevindt zich nog in een behoorlijk globaal stadium. Allen zijn het er over eens dat het besluit dat nu voorligt van cruciaal belang is. Het besluit dat vanavond wordt genomen, draagt in sterke mate van onherroepelijkheid in zich ten aanzien van het gehele Atalanta-proces.

Dit alles bij elkaar genomen, zorgt er voor dat er eigenlijk een schakelaar wordt omgezet met een hoeveelheid gevolgen die men niet helder voor de bril heeft. Er worden financiële en beheersmatige onwetendheid geaccepteerd over vervolgstappen, met de bijbehorende risico's voor de gemeentelijke huishouding.

Het college heeft ondanks de precaire situatie van het dierenpark en de moeizaamheid waarmee uiteindelijk is gekomen tot het plan DPE Next 7.0a geen alternatieven laten bekijken, althans voor zover bekend. Is dat wel wijs? Volgens de fractie van de ChristenUnie werd het sinds verleden jaar meer en meer opportuun alternatieven grondig te verkennen, desnoods binnenskamers.

Het punt van de staatssteun is gelukkig verder uitgewerkt, op zich naar tevredenheid, maar de randvoorwaarden die eerder in de vertrouwelijke notitie zijn genoemd, blijven nu buiten beeld. Zijn die niet meer van toepassing of waren ze misschien toch wel ingevuld?

Vervolgens de kritische zaken aan DPE Next-zijde. De fractie blijft twijfels houden met betrekking tot de vraag hoe aan de hand van een halve maquette toch een hele investeringsbegroting gemaakt kan worden. Dat geeft de nodige onzekerheid.

Uiteindelijk zal de totale financiering mogelijk rondkomen, maar wel met veel hangen en wurgen. Overheidshulp is daarbij zo alom aanwezig dat nauwelijks nog van een private ontwikkeling kan worden gesproken, hoewel juridisch natuurlijk wel. Van de oorspronkelijke intenties is op dit punt wel érg weinig terechtgekomen. Natuurlijk is de deplorabele situatie van het huidige park daar mede debat aan.

Dat DPE Next een hoogst uniek concept is, lijkt geen twijfel. Daarmee kan het park zich vrijwel zeker langdurig in de top vestigen. De attractiewaarde van DPE Next moet van het hoogste niveau zijn en blijven om de bezoekers in grote aantallen te blijven trekken en boeien. Dit vereist snel nieuwe vervangende investeringen. Daarnaast moeten het gastheerschap en de service van de allerbeste soort zijn. Dat vraagt veel van mens en materieel en een grote mate van ruimhartigheid van iedereen, dus ook van het management. De vraag is of hier wel in voldoende mate mee is gerekend en of dit wel voldoende is uitgewerkt in de plannen. De ChristenUnie-fractie houdt hierbij sterke twijfels. Daarom zet zij vraagtekens bij de geprognosticeerde exploitatie. Een kanteling naar een minder florissant scenario is zeker niet denkbeeldig, juist wanneer de huidige negatieve economische ontwikkelingen met langdurige gevolgen en de trend van *less is more*, ofwel minder is beter, in ogenschouw wordt genomen. Is men niet achterhaald in de tijd en de omstandigheden? Daar komt bij dat er wel een wat beroerder *worst case*-scenario had mogen worden doorgerekend. Wanneer het ook maar even iets tegenzit en er minder dan 1,1 miljoen bezoekers komen, is er een groot probleem. Vergelijkingen met aantallen uit het verleden gaan volledig mank, gezien de twijfels over de oude cijfers en omdat het aanbod in het land veel omvangrijker en kleuriger is dan zo'n 15 jaar geleden. De bezoekerspotentiëntaart moet domweg met veel meer worden gedeeld. Verder zijn de *audits* en *benchmarks* die verleden jaar gemaakt zijn onder de huidige omstandigheden snel aan het verouderen en derhalve minder bruikbaar.

Dat het niet langer kan zoals nu in het bestaande park het geval is, is helder. Er moet echt iets

gebeuren, maar wat en hoe? Volgens het plan DPE Next 7.0a of een alternatief? Welk alternatief is wel of meer haalbaar, of zou DPE misschien toch moeten kiezen voor een positie als een wat meer regionaal gericht dierenpark? Daartoe moet dan wel de hele exploitatie worden bijgesteld. Dan blijft de vraag of dat wel een haalbare optie is in deze dunner bevolkte omgeving. Daar kun je ook grote vraagtekens bij zetten.

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Huttinga tot een afronding te komen.

De heer Huttinga zal zijn best doen! Maar wat dan? Vaststaat dat wat je ook doet het flink geld kan gaan kosten. Het is een schier onmogelijk dilemma, zo vindt de fractie. Het college is er veel aan gelegen dat de raad vanavond positief besluit over het huidige voorstel, maar kan een besluit dat met zo veel vraagtekens en onzekerheden is omgeven wel verantwoord genoeg worden genomen? Kan dat in het huidige tijdsgewricht? Economische neergang en bezuinigingen staan overal in overheidsland in de top qua aandacht. Er wordt zelfs bezuinigd op de meest basale overheidstaken: zorg en welzijn, werk en inkomen en wat dies meer zij. Natuurlijk moet de overheid in moeilijke tijden blijven investeren om de boel niet helemaal stil te laten vallen. Ook in Emmen zijn er tegendraadse economische herstellfinancieringen geweest in de afgelopen jaren, maar tot nu toe van beheersbare grootte. Atalanta kan daarbij van grote betekenis zijn, maar tegen elke prijs? Is Atalanta in de huidige fase met dit plan op de lange termijn uiteindelijk wel beheersbaar?

Het voorliggende plan kent veel positieve en negatieve kanten. Spreker noemt met name de impuls voor de werkgelegenheid, de economische *spin off* en de positieve reuring die het geeft. In het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie van begin 2010 staat niet voor niets: "Het centrumproject Atalanta moet volgens ons resulteren in een landelijke trekpleister met internationale allure en uitstraling." Maar er staat ook: "Het centrumproject Atalanta moet financieel beheersbaar blijven." Ten aanzien van vooral dit laatste zet de fractie steeds meer vraagtekens. Is het wel wijs en verantwoord nu op dit cruciale onderdeel ja te zeggen?

De waarnemend voorzitter schorst de vergadering alvorens het woord te geven aan het college.

Schorsing.

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en geeft allereerst het woord aan de wethouder van financiën.

Wethouder Arends merkt op dat de heer Huttinga aangaf in de 17,5 jaar van diens raads-lidmaatschap niet eerder een voorstel als dit te hebben gezien en moet hem daarin gelijk geven. Zelf is hij sinds 1987 actief in de Emmense politiek en hij kan zich ook niet heugen dat in die periode een vraagstuk van deze omvang aan de orde is geweest. Hij kan verzekeren dat er in zijn huidige functie lastige momenten zijn, want het is niet eenvoudig op alle momenten alles te overzien. Een besluit nemen, is ook voor een wethouder niet in alle omstandigheden een gemakkelijke opgave. Het is echter de taak van bestuurders dit soort zaken te doen. Het college is toch, zich bewust van de risico's en de onzekerheden die met dit voorstel gepaard gaan, met dit voorstel gekomen.

Door verschillende fractie zijn vragen gesteld, onder meer over de maquette. Het is juist dat deze voor de helft af is, maar door UNO is met gebruikmaking van de expertise van Draaijer & Partners een realistische inschatting gemaakt met een marge van 10% qua kosten: 10% naar beneden en 10% naar boven. Die 10% is als onvoorzien in de kosten meegenomen. Spreker is geen bouwer van beroep en moet dus afgaan op de expertise van Draaijer & Partners, welk bureau met dit soort zaken vaak te maken heeft gehad. Ten aanzien van de bezoekersaantallen moet worden geconstateerd dat zowel UNO als Twynstra Gudde concludeert dat een bezoekersaantal van 1,3 miljoen op basis van het voorliggende uniek en ambitieus concept haalbaar en realistisch is, mits er een forse marketinginspanning wordt geleverd en mits er op gepaste tijden vervangings- en uitbreidingsinvesteringen worden gedaan. Het college concludeert dat er op basis van de 1,3 miljoen bezoekers € 10 miljoen ruimte in de exploitatie is voor vervangingsinvesteringen, € 18,5 miljoen voor uitbreidingsinvesteringen, € 21 miljoen voor aflossingen en € 28 miljoen voor rentelasten. Dan blijft er nog € 24 miljoen beschikbaar voor andere zaken. Spreker heeft in het verleden weleens met meerjarenbegrotingen gewerkt en weet derhalve dat het moeilijk is de toekomst op de cent nauwkeurig uit te spellen, maar hij gaat er van uit dat het gemelde op basis van vaste aannames mogelijk moet kunnen zijn.

De heer Eggen wil de wethouder er op wijzen dat Twynstra Gudde duidelijk zegt dat de vervangingsinvesteringen erg laag zijn ingeschat. Is de wethouder het daarmee eens?

Wethouder Arends heeft dit gelezen, maar uit de presentatie van Twynstra Gudde heeft hij ook begrepen dat dit bureau zich baseert op vervangingsinvesteringen behorende bij attractieparken. Daaronder worden dan verstaan: De Efteling, Walibi, enzovoort. Te constateren valt dat de omloopsnelheid van bepaalde afschrijvingen op attracties in dit soort parken een andere is dan die in een dierenpark annex attractiepark / belevingspark. Uitgaande van dit park stelt UNO op basis van de expertise van Draaijer & Partners dat het genoemde mogelijk moet zijn. Ook ZKA onderstreept dit. Daar baseert hij dat dit voldoende moet kunnen zijn.

De heer Eggen veronderstelt dat de wethouder het met hem eens is dat het heel lastig is een *benchmark*-onderzoek te doen, aangezien dit park uniek is. De constatering van Twynstra Gudde is dat de vervangingsinvesteringen laag zijn. Is de wethouder het daarmee eens?

Wethouder Arends antwoordt dat de conclusie van Twynstra Gudde wordt gerelateerd aan de attractieparken die hij zojuist heeft genoemd.

De heer Van der Weide vraagt waarom de investering van € 200 miljoen nodig is als toekomstige investeringen in dit concept zo veel lager zullen uitvallen.

Wethouder Arends zegt dat het bedrag van € 200 miljoen is gebaseerd op het programma van eisen dat is opgesteld. Daarvan zijn de afschrijvingssnelheid en de vervangingsmogelijkheden afgeleid. Hij denkt dus dat een en ander geen relatie met elkaar heeft.

Vervolgens de € 600.000,- voor de overbrugging naar 2016. Zoals bekend, is er in december 2010 een besluit genomen over het overbruggingskrediet voor het dierenpark. Daarbij is ook een rentepercentage afgesproken. Het bedrag van € 600.000,- is bedoeld ter dekking van het rentedeel dat niet in rekening wordt gebracht bij het dierenpark; het betreft hier de 1% onder de rekenrente van de gemeente Emmen. Daar is die € 600.000,- voor bedoeld en die is structureel als last in de begroting opgenomen.

Met betrekking tot de traverse is een vraag gesteld over de erfpacht. Het is duidelijk dat de

erfpacht een relatie heeft met het economisch nut van de traverse. Geconcludeerd mag worden dat het economisch nut voor het dierenpark na 2016 zal zijn vervallen. Er kan na 2016 nog een economisch nut zijn voor de inrichting van het plein. Derhalve is het oorspronkelijke beslispunt gewijzigd in het ontwerpbesluit. Dat laat evenwel onverlet dat de erfpacht voor de dierentuin, vanwege het ontbreken van economisch nut, vervalt.

De heer Eggen merkt op dat in het raadsbesluit van december 2010 heel duidelijk staat: “het gedurende vijf jaar buiten invordering stellen.” Wat mevrouw Hoogeveen daarover heeft gezegd, deed wethouder Kuper enorm schrikken. Deze schudt nu wel met het hoofd, maar volgens spreker schrok de wethouder toen behoorlijk. In die vergadering is ook gezegd dat over het genoemde punt niet goed was gecommuniceerd, maar er staat toch duidelijk “gedurende vijf jaar buiten invordering stellen”. De D66-fractie heeft erg veel moeite met de omstandigheid dat er nu haast sprake is van kwijtschelding. Als hij met zijn kinderen afspreekt: ik betaal voor jullie de ziektekosten, maar datgene wat jullie terugkrijgen, betalen jullie aan mij terug!, kan het zijn dat zij zeggen: we zitten even wat moeilijk, mogen we dat vijf weken of maanden uitstellen! Hij gaat er dan van uit dat de betaling binnen de afgesproken termijn gebeurt. In het onderhavige geval wordt echter gezegd: we schorten alles maar helemaal op! Daarmee heeft de fractie erg veel problemen.

Wethouder Arends kan zich dit best voorstellen, alleen heeft het college in het licht van de verplaatsing van het dierenpark moeten concluderen dat het nut van de traverse voor het dierenpark na 2015 eigenlijk vervalt. Dan is het niet redelijk meer de erfpacht nog in rekening te brengen bij het dierenpark. Dat heeft het college tot uiting willen brengen door in één keer af te boeken; dat heeft ook een budgettair karakter. Het komt er op neer dat de kapitaallasten van de traverse volledig gaan drukken op het budget van de gemeente.

De heer Eggen zegt dat dit dan volgens hem betekent dat de gemeente € 1,7 miljoen misloopt.

Wethouder Arends repliceert dat dit betekent dat de gemeente na 2015 € 200.000,- aan kapitaallasten op jaarbasis niet kan laten dekken door derden.

De heer Huttinga merkt op dat hij met de opmerking hierover in zijn betoog bedoelde aan te geven dat hier een verschuiving in het gedachtegoed heeft plaatsgevonden. Hij heeft dit even voor het voetlicht willen brengen en is er erkentelijk voor dat de wethouder hierop zo ruimhartig is ingegaan.

Wethouder Arends stelt vast dat door de CDA-fractie een motie is ingediend, mede gesteund door de fracties van PvdA en VVD, over het zogenaamde vriendenaandeel (M3). Die neemt het college over.

De D66-fractie heeft een vraag gesteld over de volledige dekking van de verplaatsingsvergoeding, een vraag die in feite ook door de ChristenUnie-fractie is gesteld. Die vergoeding bedraagt € 65,5 miljoen, waarvan de gemeente uit eigen middelen € 15,5 miljoen voor haar rekening ten laste van het SIOF. De overige € 50 miljoen worden gedekt uit bijdragen van andere overheden (RSP, REP, EFRO, enzovoort). In de Tweede Kamer is een motie aangenomen over de MIRT-gelden; daarvan is € 8,5 miljoen al toegezegd, terwijl € 17 miljoen nog onzeker is. Het lobbytraject vanuit het college richting het rijk is er op gericht die € 17 miljoen binnen te halen. De andere € 33 miljoen van de € 50 miljoen worden door het college gekenschetst als wellicht niet binnenkomend, omdat daar bestuurlijke afspraken aan ten grondslag liggen. Die afspraken moeten nog wel met een handtekening bekrachtigd worden, maar de briefwisseling is wel zodanig geweest dat er in dezen wordt uitgegaan van een beperkt risico.

De heer Van der Weide meent de wethouder te hebben horen zeggen dat met het bedrag van € 17 miljoen een beperkt risico is gemoeid.

Wethouder Arends corrigeert: een hoog risico. Voor dat bedrag moet het college nog op stap, en het doet dit met veel inzet.

De fractie van GroenLinks heeft gevraagd waarom de externe financiering vóór 1 juni niet is gelukt en waarom het college daarop niet meer druk heeft gezet. Spreker dunkt dat in het voorstel helder is aangegeven waarom het vóór 1 juni niet gelukt is. Er is veelvuldig overleg geweest tussen DPE en de banken, waarop in de commissie uitvoerig is ingegaan. Geconstateerd moest worden dat als gevolg van de onrust op de financiële markten de bancaire kredietverstrekking een wat andere houding is ontstaan dan vóór die tijd gebruikelijk was. Het college heeft het die-

renpark steeds laten weten dat er wat de gemeente betreft geen sprake kan zijn van een andere houding van Emmen ten opzichte van het risicoprofiel.

Tegen het besluitvormingskader zoals dat in het amendement A1 van de fracties van PvdA, CDA en VVD is verwoord, zal het college zich niet verzetten.

De D66-fractie vroeg waarom over 13 punten een besluit moet worden genomen. Welnu, die 13 punten hebben een onderlinge samenhang. Het is niet zo dat het 13 punten zijn die los van elkaar beoordeeld kunnen worden; zij kunnen in het geheel van de besluitvorming niet los van elkaar worden gezien. Spreker zou zich nog kunnen voorstellen dat het punt over de traverse los van de andere punten kan worden beschouwd, maar het merendeel van de punten heeft nadrukkelijk een verbondenheid. Als daar één punt uitgehaald zou worden, wellicht met uitzondering van de traverse, zou dit in de optiek van het college leiden tot een onzorgvuldige besluitvorming.

Door de ChristenUnie-fractie is gevraagd of het *point of no return* wordt bereikt bij het niet realiseren van punt 8. De burgemeester zal daar straks op ingaan, maar spreker zelf kan alvast zeggen dat dit op het moment waarop zich dit zou voordoen in ogenschouw moeten worden genomen.

Met betrekking tot alternatieven voor 7.0a is te zeggen dat er weleens momenten zijn geweest waarop iemand zich afvroeg of niet moest worden gekeken naar alternatieven. Die momenten zijn er ook voor spreker geweest. Hij heeft daarover eens besproken met het dierenpark en heeft toen moeten constateren dat de alternatieven slechts heel beperkt zijn wanneer als uitgangspunt wordt genomen dat handhaving op de huidige locatie niet reëel is en dus ook niet als alternatief kan worden meegenomen. Bij elk ander alternatief op de es is de vraag of je gaat voor een opwaardering van het huidige park, of voor een echt nieuw, ambitieus en uniek concept. Het college heeft nog steeds de indruk dat dat kan. Als spreker die indruk niet zou hebben gehad, zou hij dit voorstel niet hebben kunnen steunen en zou het college dit voorstel ook niet hebben gedaan.

De heer Van der Weide vindt het jammer dat het college nooit heeft gecommuniceerd over alternatieven. Die zijn voor de raad eigenlijk nooit goed te beschouwen geweest. De wethouder zegt dat de huidige locatie geen reëel alterna-

tief is, doch moet dan nog maar eens worden herinnerd aan de brief van Libéma, waarin wel degelijk wordt aangegeven geïnteresseerd te zijn in de dierentuin op de huidige plek. Het is jammer dat de hand die door Libéma is uitgestoken heel snel is afgewezen.

Wethouder Arends denkt dat Libéma geïnteresseerd was in investeren in het park op de huidige locatie en dat dit niet strookt met het beleidskader van de gemeenteraad.

De heer Van der Weide zegt dat de raad dit zal horen wanneer Libéma op 12 oktober tekst en uitleg komt geven aan alle raadspartijen die daarin geïnteresseerd zijn. Hij blijft van mening dat één keuze geen keuze is. Bij alleen maar sturen op één koers voelt de fractie van Wakker Emmen zich haast voor een voldongen feit geplaatst. In elk geval heeft zij tot op heden nooit uitwerkingen van alternatieven gezien.

Wethouder Arends merkt op dat dit correct is. De fractie van LEF! heeft een aantal moties ingediend. Zij heeft duidelijk weergegeven wat het spanningsveld is, waarmee wordt geworsteld en waar raad worstel en waarmee het college in eerder stadium heeft moeten omgaan. Wat de lokale werkgelegenheid betreft, geeft het college de voorkeur aan de motie van PvdA, CDA en VVD (M1) boven die van de LEF!-fractie (M5). Dat heeft te maken met de indruk van het college dat met het tweede deel van het verzoek in M5, waarin het gaat over Oost-Europese arbeidskrachten, mogelijk in strijd wordt gehandeld met de Europese regelgeving. Echter, wat de LEF!-fractie beoogt, het accent op lokale werkgelegenheid, komt ook goed tot uitdrukking in motie M1. Die beveelt het college dan ook bij de raad aan.

De heer Leutscher zegt dat in motie M5 'goedkope Oost-Europese arbeidskrachten' eigenlijk tussen aanhalingstekens had moeten worden gezet. Bekend zijn de voorbeelden van bouwondernemingen, groot en klein, die op basis van de CAO werken. Men kan zeggen dat dit ook moet, doch iedereen weet maar al te goed dat er in bouwondernemersland veel zwart wordt betaald. Met de motie wil de fractie aan ondernemers en werknemers laten zien dat er wit dient te worden gewerkt en dat daarop toezicht wordt gehouden.

Wethouder Arends kan dit alleen maar onderstrepen.

Mevrouw Hoogeveen informeert of motie M1 nu door het college wordt overgenomen.

Wethouder Arends antwoordt dat het college voorkeur voor die motie heeft. Hoe de raad erover denkt, zal wel blijken als de moties in stemming worden gebracht, maar wat het college betreft, kan die motie worden overgenomen.

Mevrouw Hoogeveen wil weten of deze motie nu wel of niet wordt overgenomen. Van motie M3 is op voorhand gezegd dat deze wordt overgenomen.

Wethouder Arends vermeldt dat dit ook geldt voor motie M1.

Motie M2 van de CDA-fractie, mede ondersteund door de fracties van PvdA en VVD, over versterking van het vermogen van DPE Next, wordt eveneens door het college overgenomen. Hij meent in het voorgaande de meeste vragen te hebben beantwoord, maar het lijkt hem goed nog even op de inhoud van het voorstel in te gaan.

De discussie die is gevoerd, gaat terecht heel veel over aantallen, bedragen en risico's. Het is goed dat daarnaar door de raad, het college en de adviseurs terdege is gekeken. Dat heeft aanleiding gegeven tot soms stevige discussies binnen en buiten deze raadzaal. Gevraagd is welke bedragen realistisch zijn, hoe haalbaar de bezoekersaantallen zijn en hoe groot de risico's zijn. Rapporten van de diverse adviseurs leiden soms tot verschillende conclusies. Het is ook niet altijd eenvoudig daar wijs uit te worden; het gaat er soms ook maar om met welke instelling de rapporten worden gelezen. De ene lezer benadrukt de risico's en de onzekerheden, de andere lezer kijkt naar de kansen en de mogelijkheden. Het college heeft naar evenwicht gezocht tussen gecalculerde risico's en kansen, dáár gaat het om. Dat past bij de weg die het college met deze en ook de vorige raad steeds bewandeld heeft, vanuit de ambitie voor alle inwoners van de gemeente kansen te scheppen op werk en ondernemen, want niets gaat vanzelf, behalve van de berg af. De gemeente Emmen wordt sterker door méér te doen, door méér opties in plaats van nul of minimum opties. Het college gaat voor méér opties. In april van dit jaar sprak men met elkaar over de ambities toen het ging over de Kadernota economie. Toen is geconcludeerd dat de lat hoog moest worden gelegd. Na een goede discussie stelde de raad die nota unaniem vast. Luisteren en vertellen is een van de credo's van dit college, evenals motiveren en onderbouwen

van de kansen die er liggen: 4.700 manjaren werk tijdens de bouw, de kans daarna op 800 arbeidsplaatsen extra, de kans op een attractievere gemeente en de kans om als een van de vier steden die het Noorden dragen een positie te claimen en het voorzieningenniveau van Emmen te blijven versterken ten behoeve van de inwoners van deze gemeente. Dat vergt moed en vereist het nemen van risico's. Het college heeft onderbouwd aangegeven dat de gecalculerde risico's verantwoord zijn. Spreker zegt het Freek de Jonge na: "Alles is al eens gezegd, sprak de cynicus, maar er is nog nooit geluisterd, sprak de optimist!" Het college herkent zich in de optimist en heeft alles wat is gezegd goed afgewogen. Die afweging heeft het gebracht tot het voorstel dat het de raad vanavond heeft voorgesteld. Het college vraagt steun aan de raad om samen een grote stap voorwaarts te zetten.

De heer Leutscher zegt dat het niet heeft ontbroken aan vertellen, maar aan uitdragen. Daarmee is volgens hem veel draagvlak in de Emmense samenleving verloren. Hij wil nog net niet zeggen dat de woorden van de wethouder op de borstklopperij zijn, maar duidelijk is dat de kritiek niet mals is geweest. Bijvoorbeeld: waar was het college toen het hele verhaal moest worden uitgedragen en mensen moesten worden geënthousiasmeerd? Daar heeft het aan ontbroken. Te dien aanzien zijn veren gelaten en dat is nu absoluut een probleem, zeker voor LEF!

Wethouder Arends deelt mee dat de voorzitter van het college, die de communicatieportefeuille beheert, hierop straks zal ingaan. Het was absoluut niet de intentie om aan borstklopperij te doen. Waar hij het had over vertellen, bedoelde hij het vertellen aan de raad en vice versa. Aan dat verkeer heeft hij gerefereerd.

De heer Schoo stelt vast dat *cashflow* is veranderd in kasstroom.

Het is een prachtig verhaal dat de wethouder heeft verteld, maar de DOP-fractie gelooft er helemaal niets van. De wereld van 2008 is nu geheel anders. De gemeente komt nog voor zware klussen te staan. De fractie vindt < vandaar dat hij soms een beetje cynisch is en wat wil steken! > dat op dit moment dit besluit niet moet worden genomen, omdat er veel te veel risico's zijn. Spreker is eens midden in de nacht telefonisch benaderd met de mededeling: "Schoo, let op je zaak!" Hij zei daarop: "Dat doe ik altijd", waarop de beller zei: "Wat nu voorligt, betekent

over twee jaar het faillissement van de dieren-tuin; daarna gaat DPE Next door met een schone lei en de gemeente zit met de *shit!*" Daar is de fractie bang voor. Als de wethouder die angst kan wegnemen, is deze de man van de fractie!

Wethouder Arends zegt dat het niet zijn taak is de heer Schoo, of wie dan ook, het geloof te geven. De heer Schoo is er heel goed in bepaalde aspecten van dit besluitvormingstraject te benadrukken, doch het zou raar zijn als hij als portefeuillehouder niet zou pleiten voor het voorstel waarvan hij mede-indiener is. Het is zijn taak dit voorstel te verdedigen en hij doet dat met verve, omdat hij er wél vertrouwen in heeft. Hij weet dat er risico's zijn en die worden ook niet uit de weg gegaan. Degenen die dit raadsvoorstel hebben gezien, weten hoeveel pagina's er zijn besteed aan het benoemen van de risico's. Het is dus niet zo dat het college de risico's uit de weg gaat. Het weet echter ook dat risico's op bepaalde momenten te beheersen zijn als ze goed zijn ingekaderd. Dat heeft het college gedaan en op basis daarvan denkt het dat hier een kans ligt die mogelijkheden biedt voor de toekomst van Emmen. Daar gaat het college voor.

De heer Van der Weide wil een procedurele opmerking maken. De waarnemend voorzitter hamerde op de spreektijd voor de raadsfracties van vier of vijf minuten. Wethouder Arends had acht minuten spreektijd en heeft er circa 30 gebruikt. Volgens de agenda heeft elk volgend collegelid vier minuten spreektijd en hij zou dan ook graag zien dat, als de raadsfracties aan de afgesproken tijd worden gehouden, dit ook bij het college wordt gedaan.

De waarnemend voorzitter merkt op dat hij, als de raad geen behoefte heeft aan een antwoord op gestelde vragen, dit graag aan de raad overlaat. Als hij echter kijkt naar de ruimte die de fracties in eerste termijn hebben gekregen, is zijn conclusie dat zij ook voldoende gelegenheid hebben gehad. Zo heeft de heer Huttinga zelfs tien minuten gekregen om diens betoog af te maken. Hij stelt voor het niet langer over de spreektijd te hebben en nu gewoon door te gaan met de beantwoording van de vragen. Het kost inderdaad wat meer tijd, maar volgens hem heeft de raad er behoefte aan dat er een antwoord komt op gestelde vragen en vragen om verduidelijking. Dat is terecht, want het onderwerp is er belangrijk genoeg voor.

Burgemeester Bijl merkt op dat de heer Schoo de VVD-fractie kapittelde op het punt van liberale beginselen en te menen dat de VVD nogal is voor een terugtrekkende overheid. Vervolgens zei de heer Schoo dat het college de zeggenschap weggeeft en dat dit dom is. Hij wil dan maar zeggen dat hij de heer Schoo niet kan betrappen op liberale beginselen. Wat het college probeert is enige continuïteit in de opvattingen van de raad ten uitvoer te brengen. Er ligt een notitie 'Verbonden partijen' waarin wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met deelnemingen. Per saldo was de discussie steeds: we moeten toch wat terugtreden om niet de indruk te wekken dat we het bij allerlei zaken voor het zeggen hebben als we dat niet echt willen en dit ook niet echt wenselijk is! Om die reden heeft het college ten aanzien van het dierenpark gezegd dat er tot 2010 vertegenwoordigers in het stichtingsbestuur zitten blijven houden die een band hebben met het gemeentebestuur, daarna niet meer, dit als een eerste stap. Vervolgens is ook gezegd dat het meerderheidsbelang in het dierenpark betreffende benoemingen in het stichtingsbestuur wordt verminderd. Dat is volgens spreker de constante opvatting van de raad en het college brengt die ten uitvoer. Dat wil niet zeggen dat de gemeente al haar belangen weggeeft. In de statuten van de stichting en de B.V. zal een aantal zaken worden opgenomen waar het gaat om de belangen van de gemeente en ook zullen aan de geldleningen een aantal voorwaarden worden gekoppeld. Kortom, de gemeente gaat met een drietal wapens haar belangen veiligstellen, zonder bij het publiek de indruk te wekken dat zij bij het dierenpark van alles te vertellen heeft. Zo gaat zij natuurlijk niet over de fokprogramma's!

Een essentieel punt is de taxatie van 2008 (D66), waarbij tevens zal worden ingegaan op de staatssteun (ChristenUnie). Men zou het haast vergeten, maar het Masterplan Emmen-Centrum is de kraamkamer van dit verhaal. Vanuit die kraamkamer is een aantal ideeën ontstaan over een herontwikkeling, zoals het door de heer Scheltens genoemde Gaarlandtpark. Ook is er de MediaMarkt-ontwikkeling, maar die valt buiten het Atalanta-project, dat slechts één van de onderdelen is van het hele Masterplan Emmen-Centrum. Er moet echter wel naar de totaliteit worden gekeken. Een terechte vraag van mevrouw Hoogeveen was: waar is het 'mensenpark' gebleven? Welnu, dat is juist een van de kwaliteitsimpulsen van de plannenmakerij van 2008 en die impuls staat wat het college betreft

nog altijd recht overeind. Vroeger sprak men over stadsvernieuwing, een kreet van Jan Schaefer. Welnu, in het kader van stadsvernieuwing met bedrijfsverplaatsing moet je op een gegeven moment ook taxaties laten uitvoeren. Taxaties met betrekking tot bedrijfsverplaatsing worden niet gemaakt op basis van: wat is iets wat je verkoopt precies waard? Met andere woorden: wat is een dierenpark waard als je die verkoopt? De taxatie geschiedt op basis van de Ontheffingswet. Troostwijk heeft op basis van die wet een aantal zaken getaxeed, waarbij op een mooi hoog bedrag werd uitgekomen. De gemeente heeft gevraagd ook eens te bekijken wat het kost als hetzelfde dierenpark wordt gebouwd op een andere plek en eveneens te kijken naar de grondwaarde. Dat is in gezamenlijke opdracht van gemeente en dierenpark gegaan en zij zullen dan ook de kosten moeten delen. Hiermee geeft spreker impliciet een antwoord op de vraag van de heer Huttinga: hoe zit het met het opdrachtgeverschap? Dit is de basis van het hele verhaal. Het heeft niet zo veel zin in 2011 opnieuw de Ontheffingswet van stal te halen, want dit zal niet veel anders teweegbrengen.

De heer Huttinga wil een aanvulling geven op wat de burgemeester zei. Er was nóg een randvoorwaarde. Die betreft het moment. Eigenlijk had op het genoemde moment al duidelijk moeten zijn wat de gemeente zou gaan doen aan hulp en financiering.

Burgemeester Bijl zegt dat in 2007 een principebesluit is genomen, dat daarna Troostwijk aan het werk is gegaan en dat in 2008 door de raad is besloten als een eerste onderdeel van een overeenkomst € 65,5 miljoen als verplaatsingsvergoeding te geven. Met het dierenpark is steeds gesproken over een tweede pakket in de vorm van leningen en bijvoorbeeld over de vraag: wat doen we met de bomen? De befaamde discussie! Het college was eveneens in gesprek met derden c.q. andere overheden om subsidies te verwerven. Voorts is gezegd dat aan het einde van de rit zal worden gezien waar de precieze overeenkomst toe leidt. Er moest immers worden afgewacht wat er aan subsidies zou binnenkomen. Een onderdeel van de afspraken was dat het college zich zou inspannen voor het verkrijgen van zoveel mogelijk subsidies van rijk, provincie en 'Europa' voor dit project. Zo langzamerhand begint het eindbeeld te ontstaan. Van het bedrag van € 143 miljoen heeft het college gezegd niet

direct aan de raad voor te leggen dit geld even contant vanuit de gemeentekas over te maken. Spreker is ook blij dat dit niet hoeft. De heer Dijkgraaf heeft gevraagd wat het woord 'voorleggen' precies inhoudt als het college moet constateren dat de bijdrage van de provincie niet datgene is wat ervan wordt verwacht en dat ook het bedrag van € 25 miljoen van de bank en de bouwers niet naar genoegen wordt gerealiseerd. Het is heel simpel: dan komt het college bij de raad terug en gaat het niet eigenwijs wat anders doen. In de raadsvergadering van donderdag jongstleden is aan de raad gevraagd: geef maar aan waar wij als college geen uitvoering geven aan de raadsbesluiten! Daarover was tot nu toe niet zoveel te horen. Hoe dan ook, er geldt voor het college een strak kader, waarbij de raad bepaalt wat door het college moet worden uitgevoerd. Als de raad zegt dat, als die of die voorwaarde niet is ingevuld, het college bij de raad moet terugkomen, is dat helder; daar zit geen woord Spaans bij. Spreker heeft begrepen dat hij zich qua tijd moet beperken, dus ...

De waarnemend voorzitter wijst erop eerder al te hebben gezegd dat vragen gewoon mogen worden beantwoord. Volgens hem was de hele raad het ermee eens dat daarvoor de tijd kan worden genomen.

Burgemeester Bijl wil in elk geval nog iets zeggen over de communicatie, waarop overigens ook nog een ander collegelid zal ingaan. Dat is dan meer toekomstgericht; wat hij hierover gaat zeggen betreft vooral het afgelopen jaar. De raad heeft inderdaad een motie aangenomen over de communicatie rond dit traject. Die levert best wel een worsteling op; de bijdragen van vanavond geven dat ook aan. Een deel van de raad zegt dat de berichtgeving van het college eenzijdig is < de heer Moinat had het bijvoorbeeld over het verschil tussen propaganda en wetenschap! >, een ander deel van de raad zegt dat het college in dit opzicht te weinig heeft gedaan, wat met name de heer Leutscher nogal nadrukkelijk heeft aangegeven. Hoe er precies mee moet worden omgegaan is, zoals gezegd, een worsteling. In tegenstelling tot 2007, toen de raad unaniem het principebesluit nam, is dit onderwerp inmiddels een punt van politieke discussie. Daar heb je als college mee te maken. Het wil de voorlichtingspagina in de *Zuidoosthoeker* niet tot een soort propagandapagina maken, want wil een zeker evenwicht bewaren in

het naar buiten treden. Er had natuurlijk meer kunnen gebeuren, maar het moeilijke is ook: wat vertel je dan? In december 2010 is door de raad het besluit genomen dat de investering met € 50 miljoen omlaag moet. Welnu, daar kun je het dan een half jaar lang over hebben, maar de eerste vraag die dan zou worden gesteld, is: en hoe gaat een en ander er dan uit zien? Daarop zou dan alleen maar kunnen worden gezegd: dat weten we nog niet! Kan de raad zich een beetje voorstellen in welke situatie het college zich bevindt?

De heer Leutscher kan zich dat voorstellen, maar snapt niet waarom het college zich hieromtrent niet laat adviseren. Als het om dit type projecten gaat, heb je haast een *spin doctor* nodig om duidelijk te krijgen hoe je het beste met dit soort zaken kunt omgaan. Hij had verwacht dat het college in dit opzicht veel offensiever zou zijn. In het dualistisch systeem mag het college best wat vrijheid nemen, ook al is het aan de raad een offensieve houding aan te nemen richting de inwoners. Het college had er voor kunnen kiezen niet alleen te adverteren in de *Zuidoosthoeker*, maar ook in 'Emmen.Nu'. Het zou kunnen nadenken over de vraag: waar zit de weerstand, hoe gaan we dingen uitleggen, hoe worden zaken neergezet? Dat is onderdeel van offensieve communicatie. Het meest tekenend is dat de burgemeester verleden week donderdag tegen de fractie van Wakker Emmen zei waarding te hebben voor haar marketing. Toen dacht spreker: burgemeester, waar is de marketing van het college?

Burgemeester Bijl merkt op dat de heer Leutscher gelijk heeft als deze die vraag stelt, maar dat er een verschil is tussen besturen en politiek bedrijven. Hij hoorde de heer Leutscher vanavond iets zeggen over zwarte betalingen in de bouw. Dat kan deze wat gemakkelijker zeggen dan het college, want dat zou dan een heel andere lading hebben. Hij wil mensen recht in de ogen kunnen kijken, dus zeggen hoe een en ander in elkaar zit. Dat kan wellicht te genuanceerd zijn en dat is dan zijn gebrek, maar je moet als college wel weten dat wat je zegt ergens op is gebaseerd. Binnen het college is al besproken hoe het de communicatie in de komende tijd gaat oppakken; daarop zal straks wethouder Sleeking ingaan. In het verlengde van het voorgaande is er iets gezegd over de portefeuillevreiding. Zo heeft de D66-fractie gevraagd of in dezen het hele

college portefeuillehouder blijft. Dat is zo, maar ook is de afgelopen tijd geprobeerd steeds meer onderdelen te koppelen aan de diverse portefeuillehouders. Het moet ook de normale gang van zaken zijn dat, als het gaat over parkeren, de wethouder van verkeer daarvoor verantwoordelijk is, en als het gaat over bestemmingsplannen de wethouder die deze in diens portefeuille heeft. Dit zal in de komende tijd nadrukkelijker z'n beslag krijgen, omdat nu de fase aanbreekt van de concrete planuitwerking. Kortom, het college blijft in totaliteit verantwoordelijk voor het overkoepelende Atalanta-project, maar daarbinnen zal zoveel mogelijk op onderdelen met de diverse portefeuillehouders worden afgestemd. Daar is op zich geen plan met een planning voor nodig. Wel is er voor Atalanta een planning voor de werkzaamheden en dat blijft zo. Het zal in elk geval voor de raad duidelijk zijn welke portefeuillehouder in beeld is als het om een bepaald onderdeel gaat.

De heer Wilms informeert of de burgemeester hiermee aangeeft dat de motie van de LEF!-fractie (M7) overbodig is.

Burgemeester Bijl antwoordt dat dit wat het college betreft zo is.

De heer Leutscher moest even tot tien tellen om te begrijpen wat de burgemeester over de motie zei. Voor iedereen zullen de strekking en de teneur van die motie duidelijk zijn, namelijk: als raad nauwgezet inzoomen op afzonderlijke wethouders! Dit is niet nieuw, want hij heeft het hierover eerder gehad. Wanneer het straks gaat over de uitvoering van het Atalanta-project, zal het voor menig collegelid alle hens aan dek zijn om aan te sturen en te coördineren. Als hij goed luistert naar de raad, hoort hij onder meer zeggen: qua investeringen valt het misschien allemaal nog wel te volgen, maar de zorg zit bij de exploitatie en bij de uitvoering! Nu gaat het om het deel van de uitvoering waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Om zorg weg te nemen bij de bevolking en bij de raad kiest de LEF!-fractie er voor wat sterk in te zoomen op de wethouders, niet met het oogmerk 'Barbertje moet hangen', maar om de vinger aan de pols te houden, opdat de raad achteraf niet met voldongen feiten te maken krijgt en vooraf in kaart heeft wie waarop aanspreekbaar is.

Burgemeester Bijl zou teleurgesteld zijn als de raad het college niet zou controleren, maar vindt dat daarvoor geen motie nodig is.

De heer Leutscher wijst er op dat de raad materiaal moet hebben om te kunnen volgen wie waarvoor verantwoordelijk is, waar het uit de hand loopt en moet worden bijgestuurd. Tenslotte zit een raadslid niet elke dag bij een wethouder aan tafel. Dan moet ook niet, want de raadsleden hebben een controlerende taak.

Burgemeester Bijl kijkt er misschien wat te simpel tegenaan, maar wil toch vaststellen dat de portefeuillevreiding bekend is. De raad kan dus volgen wie waarvoor verantwoordelijk is. Er mag van worden uitgegaan dat hiervoor geen planning nodig is, want op basis van de maandelijkse voorstellen wordt duidelijk hoe op zaken wordt gereageerd, zodat de raad diens controlerende taak ten volle kan uitoefenen. Dat moet de raad doen op alle momenten waarop deze zich daartoe geroepen voelt.

De heer Leutscher zegt dat het kan worden aangevoeld als 'iemand de les lezen', maar de motie kan ook worden geïnterpreteerd als: de raad heeft behoefte aan om ... Meer is het niet. De LEF!-fractie heeft dat in de vorm van deze motie willen gieten.

Burgemeester Bijl stelt vast dat de raad bepaalt welke moties wel of niet worden aangenomen. Het college vindt deze motie echter overbodig.

De heer Leutscher geeft aan dat straks wel zal blijken hoe de fracties erover denken.

De heer Wilms blijft nu toch een beetje in verwijfeling achter. Hij zou zich kunnen voorstellen dat veel van de zaken die door de LEF!-fractie zijn opgesomd gewoon in de kwartaalrapportage worden meegenomen. Dus: niets nieuws onder de zon!

Burgemeester Bijl heeft zelf al gewezen op de jaarlijkse planning voor Atalanta en gezegd dat als het om bestemmingsplannen gaat, duidelijk is welke portefeuille het betreft, maar toen was de heer Leutscher even in overleg met diens buurman.

De heer Leutscher stelt voor niet te beginnen met katten. Natuurlijk kan er even overleg

plaatsvinden om te zien wat er allemaal speelt. Van katten is hij niet gediend.

De heer Scheltens constateert dat de heer Leutscher een duidelijke opsomming wenst van taken en takenpakketten en zegt dat dit niet is om 'Barbertje te laten hangen', maar in diens inleiding van de motie heeft gezegd twijfels te hebben met betrekking tot de vraag of een aantal collegeleden wel weet waar zij mee bezig zijn. Dan bekruipt spreker toch het gevoel dat de heer Leutscher wél een reden heeft om 'Barbertje te laten hangen'. Als de heer Leutscher lef heeft, moet deze maar een motie van afkeuring of van wantrouwen indienen, in plaats van te komen met zaken die in het bestuursakkoord en de portefeuilleverdeling al opgenomen staan.

De heer Leutscher heeft in de motie juist aansluiting gezocht bij de portefeuilleverdeling. In het vorige college zat alles in de portefeuille van de burgemeester en nu het aankomt op de uitvoeringsfase is alles verdeeld onder de afzonderlijke wethouders. Dat is een politieke keus geweest, want het betekent dat wethouders uiteindelijk meer verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering. Waar hij in de motie om vraagt, is een versterking van de controlerende taak op basis van inzichtelijker informatie. Hij snapt de weerstand absoluut niet en begint langzaam het gevoel te krijgen dat, zoals hij hiervóór al heeft gezegd, de teerling is geworpen en men kan praten wat men wil, want dat een meerderheid toch voor is.

Burgemeester Bijl zegt dat er geen sprake is van weerstand bij het college, want alle leden willen graag verantwoording afleggen voor datgene waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Het college vraagt zich alleen af wat er aan de jaarlijkse planning voor Atalanta nog zou moeten worden toegevoegd, aangezien op basis van die planning helder is welke producten kunnen worden verwacht en welke portefeuillehouder daarbij hoort. Wellicht hoort hij in tweede termijn of de raad daarover aanvullende afspraken wil maken.

De vraag is gesteld of het college alleen maar geïnteresseerd is in de opvatting van de coalitie. Dat is niet zo. Het is belangrijk voor de gemeente Emmen dat dit voorstel een breed draagvlak krijgt in de raad. Dat betekent dat het college ook zeker luistert naar de niet-collegepartijen. Je kunt het niet altijd met elkaar eens zijn, maar naar aanleiding van de behandeling in de com-

missie zijn nogal wat punten in het voorstel aangepast en dat is zeker niet alleen gebeurd op vragen van de collegepartijen. Het college probeert de breedte die in het verhaal zit in de toekomst zo goed mogelijk te behouden. Natuurlijk wordt ook vanavond goed geluisterd naar de punten die zijn ingebracht. Het is zeker niet zo dat het college het niet eens is met alle moties van de LEF!-fractie, maar dat zal straks wel blijken.

Wethouder Jumelet wil nog twee dingen onder de aandacht brengen.

Ten eerste het besluitpunt over het inzetten van de EMCO-groep. In motie M1 wordt gesproken over werkgelegenheid, iets wat iedereen erg belangrijk vindt. De maatschappelijke kosten/batenanalyse geeft aan dat hiervan ook iets mag worden verwacht. De uitvoering van het hele project zal in elk geval weerslag hebben op de werkgelegenheid, zeker ook de additionele werkgelegenheid. Bij het personeel en de directie van de EMCO-groep is er veel enthousiasme, want dit project biedt veel perspectief, vooral in een tijd waarin de SW-bedrijven onder grote druk staan als gevolg van de nieuwe Wet werken naar vermogen. Hij wil graag eens onderstrepen dat dit voorstel ook te dien aanzien perspectief biedt.

Het tweede punt betreft het theater, waarover het voorstel eveneens gaat. Zoals in de commissie al is gezegd, komt aan een zoektocht van 35 jaar naar een nieuw theater met het voorgestelde besluit een einde. Positief is dat in de culturele wereld in deze gemeente veel enthousiasme is voor het realiseren van een nieuw theater. Spreker zelf is verantwoordelijk voor de inkoop van het culturele programma en het moge duidelijk zijn dat er een wenkend perspectief is met betrekking tot het inzetten van de gelden die beschikbaar zijn voor een goed cultureel programma.

Ook deze twee aspecten moesten zijns inziens nog onder de aandacht worden gebracht.

De heer Eggen dankt voor hetgeen de wethouder heeft gezegd over de EMCO. Daar is de D66-fractie erg blij mee. Er is nog wel een vraag. Is er ook gedacht aan de mensen die op dit moment in de bijstand zitten? Is er wat hen betreft nog iets mogelijk?

Wethouder Jumelet heeft het gehad over additionele werkgelegenheid. Het komt er op neer dat aan het hele spectrum van werkgelegenheid

kansen biedt aan mensen die een steuntje in de rug nodig hebben. Dan gaat het over mensen in de SW, maar ook mensen in de bijstand. Het spreekt voor zich dat hij bij de nieuwe wetgeving voor hen oog en oor zal hebben zijn en zeker plannen zullen worden gemaakt.

Wethouder Houwing-Haisma heeft een vraag genoteerd van mevrouw Hoogeveen, namelijk waarom de gemeente het groot onderhoud van het theater voor diens rekening zou moeten nemen. De reden is eenvoudig: het theater wordt door de gemeente gebouwd en blijft gemeentelijk eigendom. Het wordt dus niet overgedragen aan DPE Next, maar wordt gehuurd en geëxploiteerd door DPE Next. Zoals te doen gebruikelijk, komt het onderhoud van een gemeentelijk eigendom voor rekening van de gemeente.

Mevrouw Hoogeveen wist dat wel, maar het wordt niet duidelijk vermeld hoe het zit als de gemeente eigenaar is van het theater. Het staat er heel cryptisch: “Alle eigenaarslasten van het theaterfunctie komen voor rekening van DPE.” Zij vraagt zich dan af: waarom zou DPE dat doen als het theater van de gemeente is? Over communicatie is al het een en ander gezegd en dit is ook niet erg helder. Waarom er van alles via de huur doorberekend aan DPE en waarom klein onderhoud niet? Het is wat de D66-fractie betreft niet helemaal duidelijk gebracht.

Wethouder Houwing-Haisma hoopt zojuist duidelijkheid te hebben aangegeven dat het groot onderhoud voor rekening van de gemeente wordt genomen. Als de gemeente zelfstandig een theater zou hebben gebouwd en geëxploiteerd, zou het groot onderhoud ook voor rekening van de gemeente zijn genomen. In deze situatie blijft dat zo.

Wethouder Kuper concentreert zich op de vraagstelling over de bereikbaarheid en parkeren. Dat raakt dan meteen motie M6 van de LEF!-fractie. Twee weken geleden heeft het college de uitgangspuntennotitie vastgesteld betreffende het bereikbaarheidsvraagstuk in de komende vijf jaar. Die notitie is voor het college de basis om met de diverse geledingen in de maatschappij van gedachten te wisselen om tot concrete invulling te komen en is voor de raad vrij toegankelijk. Overigens: op 12 april 2011 is op een grootschalige bijeenkomst in Ten Cate, waar de wethouders Sleeking en Arends aanwezig waren om uitleg te geven over de Atalanta-

projecten en alles wat daarmee annex is, ook de bereikbaarheid aan de orde is gekomen. Op die avond is eveneens gesproken over een eventueel noodfonds. Spreker kan zich die avond nog heel goed heugen. Toen is met name door ondernemers heel veel zorg geuit over de bereikbaarheid. De genoemde notitie leidt er toe dat op 2 november de eerste avond zal zijn met de ondernemers in het centrum. Voor 3 november wordt een avond georganiseerd met de klankbordgroep bereikbaarheid. En voorts wordt er nog een avond georganiseerd om met alle EOP's die met name de bereikbaarheid van het centrum raken van gedachten te wisselen over de vraag waar zij knelpunten zien, teneinde de notitie te vertalen in een concreet uitvoeringsplan. Sprekers verwachting is dat dit plan ongeveer in het eerste kwartaal 2012 het licht zal zien. Waarom dan? Om de simpele reden dat er nog één zomer komt waarin er nog geen werkzaamheden aan de tunnel plaatsvinden. De werkzaamheden die voordien worden uitgevoerd, vinden plaats aan het Noorderplein (MediaMarkt). Als alles volgens de planning gaat, wordt daar binnenkort begonnen met de werkzaamheden; daarover vindt al regelmatig overleg plaats.

Wat de motie betreft: naast het overleg met de ondernemers en de klankbordgroep vindt overleg plaats met de omgeving van de Vreding, want aanwonenden maken zich zorgen over de drukte als straks het theater, De Wereld van de Ontmoeting en de dierentuin klaar zijn. Spreker neemt dan ook graag motie M6 over. Op 15 december krijgt de raad van hem een tussenstand, want er valt nog een hele slag te maken om het komende driekwart jaar aan alle bekende vervoerstromen goed invulling te geven. Op de genoemde datum zal een verdiepingsslag kunnen worden aangeleverd ten aanzien van de bereikbaarheid van het centrum.

Het schrikken wat hij deed, waarover de D66-fractie het had, deed hij misschien wel omdat hij het niet leuk vond dat de tekst voor meerderlei uitleg vatbaar was. Daar houdt hij niet van, en daarom heeft hij toen zijn emoties getoond. Hij heeft echter geleerd dat je in de politiek je emoties niet moet tonen, maar tja: hij is geen politicus!

De heer Eggen heeft het desbetreffende gedeelte nog eens nagekeken en vindt dat de wethouder diens emoties vooral moet blijven tonen!

Wethouder Kuper is daar heel blij mee. Zijn vrouw vindt hetzelfde!

Wethouder Sleeking zou willen zeggen dat wethouder Kuper vooral geen politicus moet worden!

Hij wil vervolgens ingaan op de samenhang van het communicatietraject in de verschillende plannen, waar de heer Leutscher aandacht voor heeft gevraagd alsook voor de plannen zelf. In de afgelopen periode was het ingewikkeld over een aantal onderdelen goed te communiceren, omdat dat pas kan als in concreto bekend is wat een plan in gaat houden. Op dit moment kan hij bijvoorbeeld nog niet zeggen hoe het plein er uit gaat zien. Wel heeft het college geprobeerd zoveel mogelijk draagvlak onder de bevolking te krijgen voor de gedachte door mensen uit te nodigen met ideeën over het plein te komen. De basis van wat het college in de komende periode verder wil gaan uitwerken, is nog steeds de visie zoals die door de raad is vastgesteld en in 2008 door Bhalotra is ontwikkeld onder de titel ‘Spoorzoeken’. Het gaat dan niet alleen om het ‘mensenpark’, dat nog steeds niet verdwenen is. Het komt echter pas aan de orde op het moment waarop de locatie voor de dierentuin vaststaat en een nieuwe invulling vorm krijgt. De visie probeert de Hoofdstraat-locatie via de Markt te verbinden met het nieuwe plein en met datgene wat er straks aan de overkant van dat plein ontwikkeld gaat worden. Met andere woorden: de toegangspartij, de Wereld van de Ontmoeting, het nieuwe dierenpark en uiteraard het nieuwe theater. De verbinding die in de visie is neergelegd, is voor het college nog steeds het uitgangspunt. Er wordt door verschillende ontwerpers momenteel hard gewerkt om daaraan vorm te geven. Het gaat dan om de vormgeving van de tunnel en het plein en ook om het eisenpakket voor de afstemming tussen alle verschillende onderdelen. Het college houdt de raad daarvan graag op de hoogte, niet alleen via de kwartaalrapportages, maar wat spreker betreft ook via invulling van de rol van de raad in het ontwikkelings- en ontwerpproces. Het college komt hierop dus bij de raad op terug.

Er wordt op dit moment ook hard gewerkt aan een plan van aanpak voor de communicatie in het algemeen. Als portefeuillehouder voor het Masterplan Emmen-Centrum is spreker verantwoordelijk voor de samenhang in de communicatie in de komende periode. Dat plan van aanpak zal de raad vóór 15 december bereiken. Geprobeerd wordt daarin een analyse te maken van alle verschillende onderdelen, van de vraag wie

daarbij betrokken is, van de vraag waar weerstanden zitten waarmee rekening moet worden gehouden en welke communicatiemiddelen moeten worden ingezet om de plannen goed over het voetlicht te brengen. Nagedacht wordt over de functie die de maquette daarin kan hebben. Ook zal een maandelijkse bijeenkomst worden gehouden voor alle ondernemers in het centrum om hun de gelegenheid te geven over welk onderdeel van het plan dan ook met het college te communiceren, de voortgang met elkaar te bewaken en de relatie met het parkeerbeleid in de gaten te houden. Nagedacht wordt eveneens over een centraal punt in het centrum van Emmen dat in de komende jaren als informatiecentrum kan gaan dienen om de communicatie goed vorm te geven. Sprekers conclusie is al met al dat het college motie M4 graag overneemt.

De heer Leutscher heeft nog een aanvullende vraag. Kan de wethouder wellicht toelichten wat wordt bedoeld met ‘nadenken over’. Door wie wordt dat gedaan?

Wethouder Sleeking antwoordt: de afdeling communicatie.

Mevrouw Hoogeveen merkt op dat twee van haar vragen onbeantwoord zijn gebleven. Het maakt haar niet uit wie ze beantwoordt, als ze maar worden beantwoord. Zo heeft zij een vraag gesteld over punt 3 van het voorstel: het beschikbaar stellen van een raamkrediet van € 40 miljoen. De vraag was: moet dat niet maximaal € 40 miljoen zijn?

Voorts heeft zij de vraag gesteld waarom er in 2016, als het park gerealiseerd is, nog € 600.000,- wordt gereserveerd voor overbrugging.

Wethouder Arends heeft op de vraag over het bedrag van € 600.000,- het antwoord gegeven dat bij de raad op 20 december heeft besloten € 22 miljoen als overbruggingskrediet beschikbaar te stellen, onder de voorwaarde dat 1% onder het rekenrentetarief van de gemeente Emmen wordt gebleven. Het bedrag van € 600.000,- is bedoeld als dekking voor dat rentevershil. Dit loopt tot de laatste aflossing van de lening, al zal het wel wat afnemen richting 2046, maar hij weet natuurlijk niet of mevrouw Hoogeveen en hij dat nog in deze zaal meemaken! Zij zijn beiden echter nog jong, dus kunnen nog een heel eind vooruit!

Wethouder Houwing-Haisma stelt vast dat het raamkrediet voor het theater € 40 miljoen is, niet meer en niet minder.

De heer Dijkgraaf heeft gevraagd waarom op het moment waarop bleek dat de plannen minder ambitieus moesten worden niet samen met DPE is gezocht naar bijvoorbeeld een strategische alliantie met Hannover Zoo, waar men ook van die themawerelden heeft, om zo een groot deel van de Duitse toeristenmarkt te binden.

Wethouder Arends zegt dat het ambitieniveau van 6.1 niet naar 7.0 is bijgesteld. Het was nadrukkelijk de opdracht aan DPE te bekijken of de investering binnen € 205 miljoen kan blijven met een meer doordachte integratie van cultuur en natuur. Dat is mogelijk gebleken in 7.0a. Een strategische alliantie met Hannover Zoo is voor het college geen punt van overleg geweest met het dierenpark. Wel kan hij zeggen dat is bekeken hoe in Hannover Zoo zaken hun beslag hebben gekregen en dat daar is aangegeven: we hadden indertijd beter een nieuw park kunnen bouwen dan gaandeweg vernieuwen van het bestaande park, want dat dit veel meer mogelijkheden had gegeven. Spreker geeft dat maar mee voor wat het waard is. In elk geval heeft het college aan het dierenpark niet de opdracht meegegeven een strategische alliantie met Hannover Zoo aan te gaan.

De heer Moinat constateert dat van zijn zes vragen de helft min of meer is beantwoord. Hij heeft bijvoorbeeld ook gevraagd of het college werkelijk van mening is dat het contact met Libéma en het dierenpark zorgvuldig, met oog voor alle aspecten, heeft afgehandeld. Een andere vraag was of het college werkelijk van mening is dat het dierenpark en de gemeente dit project op eigen kracht kunnen realiseren, zoals gesteld in de beantwoording op de vraag van Libéma, en hoe het college op dit moment staat tegenover deelneming van externe partijen die zeggenschap over het dierenpark willen hebben of misschien zelfs eigenaar zouden willen worden.

De derde openstaande vraag is of het college werkelijk van mening is dat de directie van de dierentuin, die toch voor een groot gedeelte uit oudgedienden bestaat, in staat is van DPE Next een succes te maken.

Wethouder Arends meent verleden week donderdag in antwoord op vragen over contacten

met Libéma uitgebreid te hebben gereageerd. Dat wil hij nu niet opnieuw doen, maar refereren aan wat hij toen heeft gezegd.

Wat een inbreng van derden met zeggenschap of een overname door derden betreft: dit voorstel gaat er van uit dat de gemeente een beslissende stem behoudt. Als er een derde zou komen die een bod wil doen op het dierenpark, zou die derde zich eerst moeten vervoegen bij de raad van commissarissen, die zich dan vervolgens weer zou moeten vervoegen bij de gemeente in verband met haar aandelenkapitaal. Komt er iemand die een goed bod doet, dan moet daarmee wellicht maar eens worden gesproken.

In reactie op de vraag over de directie van het dierenpark constateert spreker dat park verleden jaar een nieuwe directeur is aangetreden. In het UNO-rapport heeft hij een passage gelezen die hem heeft bevestigd in de opvatting dat deze directeur in staat moet zijn dit traject te trekken.

De heer Halm laat weten dat het de BGE-fractie zeer teleurstelt dat er sinds 2008 geen enkel bedrijf heeft willen meedoen in dit project. Blijkbaar heeft geen enkel bedrijf daarin vertrouwen. Hij heeft aan het college gevraagd of de directie van de dierentuin en het college bereid zijn borg te staan. Hij heeft, als het mag, ook nog een vraag aan de heer Leutscher.

De waarnemend voorzitter wil nu echt tot een afronding van de eerste termijn komen. In de tweede termijn kan nog op elkaars inbreng worden gereageerd.

De heer Wanders verzoekt om een schorsing.

De waarnemend voorzitter schorst de vergadering overeenkomstig dit verzoek.

Schorsing

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en geeft als eerste het woord aan degene die om de schorsing heeft verzocht.

De heer Wanders merkt op dat weleens vaker is gezegd dat je er in deze regio extra hard voor moet werken. Welnu, laat men dan ook kansen grijpen als ze zich voordoen. Er kunnen een enorme *spin off* en investering, die uiteindelijk voor het overgrote deel niet vanuit de gemeente komt, in deze regio neerdalen. Laat iedereen dan

het vertrouwen uitstralen dat dit deze regio vooruit stuwt.

Het is wat onduidelijk hoeveel moties er nog aan de orde zijn. Hij gaat er maar even van uit dat dit bijvoorbeeld geldt voor motie M2.

De waarnemend voorzitter lijkt het goed even aan te geven wat overgenomen en wat niet.

A1: het college heeft aangegeven zich daartegen niet te zullen verzetten.

M1: is door het college overgenomen.

M2: is door het college overgenomen.

M3: is door het college overgenomen.

M4: is door het college overgenomen.

M5: is nog aan de orde.

M6: is door het college overgenomen.

M7: is nog aan de orde.

De heer Wanders zal nu dan eerst ingaan op motie M5 (daadwerkelijke lokale en provinciale werkgelegenheid) van de LEF!-fractie. Het moge duidelijk zijn dat het laatste punt van het verzoek, waarin wordt gesproken over goedkope Oost-Europese arbeiders, niet strookt met de opvattingen die in Europa gelden. Daarentegen heeft de heer Leutscher hiervoor aangegeven hiermee te hebben beoogd dat er gewoon volgens Nederlandse normen en de CAO wordt betaald. Het verzoek aan de heer Leutscher is te bevestigen dat de desbetreffende passage inderdaad moet worden gelezen als zojuist is verwoord.

De heer Leutscher bevestigt het op die manier te hebben bedoeld.

De waarnemend voorzitter informeert of de heer Leutscher dus eigenlijk zegt dat bij de uitvoering van werk gebruik moet worden gemaakt van mensen die vallen onder de CAO.

De heer Leutscher antwoordt bevestigend.

De heer Wanders zegt dat als de motie zo moet worden gelezen, deze motie M1 versterkt. Volgens hem hebben de indieners van motie M1 hetzelfde voor ogen als de heer Leutscher, en derhalve zal de PvdA-fractie motie M5 steunen. Verder heeft hij met betrekking tot M7 van de heer Leutscher begrepen dat deze motie opbouwend is bedoeld. De PvdA-fractie vindt diens inleiding echter niet erg opbouwend. Het gaat om drie collegeleden die niet zouden weten waar zij mee bezig zijn en dat kan nooit leiden tot een opbouwende motie. De vraag is of de heer

Leutscher het echt bedoeld zoals in de inleiding staat. Als dat zo is, zal sprekers fractie deze motie niet steunen. In het bestuursakkoord is collegiale verantwoordelijkheid van het college afgesproken. Graag dus nog een reactie van de heer Leutscher.

De heer Leutscher zegt dat het niet de bedoeling is geweest, hoewel het zo kan zijn overgekomen, de inleiding te koppelen aan het verzoek aan het college. Aangegeven is dat de motie voortkomt uit een observatie op basis van de commissievergadering van enige weken geleden, waarin bleek dat er van de vier LEF!-vragen drie waren vergeten. Dat heeft bij de fractie tot irritatie geleid. Het gaat uiteindelijk om de kwaliteit. Als voorbeeld kan worden aangehaald de handelwijze van een bepaalde wethouder die verleden week donderdag aan de orde was. Had iemand kwade bijbedoelingen gehad, dan had dat anders kunnen uitpakken. De fractie gaat voor zuiverheid, voor openheid en voor een serieuze invulling van de rol van de raad als controlerend orgaan. Het gaat veel meer over de kwaliteit van de planning- en controlcyclus, waarbij een verfijning plaatsvindt van de manier waarop er wordt gerapporteerd en vooraf inzicht wordt gegeven in de activiteiten en de doelen die moeten worden bereikt in het kader van Atalanta.

De heer Schoo hoorde de heer Leutscher spreken over zuiverheid. Hij zou van hem dan graag willen weten welke drie wethouder deze bedoelt. Dat is dan zuiver.

De heer Leutscher heeft grote waardering voor het observatievermogen van de heer Schoo. Deze is echter groot genoeg om dit voor zichzelf in te vullen.

De heer Schoo wijst er op dat de heer Leutscher het zelf heeft over drie wethouders. Nu wil hij graag weten welke drie wethouders de heer Leutscher bedoelt, want hijzelf kan wel drie anderen op het oog hebben.

De heer Leutscher zegt dat dit best zou kunnen! Voordat je het weet, zit je straks misschien te praten over 15 wethouders. Hij roept even de irritatie in herinnering die ook zichtbaar was in de commissievergadering van een aantal weken geleden over het feit dat er drie vragen niet waren beantwoord. Behalve tot irritatie, leidde dit misschien ook tot wat scherpere uitspraken dan bedoeld. Het gaat om een sfeer tijdens de behan-

deling van een belangrijke zaak. Er behoort verantwoording te worden afgelegd aan de eigen achterban, zodat je het daarom op het scherpst van de snede speelt. Hij vindt het niet interessant namen te noemen, want het gaat uiteindelijk om de feiten. Als je vindt dat boter bij de vis had moet worden geleverd, had je iets anders moeten doen, bijvoorbeeld het indienen van een motie van wantrouwen. Dat is echter niet *im Frage*. Nogmaals, in de inleiding is het scherp neergezet, maar de motie kwam aan bod aan het einde van zijn verhaal.

De heer Wanders laat weten dat hij, kennisgenomen hebbend van de context, graag nog een reactie van het college wil horen. Daarna zal zijn fractie over deze motie beslissen.

De heer Wilms denkt dat niet alle twijfel die is geuit door verschillende partijen weg is genomen. Hij hoopt alleen wel dat het ingediende amendement bijdraagt tot een duidelijk handlingskader voor het college en dat de andere fracties om die reden voor zullen stemmen. Hij betreurt het dat het amendement niet eerder bij de andere fracties onder de aandacht is gebracht en belooft wat dit betreft beterschap.

De CDA-fractie kan meegaan met motie M5, met inachtneming van de wijziging die is voorgesteld.

Spreker wil voorts nog even terugkomen op de communicatie. Gelukkig heeft het college toegezegd in december met een plan van aanpak te zullen komen. Daarover zal dan kunnen worden gesproken. In de fractie is overigens opgemerkt dat adequaat communiceren mede een verantwoordelijkheid van elk raadslid is. Dit wordt bij dezen meegegeven.

De fractie wacht nog even de reactie van het college op motie M7 af.

De heer Van der Weide stelt vast dat hij zich in de eerste termijn heeft gericht op de realisatie van DPE Next. Er zit echter méér in het voorstel, bijvoorbeeld een theater. De fractie van Wakker Emmen is voorstandster van een nieuw theater of een verbeterde Muzeval, want de huidige voorziening is in haar ogen al jaren aan vervanging toe. Waarvoor, in welke vorm en welke omvang kies je in dezen? Er wordt uitgegaan van een verzorgingsgebied van 250.000 personen, doch de vraag is of die ruimte er wel is. In het verzorgingsgebied waarin Emmen ligt, zijn er vier andere theaters: in Hoogeveen, Stadskanaal, Assen en Groningen. Is daar onderzoek

naar gedaan en, zo ja, wat waren de uitkomsten hiervan? Is de theaterambitie niet te groot? Verder heeft de fractie begrepen dat het bedrag van € 40 miljoen indicatief is. In hoeverre kan het college garanderen dat het ook bij € 40 miljoen blijft?

Gehoord de discussie in eerste termijn, lijkt zich een meerderheid voor dit voorstel af te tekenen. De fractie van Wakker Emmen wil nog een poging doen om te redden wat er nog te redden valt, zó dat de raad niet in z'n geheel buitenspel wordt gezet. Daarvoor heeft zij een amendement opgesteld. Dat komt er op neer dat de definitieve financiering en de voorwaarden die in het raadsvoorstel staan ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd als ontbindende voorwaarde voor het nu voorgestelde raadsbesluit, zodat de raad in een later stadium zelf de definitie kan vaststellen van wat evenwichtig wordt geacht. Het amendement wordt bij dezen ingediend (A2).

De heer Dijkgraaf neemt aan dat, als dit amendement wordt overgenomen, dit een aanvulling op het voorstel betekent. Gaat de fractie van Wakker Emmen dan ook voor het voorstel stemmen?

De heer Van der Weide antwoordt: in nog geen tien jaar!

De heer Dijkgraaf vraagt waarom dan dit amendement wordt ingediend.

De heer Van der Weide zegt dat als de fractie het voorstel zou goedkeuren zoals het voorligt, het college zelf bepaalt of er sprake is van een evenwichtige financiering die voldoet aan de voorwaarden. Door middel van dit amendement probeert de fractie de bevoegdheid terug te leggen bij de raad, opdat de raad niet buitenspel komt te staan.

Tot slot: deze discussie is met elkaar al tig-keer gevoerd sinds het aantreden van de nieuwe raad. De fractie bekruipt meer en meer het gevoel dat alles, met welke argumenten en rapporten van de raadadviseur ook wordt gekomen, aan dovemansoren is gericht. Spreker wil elk individueel raadslid nog het volgende meegeven, en wel dat het bij het opsteken van de hand niet moeilijk is zich achter de eigen partij te scharen. Immers, jaknikken kan iedereen, maar kan elk raadslid voor zichzelf het project in deze vorm met deze risico's uitleggen aan familie, vrienden, collega's, in de sportvereniging? De fractie van Wak-

ker Emmen kan dat niet. Zij beveelt elk raadslid aan: en laat u niet onder druk zetten door enige vorm van fractiediscipline, maar maak als individueel raadslid uw eigen afweging! Wees geen machine en bevrijd u van de fractiediscipline!

De heer Leutscher reageert op de opmerking van de heer Van der Weide dat straks zal zijn te zien waar de jaknikkers zitten. Hij kan zich niet anders voorstellen dan dat er in de fractie van Wakker Emmen in het afgelopen jaar alleen maar neeschudders hebben gezeten. De bedoeling is dat de discussie wordt aangegaan en op zoek wordt gegaan naar ...

De heer Van der Weide neemt aan dat de heer Leutscher het heeft over dit dossier. Verleden week donderdag had deze zelf allerlei commentaar. De fractie van Wakker Emmen heeft in eerste termijn op basis van conclusies van de raadsadviseur en van financiële informatie een afweging gemaakt inzake dit raadsvoorstel. Zij kan niet anders concluderen dan dat de gemeente zich op een hellend vlak begeeft als op deze weg verder wordt gegaan.

De heer Leutscher denkt dat zijn toon nu inderdaad anders is dan verleden week. Hij heeft tegen zijn buurman, de heer Huttinga, gezegd: hé, positief verrast!, maar had dit wellicht in het openbaar moeten zeggen. Als de heer Van der Weide zegt een afweging te hebben gemaakt op basis van de rapportages en te hebben geconcludeerd dat nee moet worden gezegd, kan deze anderen niet ontzeggen dat zij op basis van dezelfde rapportages ja zeggen.

De heer Wanders sluit zich volledig aan bij de woorden van de heer Leutscher. Overigens vindt hij dat de heer Van der Weide zojuist belangrijke woorden heeft gebruikt, namelijk 'kúnnen uitleggen'. De vraag is of je het ook wilt uitleggen. Het maakt groot verschil uit of je dit dossier wilt uitleggen of niet. Verder heeft de heer Van der Weide verleden week zelf iets gezegd over fractiediscipline toen deze nog in een andere fractie zat. Kortom, de vraag kan andersom precies hetzelfde worden gesteld.

De heer Scheltens zegt dat dit ook zijn opmerking had kunnen zijn. De heer Van der Weide doet aan elk raadslid de oproep diens eigen mening te geven. Datzelfde is verleden week richting de heer Van der Weide opgemerkt en toen

zei deze: Sorry, maar toen zat ik nog in een andere fractie!

De heer Van der Weide zei dat nu ongeveer anderhalf jaar wordt gesproken over hetzelfde dossier. Het lijkt inderdaad een herhaling van zetten. Inmiddels en in tweede termijn heeft een aantal fracties een samenvatting gegeven van de diverse standpunten. Daarbij wil spreker het nu maar laten.

De VVD-fractie zal de motie M5, aangepast als genoemd, steunen. Over motie M7 wacht zij de reactie van het college af.

Mevrouw Hoogeveen wil allereerst reageren op wat door het college is gezegd.

De burgemeester zei dat het college dat doet wat de raad besluit, dat de raad de kaders stelt en dat het college uitvoert. Dat bleek echter niet uit het eerste raadsvoorstel, sterker nog: het zou het hele proces hebben verstoord. Zoals bekend, is de D66-fractie voorstandster van Atalanta, maar in het eerste voorstel werd niet voldaan aan het door de raad gestelde voorwaarde ter zake de externe financiering. Gelukkig is er een gewijzigd raadsvoorstel gekomen, want anders had de fractie een ordevoorstel ingediend.

Wethouder Kuper heeft aangegeven dat het vervelend is als tekst voor meerderlei uitleg vatbaar is. Dat vindt de fractie ook, zodat zij er voor pleit dat zaken in het vervolg eenduidig worden neergezet. Zij vindt het nogal suggestief als onder punt 1 van het ontwerpbesluit wordt voorgesteld vast te stellen dat afdoende aan de belangrijkste voorwaarden van het raadsbesluit is voldaan. De D66-fractie heeft daarover een andere mening. Wat haar betreft spelen er drie zaken: de beoordeling van het businessplan, de door de raad gestelde voorwaarden en het hele besluitvormingsproces. Spreekster denkt dat het bijna mis ging vanwege de minachting die er leek te zijn oor het besluit van de raad inzake de randvoorwaarden. In de toekomst kijken, kan ook de fractie echter niet.

Amendement A1 zal de fractie graag steunen, alsook motie M5. Wat motie M7 betreft, wil zij eveneens het antwoord van het college afwachten.

De heer Schoo zegt dat hem in de pauze is gebleken dat de provincie niet op 14 december een beslissing neemt, maar op 21 december, omdat zij eerst de datum van 15 december van de heer Kessler wil afwachten. Hij neemt aan dat dit morgen zal worden bevestigd. Dus hoezo snelheid?

De waarschuwing van UNO wil hij nog even onder de aandacht brengen, aangezien hij vanavond met een praktisch voorbeeld werd geconfronteerd. UNO heeft eind 2010 aangegeven dat het huidige park in alle facetten van de bedrijfsvoering top moet worden en dat, als dat op de huidige locatie niet lukt, dit ook niet op de nieuwe locatie gaat lukken. Hij heeft het idee dat het dierenpark met klagen over de huidige locatie het dierenpark wil aangeven dat een noodzakelijke ontwikkeling en verandering van de gehele bedrijfsvoering niet voor elkaar zijn te krijgen. Het mag eigenlijk niet goed gaan op de huidige locatie, anders klopt de hele noodzaak van DPE Next-verhaal niet meer.

De heer Wanders vraagt wanneer de heer Schoo is opgehouden met het citeren van UNO.

De heer Schoo antwoordt dat het eerste deel van de zin van UNO was, het tweede van hemzelf. UNO heeft aangegeven dat het park op de huidige locatie 2014/2015 licht verliesgevend kan zijn of zelfs quitte kan spelen. Zijn eigen opmerking is: beste directie van het dierenpark, zet u ook hier voor in de komende jaren! Hij kreeg een sms'tje om 21.45 uur: "Het was vandaag een feestdag in Duitsland. Het stikte hier van de Duitsers in het centrum van Emmen. Het terras bij de dierentuin was dicht." Hoezo beste service bieden? Hoezo marktonderzoek in Duitsland? Spreker wil de oproep aan het college doen alle stukken, alles wat tot de dag van vandaag speelt en alle besluiten die genomen worden, plus alle gespreksverslagen te verzamelen, te kopiëren en bij de notaris te deponeren. Hij vraagt dit niet in de hoop dat alles fout gaat, maar dat, als dat toch gebeurt, de raad diens controlerende taak in de bestuursverantwoordelijkheid terug kan vinden. Voor het overige zal de DOP-fractie straks nog een stemverklaring geven.

De waarnemend voorzitter informeert of de heer Schoo nog niet kan zeggen over de amendementen en de moties.

De heer Schoo heeft de heer Leutscher uitgedaagd de drie bedoelde wethouders te noemen, maar dat deze dit niet heeft gedaan. Daarom kan de fractie motie M7 niet steunen. Spreker heeft een heel slechte ervaring met het steunen van moties die niet precies zijn geformuleerd. Dat is hem weleens nagedragen, dus dat zal hij nu niet weer doen. Hij zal geen enkel amendement en

geen enkele motie steunen. De fractie is trouwens ook tegen het hele voorstel.

De heer Leutscher gaat in op de opmerking over alles vastleggen en deponeren bij de notaris. Hij heeft de opmerking over wethouders en hetgeen hij met zijn motie heeft beoogd uit elkaar willen trekken.

De heer Moinat heeft iets gezegd over oudgedienden in de directie. Hem is terecht ingefluisterd dat dit niet meer van toepassing is, want dat de oudste in dienstjaren nog pas twee jaar deel van de directie uitmaakt. Zijn opmerking is dus achterhaald, excuses!

Medio 2008 heeft de SP-fractie ingestemd met dit onderscheidend en ambitieus plan, maar wel onder de nadrukkelijke voorwaarde dat het financiële plaatje duidelijk is. Dat was medio 2010 nog niet het geval en dit is nog steeds niet zo.

Een belangrijk argument was een toename van de werkgelegenheid. De fractie vraagt zich af of de extra banen opwegen tegen de extra lastenverzwaringen en de uitkleding van voorzieningen omdat er nog een rekening moet worden betaald. Hoe is voor elkaar te krijgen dat de minima het dierenpark straks ook kunnen bezoeken, bijvoorbeeld door middel van een korting of iets dergelijks? Misschien heeft het college daar allang over nagedacht en er een oplossing voor. Bij een stimuleringsregeling voor een bezoek is er waarschijnlijk geen geld meer voor bijvoorbeeld een sportclub, laat staan voor een bezoek aan het theater.

Ten slotte nogmaals de oproep 12 oktober 2011 hier aanwezig te zijn bij de presentatie waarin de heer Lips zal aangeven wat Libéma wel en niet kan. Deze is dan tevens bereid alle andere vragen te beantwoorden. Voor de zuiverheid van alle informatie is het van belang dat raadsleden dan alle vragen stellen die zij hebben.

De overgebleven moties en het amendement worden door de SP-fractie gesteund.

De waarnemend voorzitter wijst erop dat er inmiddels nog een tweede amendement is ingediend.

De heer Moinat laat weten dat zijn fractie dat eerst nog moet bekijken.

De waarnemend voorzitter moet even iets rechtzetten. Hij heeft verzuimd rond 22.30 uur te

vragen of de raad wenst dat de vergadering wordt voortgezet. Het is nu twee uur later, maar hij neemt aan dat de raad deze vergadering wil afronden.

De heer Leutscher zegt dat eigenlijk reeds over ingebrachte punten is gediscussieerd, zodat hij nu niet al te veel tijd meer wil gebruiken. De fractie van LEF! heeft geloof in de cijfers; zij heeft daar een goed gevoel bij. De moties die de fractie heeft ingediend fungeren als een soort checklist van wat zij belangrijk vindt en gerealiseerd wil zien. Eén punt blijft nog overeind staan, en wel de PR en marketing. Misschien is de intentie daarvan in sprekers reactie wat onhelder gebleven, maar in elk geval is niet zo enthousiast gereageerd over de voorgestane aanpak, zodat hij wat concreter wil zijn. Hij hoort straks graag van de wethouder of bij het plan van aanpak ook gebruik zal worden gemaakt van externe deskundigheid bij het het professioneler maken van PR en marketing.

De heer Dijkgraaf verbaast het enigszins dat wethouder Arends zegt dat er onrust was en is op de financiële markten en dat daardoor de externe financiering niet is gerealiseerd, terwijl er ten tijde van de commissievergadering opeens een toezegging van de Rabobank lag. Wat is er sinds twee maanden veranderd waardoor dit nu wél rond is? De onrust op de financiële markten is immers niet minder geworden. Er is voorts gesproken over meer werkgelegenheid. Daar is iedereen erg voor, maar de vraag blijft over wat voor soort werkgelegenheid het gaat. Iedereen heeft kunnen constateren dat de CAO's zijn veranderd, waarbij het vaak niet gaat over structurele banen, maar over zogenaamde nulurencontracten. Volgens de GroenLinks-fractie zijn dat nu juist niet de contracten waarop iedereen zit te wachten. Spreker is blij dat het begrip 'mensenpark' nog steeds van toepassing is. Er is niet voor niets een raadadviseur ingeschakeld. De heer Wanders heeft uit het rapport van die adviseur een paar keer geciteerd. Daarop toch maar een paar aanvullingen. De conclusie onder punt 9 ten aanzien van het project Atalanta is ten dele opgevolgd, zo heeft Twynstra Gudde geschreven. De laatste zin is: "Nog beter is het het definitieve besluit uit te stellen." Onder punt 5 van de conclusies wordt geschreven: "Zoals u bekend is, achten wij de huidige staat van het project niet voldoende om een onherroepelijk

besluit te nemen." Onder punt 6 staat verder dat de conclusies onder de punten 9 en 14 ten dele zijn opgevolgd.

De raad zit hier vanavond om een weloverwogen besluit te nemen op basis van een bepaald handelingskader. Spreker kan niet anders dan concluderen dat, afgaande op het voorstel van december 2010 en het voorgestelde besluit dat vanavond voorligt, een aantal zaken niet is gerealiseerd. Het gaat dan niet om de minste zaken. In het raadsbesluit van december 2010 is een aantal voorwaarden opgenomen, terwijl nu wordt gesteld dat afdoende aan de belangrijkste voorwaarden van dat besluit is voldaan en dat verder uitvoering wordt gegeven aan het desbetreffende raadsbesluit. Hoe men het ook wendt of keert, de conclusie moet zijn dat niet wordt voldaan aan datgene wat in december 2010 is afgesproken.

Over de communicatie is al heel veel gezegd. Het bevreemdt spreker dat na het amendement dat in december 2010 is ingediend nu opeens wordt gezegd dat dingen zullen worden veranderd en de plannen daarop zullen worden aangepast. Er komen amendementen en moties langs om dat te bewerkstelligen, maar spreker vraagt zich in gemoede af hoe dit dan kan. De raad zit hier om zonder emoties een besluit te nemen en zal dat ook gaan doen.

De waarnemend voorzitter verzoekt de heer Dijkgraaf tot een afronding te komen, aangezien voor deze termijn twee minuten zijn vastgesteld.

De heer Dijkgraaf was er zich niet van bewust dat hij alweer zo lang aan het woord was. Hij deelt nu alvast mee dat de GroenLinks-fractie over deze waanzinnig belangrijke zaak nog heel grote twijfels heeft.

De heer Scheltens stelt vast dat de heer Dijkgraaf een vergelijking trekt tussen het raadsvoorstel van december 2010 en het huidige voorstel en aanhaalt dat er volgens het college aan de belangrijkste voorwaarden is voldaan. De VVD-fractie deelt die mening niet met het college, maar de voorwaarden komen nog terug en ze zijn ook nog eens opgenomen in het amendement A1. Daar ligt een waarborg in, hetgeen volgens de fractie recht doet aan het amendement dat in december 2010 is ingediend. Spreker begrijpt niet helemaal waarom het nu voor de heer Dijkgraaf niet voldoende is en in december 2010 wel.

De heer Dijkgraaf denkt dat dit niet zo moeilijk te begrijpen is. Afspraken worden niet voor niets gemaakt. Hij meent dat er ook een VVD-amendement lag om te zorgen voor extra financiering. Als blijkt dat de daarvoor gestelde termijn niet wordt gehaald en moet worden geconstateerd dat dit op dit moment nog steeds heel onzeker is, welke garantie is er dan dat er eind december wél zekerheid is? Zo schuift alles steeds maar door. Zijns inziens moet je op een bepaald moment zeggen: tot hier en niet verder! Er zijn nog heel wat zaken die de fractie doen afvragen of nu deze stappen wel moeten worden genomen, terwijl eerder afspraken zijn gemaakt die niet zijn nagekomen.

De heer Van der Weide krijgt eerlijk gezegd niet echt hoogte van het standpunt van de GroenLinks-fractie. De heer Dijkgraaf twijfelt en zegt: tot hier en niet verder?, maar de raad is inmiddels bijna vijf uur bezig en weet de heer Dijkgraaf nu nóg niet of deze voor of tegen dit raadsvoorstel is?

De heer Dijkgraaf constateert dat er nu nog niet wordt gestemd. De heer Van der Weide hoeft hem niet in de mond te leggen wanneer hij iets moet gaan zeggen.

De heer Van der Weide meent van een politieke partij die anders niet schroomt een standpunt in te nemen te mogen verwachten dat zij er een keer uit is. Of is de heer Dijkgraaf er pas uit als straks wordt gestemd? Waar hangt dan diens definitieve besluit van af?

De heer Dijkgraaf antwoordt: in elk geval niet van de heer Van der Weide!

De heer Van der Weide zegt dat dit wel een erg gemakkelijk antwoord is. Het is echter geen antwoord op de vraag waar het definitieve besluit van de heer Dijkgraaf vanaf hangt en waarom deze nu nog twijfelt.

De heer Wanders hoorde de heer Dijkgraaf zeggen dat er in december 2010 afspraken zijn gemaakt en dat die nog steeds niet zijn ingevuld. Hij is het met hem eens dat niet alle voorwaarden zijn ingevuld, met name die over de externe financiering. De vraag die wat de PvdA-fractie betreft voorligt, is of de kans wordt geboden die drie resterende voorwaarden in de komende tijd in te vullen. Het college ziet daar mogelijkheden

toe en de vraag is of het de kans wordt gegeven of niet.

De heer Dijkgraaf zegt dat de kans daarin zou kunnen liggen dat nu wordt gezegd: we nemen nog geen definitief besluit, we doen dat op het moment waarop dingen duidelijk zijn! In dit opzicht verschillen de heer Wanders en hij van mening.

De heer Wilms wil de heer Dijkgraaf graag helpen met het wegnemen van diens twijfel. Deze heeft een aantal citaten aangehaald uit het Twynstra Gudde-rapport, maar kan worden verwezen naar de nagezonden notie van Twynstra Gudde. Daarin staat onder punt 14 dat Twynstra Gudde dat, als door de raad een onherroepelijk besluit wordt genomen, de raad goed moet bedenken welke risico's daaraan hangen en dat zo'n besluit ook alleen kan worden genomen als een duidelijk handelingskader wordt vastgesteld. De indieners van amendement A1 hebben daartoe een poging gedaan en er ligt nu een handelingskader voor. Het is te hopen dat dat wat van de twijfel bij de heer Dijkgraaf wegneemt.

De heer Dijkgraaf wijst er op dat in het laatste rapport van Twynstra Gudde wordt gesteld dat dit bureau de punten 9 en 14 ten dele opgevolgd vindt. Er zijn nog allerlei nuances in aan te brengen, en hij heeft reeds aangegeven welke nuances voor de GroenLinks-fractie van groot belang zijn.

De heer Halm deelt mee dat de BGE-fractie geen enkele twijfel heeft. Zij vindt dat pas ja moet worden gezegd als de financiering rond is en het bedrijfsplan haalbaar is. Er zijn voorwaarden gesteld en daaraan had DPE Next per 1 juni 2011 moeten voldoen, doch dat is niet gebeurd. Aan die voorwaarden kan ook niet worden voldaan. Twynstra Gudde stelt dat de raad beschikt over te weinig informatie, zodat deze onvoldoende inzicht heeft in de risico's, de onzekerheden en de consequenties van het voorgestelde onherroepelijke besluit. Twynstra Gudde maakt dus duidelijk dat een verantwoord besluit op dit moment niet kan worden genomen en dat het niet noodzakelijk is zo'n besluit nu te nemen.

Vervolgens nog een paar vragen aan de heer Leutscher. Deze heeft kritiek op het taalgebruik van collega's in de raad. Wat hemzelf irriteert is het volgende. De heer Leutscher meldde dat er

zwart wordt betaald in de bouw. Heeft deze daar ervaring mee? Kan deze dit onderbouwen? Heeft de heer Leutscher dit zelf meegemaakt? Zo ja, heeft deze als raadslid daarvan aangifte gedaan bij het OM? Spreker is van mening dat de heer Leutscher diens uitspraken terug moet nemen, want dat hij die beschouwt als een belediging van de bouwondernemers. Hij hoort graag wat de andere raadsleden hiervan vinden.

De heer Leutscher zegt dat de bijdrage van de LEF!-fractie juist was bedoeld om de bouwondernemers te ondersteunen. Als de heer Halm denkt dat hier sprake is van een strafbaar feit, wil hij deze verwijzen naar het parket van het OM in Assen.

De heer Halm vindt dit te kort door de bocht. De heer Leutscher gaf aan dat er zwart wordt betaald in de bouw en deze moet dit dan ook onderbouwen.

De heer Leutscher herhaalt dat, als de heer Halm vindt dat er sprake is van een strafbaar feit, deze zich moet vervoegen bij het OM in Assen, Leeuwarden, Arnhem, of waar deze maar wil.

De heer Halm denkt dat als de heer Leutscher het over een strafbaar feit heeft, deze daarvan zelf aangifte kan doen, in plaats van te verwijzen naar een ander. Als een raadslid weet dat er een strafbaar feit is gepleegd, moet dit dat onderbouwen en aangifte doen.

De heer Huttinga brengt naar voren dat de keuze voor dit voorstel is: het op gang brengen van een situatie die leidt tot dat wat weleens is genoemd de *rat race* van parken onderling. Het dierenpark gaat in de toekomst op een superscherp niveau acteren. Dat leidt er volgens de ChristenUnie-fractie toe dat het park niet toe kan met de thans geprognosticeerde exploitatie. Zij vindt dat het bureau dat het college heeft geadviseerd zaken te positief heeft neergezet, dit natuurlijk mede in het licht van de rapportage van de raadsadviseur. Daarover kan men discussiëren, maar zo zit de fractie hierin. Alternatieven zijn er eigenlijk niet, zo zegt het college; dit zou het absolute alternatief zijn. Dan is het op z'n minst opmerkelijk, gezien de recente ontwikkelingen, dat niet verder wordt gekeken, want als een en ander zo wordt verabsoluteerd, is er een heel groot gevaar. De een noemt dit een tunnelvisie, de ander een fuik, maar je leidt jezelf dan

ergens heen zonder maximaal kritisch te zijn. De risico's zijn van een aard en grootte waarmee Emmen nog nooit eerder heeft gedeald. Is dat wijs in deze verhipt moeilijke tijd? Over DPE Next bestaan bij de fractie van de ChristenUnie de grootste twijfels en zorgen. Zij heeft niet echt een goed vertrouwen in de exploitatie; daarmee wordt te scherp aan de wind gevaren. Met de prestaties die straks moeten worden geleverd, plaats je jezelf in een enorme dwangbuis. Daarnaast is de gemeente straks zo zeer gebonden dat er een enorme hypotheek ligt op haar eigen financiële toekomst. Er moest steeds angstvallig worden bekeken hoe DPE Next gaat acteren: is er zicht op een ruimere ontwikkeling, ja of nee? Daar wordt de fractie bijna zenuwachtig van. En op korte termijn: hoe gaan de subsidiestromen zich ontwikkelen of vallen er gaten in de opzet en moet de gemeente die zelf dichtten? Verleden jaar in november en dit jaar weer in november had de fractie gewild dat van de zijde van DPE Next de financiële opzet krachtiger was gebleken, met name exploitatietechnisch. Zij had gehoopt en gewild dat de gemeente intussen meer zekerheid kon bieden over de hardheid van alle bijdragen c.q. subsidies. Nu wordt over de drempel gestapt met te veel en te zwaarwegende onzekerheden in een context die dat op dit moment nauwelijks kan verdragen. Daarmee stel je je als lokale overheid een deel van je continuïteit in de waagschaal. Op dat vlak is het perspectief momenteel toch al niet best. Het rijk zorgt er voor het maar zo moeilijk mogelijk te maken. Het college zou tijd moeten nemen voor een grondiger verkenning van zo mogelijk minder risicovolle alternatieven, want zit wat de fractie betreft te sterk op één spoor.

De heer Schoo heeft hiervoor vergeten iets te vragen. Hij wenst over het raadsvoorstel een hoofdelijke stemming.

De heer Huttinga zegt ook één ding te zijn vergeten. Hij wil het college nadrukkelijk bedanken voor het feit dat het zoveel heeft toegevoegd aan het raadsvoorstel, waardoor na de commissievergadering heel veel extra informatie is verkregen.

De waarnemend voorzitter verzoekt het college in deze termijn zo puntig mogelijk te reageren, mede gelet de reeds vergevorderde tijd.

Wethouder Arends merkt dat bij delen van de raad de worsteling met het maken van een keuze

nog steeds voortduurt. Hij kan dat ook heel goed begrijpen. Het is een worsteling die binnen het college eveneens heeft gespeeld. Ook individuele collegeleden hebben die worsteling doorgemaakt, alleen zijn zij eerder bij het moment gekomen waarop een totale afweging moest worden gemaakt, terwijl dat voor de raad eerst vanavond het geval is. Hij kan zich voorstellen dat er tot het moment van de stemming nog gezichtpunten bij komen die mogelijkerwijs kunnen helpen bij de oordeelsvorming.

Spreker haakt aan bij hetgeen de heer Huttinga heeft gezegd: kan het park toe met de opgezette prognose? Is die niet te positief, te rooskleurig? In de exploitatie van het park ziet spreker elementen die conservatief zijn opgezet. Bijvoorbeeld ten aanzien van de geprognosticeerde abonenthouders is heel bewust gekozen voor een conservatieve aanname. Men is bewust niet aan de bovenkant gaan zitten en heeft ook gelet op de ervaring op dit moment, in tegenstelling tot wat bijvoorbeeld UNO heeft geadviseerd. Als je kijkt naar de bestedingen in het park, zowel in winkelactiviteiten als in de horeca, zie je dat eveneens een lage schatting is aangehouden. UNO zegt dat die hoger zouden kunnen worden ingeschat. Spreker ziet ook de afschrijvingsproblematiek en heeft aangegeven dat, kijkend naar andere parken, daar een verschil zit. Hij heeft vertrouwen in de deskundigheid van Draaijer & Partners en dat bureau concludeert dat dit een aannemelijke insteek zou zijn. In de exploitatie is ook een miljoen voor onvoorzien opgenomen. En ten aanzien van de personeelskosten, waarover Twynstra Gudde en UNO iets hebben gezegd, is ook een vergelijking getrokken met de traditionele attractieparken. Voor de horeca zijn de personeelskosten gesteld op 35%; het andere gedeelte is lager, wat te maken heeft met het soort attracties. Dat is overigens niet helemaal het juiste woord en dat zullen mensen die zich bezighouden met dierenwelzijn hem niet in dank afnemen, maar hij weet nu zo snel geen ander woord te bedenken. In elk geval is er sprake van een goede balans.

De financiering is gebaseerd op extern vreemd vermogen van € 30 miljoen. Daarop is het aflossings- en renteschema in de exploitatie ingesteld. Als dat verhaal anders uitpakt < en het lijkt er op dat het anders uit kan gaan pakken >, betekent dat in de exploitatie een rooskleuriger beeld gaat ontstaan. Dat zou wat kunnen betekenen voor het risicoprofiel van de gemeente, in die zin dat eerder tot aflossing van haar leningen kan worden overgegaan, maar het zou ook wat kunnen

betekenen voor de kosten qua het renteperspectief.

De heer Van der Weide wil de wethouder wat dit betreft ook iets meegeven. Het gaat dan met name om de geprognosticeerde exploitatie van DPE Next. Twynstra Gudde concludeert dat die als te optimistisch moet worden gekwalificeerd en dat De Efteling wordt gezien als kampioen in het optimaliseren van het percentage loonkosten. Twynstra Gudde stelt dat het percentage zeer ambitieus is en een risico vormt voor de exploitatie.

Wethouder Arends bestrijdt dit niet. Het is het ambitieniveau dat het dierenpark zichzelf oplegt ten aanzien van personeelsbeheer. Daarnaast wil hij er voor pleiten dit te zien in het perspectief van de ontwikkelingen van het park tussen oktober 2010 en nu. Er is ook een ander kostenplaatje neergelegd.

De raad mag van hem aannemen dat maximaal kritisch zijn bijna een tweede gedragshouding is geworden. Het college vraagt van de ambtenaren geen jaknikkers en meelopers te zijn, want het wil graag continu een spiegel voorgehouden krijgen, waarbij de vraag wordt gesteld: als we dit willen, wat zijn daarvan dan de consequenties? Het feit dat het raadsvoorstel bol staat van de risicoanalyses geeft aan dat het college ook heel kritisch wil zijn op het eigen handelen. Dat kan de kracht zijn bij de uitwerking van dit raadsvoorstel.

In de optiek van het college is een subsidiestroom van € 17 miljoen een risico, want niet gedekt; daarover is het heel helder. Het zal er alles aan doen om te proberen die € 17 miljoen binnen te halen, maar het zal een lastig traject zijn, want erkend moet worden dat het rijk in het huidige tijdsgewricht niet zo scheutig is met het toekennen van nieuwe subsidies. Als nu echter zou worden gezegd dat de gemeente die € 17 miljoen afdekt, zou zij haar onderhandelingspositie bij het rijk op het spel zetten. In de lobby bij het rijk moet maximaal worden ingezet op het verkrijgen van het bedrag van € 17 miljoen. De raad mag van spreker aannemen dat door het college ook nadrukkelijk wordt gekeken naar de mogelijkheden om dit anders op te vangen, indien dat eventueel aan de orde zou komen, maar hij kan zeggen dat het op zich nog niet verkeerd gaat.

De heer Huttinga heeft behoefte aan een verscherping op dit punt. Betekent hetgeen de wet-

houder zegt dat van de € 65,5 miljoen uitsluitend het bedrag van € 17 miljoen nog hard moet worden gekregen?

Wethouder Arends antwoordt bevestigend. De € 33 miljoen van het bedrag van € 50 miljoen < de € 15,5 miljoen is het gemeentelijk aandeel in de verplaatsing > mogen als een beperkt risico worden ingeschat. Dat betekent dat er in het verkeer met andere organen (provincie, SNN) nog wel een handtekening moet komen, maar dat is niet wat het college betreft geen issue van onderhandeling meer. Het zetten van een handtekening door de andere overheidsorganen is de laatste formele handeling die nog moet plaatsvinden. Naar de mening van het college is er wat de € 33 miljoen betreft dus een beperkt risico aanwezig.

De heer Van der Weide merkt op dat, als hij het goed begrijpt, het risico nog steeds aanwezig is dat de toegezegde bedragen niet binnenkomen.

Wethouder Arends zegt dat er zich op enig moment altijd situaties kunnen voordoen waarin dit in een ander daglicht komt te staan. Dan heb je het bijvoorbeeld over een situatie waarin Griekenland de eurozone moet verlaten en alle schulden moeten worden afgeboekt. Dat is dan totaal wat anders, maar in de normale gang van zaken hoeft daarover volgens het college in de huidige omstandigheden geen discussie te ontstaan. Kortom, die € 17 miljoen vormen het risicopunt, het andere niet meer.

Tijd voor alternatieven is er gewoon niet meer. Als er nu nog alternatieven onderzocht zouden gaan worden, gesteld dat dit nu nog wenselijk wordt geacht, zou men zó weer een à anderhalf jaar verder zijn. Men kijke maar naar het tijdstip waarop het dierenpark is begonnen met het opzetten van het hele project: 2005! Dus de voorstelling van Twynstra Gudde in eerdere rapportages dat moet worden gerekend met een lange aanloopperiode wordt hiermee wel bewaarheid.

De heer Van der Weide is van oordeel dat de wethouder hiermee eigenlijk aangeeft dat de planvorming nu al te ver is gevorderd. Zoals hij in zijn eerste termijn heeft gezegd: stap voor stap loop je richting het moeras en als je in de buurt komt, moet je maar doorgaan! Bij hetgeen de wethouder zojuist zei, erop neerkomend dat de gemeente toch wel doorgaat, verslechtert volgens de fractie van Wakker Emmen de onderhandelingspositie, niet alleen ten aanzien van het

private gedeelte, maar ook ten aanzien van de subsidies die nog binnen moeten komen. Met andere woorden: brengt de gemeente haar eigen onderhandelingspositie niet in gevaar?

Wethouder Arends antwoordt: nee, op geen enkele manier. Sterker nog: het feit dat dit voorstel nu aan de raad is voorgelegd, heeft er mee te maken dat de gemeente haar eigen positie wil markeren. Zij zegt: wij hebben de verantwoordelijkheid voor een vraagstuk waarbij zij € 17 miljoen op tafel wil leggen. Zij wil haar risicoprofiel ten opzichte van de besluitvorming in december 2010 niet vergroten, dat wordt met dit voorstel nadrukkelijk naar voren gebracht. Het feit dat de Rabobank op enig moment is meegegaan, is volgens het college te verklaren door een duidelijke markering van de positie van de gemeente. Dat zal hopelijk ook gevolgen hebben voor de inbreng van een bouwbedrijf.

Kortom, als de gemeente komt tot uitstel, zullen anderen eveneens uitstellen.

Tot slot de vraag van de SP-fractie: kunnen de extra banen opwegen tegen de extra lastenverzwaring? Spreker wil alvast iets verklappen. Het college vergadert donderdag in besluitvormende zin over de begroting voor 2012 en hij kan zeggen dat daarin geen extra lastenverzwaring voor de inwoners van de gemeente Emmen zit. Daarmee wil hij gezegd hebben dat dit hele plan zonder extra lastenverzwaring voor de inwoners tot stand kan worden gebracht. Er zit al voor € 63,5 miljoen aan kapitaallasten in de begroting, waarmee de investeringen zijn gedekt. Alle bedragen uit de reserves zijn geormerkt, waardoor de burgers van de gemeente niet voor lastenverzwaring komen te staan. De suggestie dat dit gebeurt, is stemmingmakerij. Spreker zegt bij dezen: de genoemde 800 banen voor Emmen en de regio komen tot stand zonder lastenverzwaring en zijn banen voor eenieder die graag aan het werk wil.

De heer Van der Weide vraagt of wethouder Arends deze toezegging ook wil laten gelden totdat het hele project Atalanta is gerealiseerd. Hij wil nog wijzen op de gemeentelijke investeringen. Een euro kun je maar één keer uitgeven en zou ook aan heel andere zaken die ten goede komen aan de werkgelegenheid kunnen worden besteed.

Wethouder Arends merkt op dat er bij de behandeling van de begroting 2009 € 63,5 miljoen aan kapitaallasten in het kader van Atalanta is

vastgelegd. Dat is toen al geregeld. Als een andere keuze wordt gemaakt, wil hij weleens zien hoeveel keuzes er gemaakt zijn ten nadele van de inwoners van de gemeente in relatie tot het Atalanta-project.

De heer Van der Weide herinnert aan zijn vraag of de gedane toezegging dat er voor de burger geen enkele lastenverzwaring komt, blijft gelden tot het hele Atalanta-project is gerealiseerd.

Wethouder Arends denkt dat de heer Van der Weide het onmogelijke van hem vraagt.

De heer Moinat is beticht van stemmingmakerij.

Wethouder Arends heeft dat niet gedaan.

De heer Moinat zegt dat de wethouder het over stemmingmakerij had toen deze zich richtte tot de SP-fractie en dat het dus logisch is dat hij zich daar enigszins door aangesproken voelt. Hij heeft gevraagd of alles voor 2012 op veilig staat en heeft daarop een antwoord gekregen. Dan blijft nog wel de vraag hoe het in 2013 en 2014 gaat.

Wethouder Arends geeft aan dat dit in meerjarenperspectief moet worden gezien, maar dat als je € 22 miljoen moet bezuinigen, dit geen lastenverzwaring voor de burgers betekent en dat ook nog tientallen miljoenen kunnen worden geïnvesteerd in deze stad en regio, wil hij de eerste weleens tegenkomen die dat ook kan presteren.

De heer Schoo merkt op: Emmen is toch wel een bijzondere stad! In Rotterdam en Amsterdam gaat men dubbel bezuinigen, maar wethouder Arends zegt dat het hier allemaal kan zonder bezuinigingen! De vraag is dan wel: hoe gaat het met de grondexploitatie en met de bijstand? Lopen hier de tekorten niet ook op? Maar als er tot 2016 totaal niets wordt verhoogd, tekent hij daarvoor!

Wethouder Arends heeft iets verklapt uit de begroting 2012. Het vervolg komt in november en dan mag hij worden aangesproken.

Burgemeester Bijl hoorde mevrouw Hoogeveen zeggen dat de burgemeester wel zegt dat het college een besluit uitvoert, maar toch met dit voorstel komt. Precies, het college komt met dit

voorstel omdat het moet terugkomen op de besluitvorming in december 2010, dus niet op eigen houtje allerlei zaken kan gaan invullen. Voor zover nog zou worden getwijfeld aan de bereidheid van het college de voorwaarden die nog niet zijn ingevuld en die bij amendement waarschijnlijk aan het ontwerpbesluit worden toegevoegd, komt het college bij de raad terug. Anders is er een probleem.

Mevrouw Hoogeveen vindt dit iets te gemakkelijk. In het oorspronkelijke raadsvoorstel stond ook dat het college op, naar zij meent, 12 april 2011 heeft toegezegd dat met de erfpacht verder geen rekening wordt gehouden.

Burgemeester Bijl had nog willen ingaan op voorbeelden, maar mevrouw Hoogeveen was heel snel met interrumperen! Natuurlijk vindt het college het ook vervelend dat een zinsnede tweeledig kan worden uitgelegd. Het is een punt voor het college daarop alert te zijn.

Voorts wordt gevonden dat níét aan de belangrijkste voorwaarden is voldaan, want dat er nog een paar zaken zijn die nog moeten worden ingevuld. Dat gebeurt nu in het handelingskader dat waarschijnlijk aan het besluit zal worden toegevoegd. Voor alle helderheid: er zal nog duidelijkheid moeten komen over de provinciale bijdrage en die van banken en bouwers. Spreker snapt wel dat de heer Dijkgraaf verwijst naar het advies van Twynstra Gudde, waarin wordt gezegd dat eigenlijk eerst helderheid van de provincie moet worden verkregen, maar die krijgt de gemeente echt niet voordat zijzelf een besluit heeft genomen. Daarover is een- en andermaal met GS gesproken en GS zijn daar helder in: zij leggen Provinciale Staten pas een ontwerpbesluit voor als de gemeenteraad van Emmen een besluit heeft genomen. De oplossing is de ontbindende voorwaarde in het raadsvoorstel, en wel dat de provincie inderdaad meedoet en de gevraagde bijdrage toekent.

Er is al wat gezegd over het belang van de breedte van de steun in de raad. Hij kijkt dan maar naar de fracties die links en rechts ook provinciaal vertegenwoordigd zijn. Het is voor de gemeente belangrijk met een zo breed mogelijk pallet aan politieke steun de lobby te voeren om de subsidies te verkrijgen. Hem dunkt dat men zich niet moet blindstaren op het bedrag van € 17 miljoen. Dat zal al een forse inspanning betekenen, maar er is reeds een motie door de Tweede Kamer aangenomen. Welnu, zoals de raad het college aanspreekt op aangenomen mo-

ties, doet de Tweede Kamer dat ook jegens het kabinet, zo mag worden aangenomen. De gemeente heeft dus wel enig materiaal in handen om richting 'Den Haag' wat te doen. Er liggen in de toekomst wellicht nog meer mogelijkheden voor dit project. Laat men nu niet net doen alsof het ophoudt met datgene waarover thans wordt gesproken. In elk geval zou het plezierig zijn als met een zo groot mogelijk draagvlak in 'Den Haag' of waar dan ook kan worden gesproken. In motie M7 van de LEF!-fractie wordt min of meer in huiselijke termen gevraagd: college, kom tevoren met een portefeuillevverdeling die aangeeft wie waarvoor verantwoordelijk is! Spreker heeft daar in eerste termijn niet met weerstand, maar wel gereserveerd op gereageerd, gezien de inleiding van de heer Leutscher. Het college heeft intussen begrepen dat het een van het ander moet worden gescheiden en dat de inleiding is voortgekomen uit irritatie over de manier waarop het college heeft gereageerd in de commissievergadering. Het college dreigde in de discussie ook enige irritatie te krijgen. Spreker werd tijdens een schorsing nog gevraagd: is dat nu spel of is het echt? Volgens hem was het geen spel, maar het hoort wel bij het spel. Helder is gemaakt dat de inleiding geen aanloop naar de motie was, maar dat het puur was om te illustreren waar de irritatie vandaan kwam. Dat gezegd hebbende, denkt hij dat er in materieel opzicht in eerste termijn niet zoveel met elkaar van mening werd verschild. Het college moet een planning maken en het zal dat zodanig doen dat deze kan worden geacht te passen binnen de ingediende motie. Met andere woorden: het college heeft geen bezwaar tegen het aannemen daarvan.

De waarnemend voorzitter informeert of dit betekent dat het college deze motie overneemt.

Burgemeester Bijl zegt dat dit zo is.

Wethouder Jumelet merkt op dat de heer Van der Weide in tweede termijn een vraag heeft gesteld over het theater. Het is goed te horen dat het in die termijn ook over het theater ging. De vraag was: hoe komt u tot 250.000 bezoekers in het verzorgingsgebied en hoe verhoudt zich dat getal tot andere theaters in de omgeving? Daarop is te zeggen dat tussen theaterdirecteuren sprake is van afstemming. In dit unieke concept gaat het natuurlijk om een combinatie van cultuur en natuur. Hier en daar is er in dit opzicht wat concurrentie, maar er zijn ook nieuwe mogelijkheden. Daarom de durf hij te zeggen dat het gaat

om het bieden van een rijk aanbod net betrekking tot cultuur en natuur voor een verzorgingsgebied voor 250.000 mensen.

De SP-fractie heeft een opmerking gemaakt over de toegankelijkheid voor minima. Natuurlijk moet je maar afwachten hoe het minimale in 2015 invulling krijgt ter ondersteuning van de beoogde groepen. Het staat de raad vrij te dien aanzien diens eigen besluitvorming te organiseren, doch er zal oog voor moeten zijn en daar zal het college diens best voor blijven doen.

Wethouder Arends heeft in eerste termijn al gezegd dat de moties van de fracties van PvdA en LEF! elkaar grotendeels overlappen. Hij stelt zich voor dat met het overnemen van motie M1 de motie M5 in feite eveneens is overgenomen. De strekking van motie M5 heeft hij verstaan als: in grote mate gebruik maken van lokale en provinciale onderaannemers, terwijl in motie M1 wordt verzocht: "DPE te verzoeken schriftelijk te bevestigen dat de door DPE beoogde krachtige stimulering van de regionale werkgelegenheid bij de door DPE versterkt opdrachten zo maximaal mogelijk wordt geborgd." Hij vermoedt dat in feite hetzelfde wordt beoogd, dat mag worden verondersteld dat motie M1 zo kan worden geïnterpreteerd en dat motie M5 daarop een nuancering aanbrengt. Als de passage over goedkope Oost-Europese arbeidskrachten wordt aangepast, is er wat het college betreft in feite sprake van overneming van beide moties.

Wethouder Houwing-Haisma deelt mee dat het raamkrediet ad € 40 miljoen inderdaad indicatief is. Er is nog niet eens een ontwerp of een architect, derhalve kan op dit moment nog niet precies worden gezegd hoe duur het theater precies gaat worden. Het krediet is afgegrensd op € 40 miljoen, maar de raad heeft er vast geen bezwaar tegen als het minder duur wordt!

Mevrouw Hoogeveen heeft op haar vraag in eerste termijn de wethouder duidelijk horen zeggen: niet meer en niet minder! Het verbaast haar dan ook dat er nu een ander antwoord wordt gegeven.

Wethouder Houwing-Haisma zegt dat een raamkrediet € 40 miljoen van beschikbaar wordt gesteld, inderdaad: niet meer en niet minder. Maar als het theater goedkoper wordt, heeft mevrouw Hoogeveen daar vast geen bezwaar tegen! Het zal in elk geval niet meer worden dan € 40 miljoen. Zij gaat er van uit dat de raad die bo-

vengrens, net als het college, graag gehanteerd wil zien.

Mevrouw Hoogeveen stelt vast; dus maximaal!

Wethouder Kuper heeft nog een opmerking naar aanleiding van de vraag van de LEF!-fractie over al dan niet professionele steun bij PR & marketing. De raad weet dat hij altijd gaat voor eigen mensen, maar als het college vindt dat steun nodig is van externen, kan zal daartoe worden overgegaan. Dat kan in dit geval best het geval zijn.

Wethouder Sleeking kan in aanvulling op de woorden van wethouder Kuper over de inschakeling van externe deskundigen zeggen dat uit het plan van aanpak kan blijken dat het nodig is. Hij gaat er dan ook van uit dat, als dat zo is, de heer Leutscher geen enkele bezwaar zal hebben tegen extra gelden voor de inhuur van derden.

De heer Leutscher merkt op dat die dan vast worden terugverdiend.

De waarnemend voorzitter stelt vast dat vanuit de vergadering wordt gevraagd om een schorsing, weshalve hij de vergadering schorst.

Schorsing.

De waarnemend voorzitter heropent de vergadering en legt als het verst strekkende amendement eerst amendement A2 ter besluitvorming voor.

Amendement van de fractie Wakker Emmen (A2)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen d.d. 3 oktober 2011,

constateert dat:

- *het college in zijn raadsvoorstel RA11.0110 over punt 1 aangeeft: “Vast te stellen dat afdoende aan de belangrijkste voorwaarden in het raadsbesluit van 20 december 20110 DPE Next is voldaan”, daar waar Twynstra Gudde op pagina 5 van de notitie ‘Gewijzigd raadsvoorstel realisatie DPE Next’ opmerkt: “Omdat het college nog niet heeft voldaan aan de eerder genoemde voorwaarden”;*

- *het de vraag is of het college op korte termijn wel kan voldoen aan alle voorwaarden die in het raadsbesluit van 20 december 2010 DPE Next zijn opgenomen;*
- *met het vroege moment van onherroepelijke besluitvorming vanwege de ‘vurige wens’ van het gemeentebestuur in een prille planfase van het project, wanneer er nog heel veel niet bekend is, er een zeer grote mate van onzekerheid heerst;*
- *de risico’s zijn door het college goed verwoord in het risicoregister, maar de impact van de risico’s op budget en planning blijft ontbreken, hetgeen grote gevolgen kan hebben voor het financiële beleid van de gemeente Emmen;*
- *de gemeenteraad zijn beslissingsbevoegdheid en bestuurlijke verantwoording overdraagt aan het college waar het gaat om de passage op pagina 7 van het raadsvoorstel: “Vóór het aangaan van verplichtingen door DPE in het kader van de financiering en de bouw van DPE Next moet de definitieve uitwerking van het financieringsvraagstuk door DPE ter toetsing en accordering worden voorgelegd aan ons college. Het college zal op basis hiervan vaststellen of aan de gestelde voorwaarden, te weten:*
 - *evenwichtige invulling van de oplossing van het financieringsvraagstuk;*
 - *handhaving van het ambitieniveau en de realisatieplanning, zoals verwoord in het bedrijfsplan DPE Next 7.0a;*
 - *geen kostenverhoging voor DPE Next ten opzichte van hetgeen hiervoor is voorzien in het bedrijfsplan 7.0a*
 - *geen verhoging van het risico-profiel voor de gemeente Emmen, gerelateerd aan het voorliggende besluit**is voldaan;*
- *met het namen van een onherroepelijk besluit dit concreet betekent dat de raad en ieder individueel raadslid dat voor het voorstel stemt een zeer grote mate van onzekerheid accepteert, met alle consequenties voor de gemeente van doen;*

- *ter zake de definitieve financiering van DPE Next instemming van de raad wordt gevraagd en deze instemming als een ontbindende voorwaarde voor het voorliggende raadsbesluit geldt;*
- *de raad in later stadium zelf de definitie vaststelt van wat zij 'evenwichtig' acht.*

De heer Wanders heeft in de eerste termijn betoogd dat de PvdA-fractie de impasse wil doorbreken en een besluit wil nemen. Dit amendement voldoet daar niet aan. De fractie zal dit derhalve niet steunen.

De heer Wilms ziet dit amendement als een laatste poging om over dit raadsvoorstel geen onherroepelijk besluit te nemen, terwijl de CDA-fractie heeft aangegeven dat het juist goed zou zijn dat wél te doen. Zij zal dit amendement dus evenmin steunen.

De heer Scheltens vindt dat, als je voor een raadsvoorstel wilt stemmen maar het niet helemaal eens bent met de tekst, een voorstel tot tekstwijziging moet worden ingediend. De fractie van Wakker Emmen stelt wel een tekstwijziging voor, maar zal toch tegen het raadsvoorstel stemmen. Daarom stemt de VVD-fractie tegen dit amendement.

Mevrouw Hoogeveen zegt dat de D66-fractie op zich wel de zorg van de fractie van Wakker Emmen deelt en dus wel wat voelt voor de twee besluitpunten in het amendement. De overwegingen zijn evenwel suggestief. De fractie stemt in met amendement A1, want denkt dat daarin de kaders en de evenwichtigheid afdoende zijn geregeld.

De heer Schoo merkt op dat de DOP-fractie de reddingsboei steunt die met dit amendement wordt uitgegooid. Het andere amendement (A1) steunt zij niet.

De heer Moinat vindt 'reddingsboei' een groot woord. Het amendement is wel een poging om alles nog niet helemaal op slot te gooien, zoals ook het advies van Twynstra Gudde is geweest. De SP-fractie steunt dit amendement dan ook. Het amendement A1 gaat wel uit van een definitief besluit, maar voorziet in een aantal reparaties, zodat zij dit eveneens steunt.

De heer Leutscher is het eens met de verwoording van de heer Scheltens en steunt dit amendement dus niet.

De heer Dijkgraaf heeft de heer Van der Weide gevraagd eens een amendement in te dienen dat tegen het raadsvoorstel ingaat. Daar getuigt dit amendement niet en derhalve zal hij dit niet steunen.

De heer Halm kan zich, in het verlengde van het advies van Twynstra Gudde, in dit amendement vinden.

De heer Huttinga worstelt eveneens met dit amendement. Er zitten enige goede dingen in, maar hij heeft toch het idee dat de gordiaanse knoop daarmee nog ernstiger wordt. Daarom zal hij, met een lichte aarzeling, tegen dit amendement stemmen.

Het amendement A2 wordt hierna verworpen. De leden van de fracties van Wakker Emmen, BGE en SP stemmen tegen.

De waarnemend voorzitter stelt hierna aan de orde:

Amendement van de fracties van PvdA, CDA en VVD (A1)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op maandag 3 oktober 2011,

constaterende dat:

in het raadsvoorstel onder punt 8 van het voorgestelde raadsbesluit, alsmede op pagina 31 onder 'H. Daadwerkelijke uitvoering van het besluit' kaders worden vermeld waarbinnen het college tot uitvoering van een definitief raadsbesluit kan overgaan;

overwegende dat:

- *het voor de uitvoering van het besluit van belang is dat een helder kader door de raad aan het college wordt meegegeven waarbinnen deze uitvoering kan plaatsvinden;*
- *een dergelijk kader expliciet in het besluit dient te worden vastgelegd;*

besluit:

- *punt 8 in het ontwerpraadsbesluit aldus te wijzigen:*

- *de totale externe financiering DPE Next (vreemd vermogen) middels ondertekende contracten is vastgelegd;*
- *de toekenning en beschikbaarheid van de provinciale bijdragen door Provinciale Staten is gerealiseerd;*
- *Van DPE bericht is ontvangen dat de financiering volledige gerealiseerd is en het investeringsbesluit, onder voorbehoud van accordering van het college, is genomen;*
- *het college getoetst en geaccordeerd heeft dat het definitieve financieringsplaatje voor de nog in te vullen € 30 miljoen aan externe financiering voldoet aan de volgende eisen:*
 - *sprake dient te zijn van een evenwichtige invulling van het financieringsvraagstuk, het ambitieniveau en de realisatieplanning, zoals verwoord in het bedrijfsplan DPE Next 7.0a, gehandhaafd dienen te worden;*
 - *de kosten voor DPE Next niet verhoogd worden ten opzichte van hetgeen hiervoor is voorzien in het bedrijfsplan DPE Next 7.0a;*
 - *het risicoprofiel voor de gemeente Emmen, gereleerd aan het voorliggende besluit, niet verhoogd wordt;*
- *de aanneemsom voor de bouw van het nieuwe park past binnen de gestelde kaders van het bedrijfsplan DPE Next 7.0a;*
- *wanneer het college niet tot uitvoering van het raadsbesluit kan overgaan, legt het college dit onverwijld voor aan de raad.*

Amendement A1 wordt aangenomen, met de aantekening dat de leden van de fracties van Wakker Emmen, DOP en BGE geacht willen worden tegen te hebben gestemd.

Motie van de fracties van PvdA, CDA en VVD (M1)

De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op maandag 3 oktober 2011,

constaterende dat:

- *op basis van de economische effectenanalyse van Ecorys d.d. 2 september 2011 kan worden vastgesteld dat realisering van het project Atalanta in Emmen tot structurele economische effecten zal leiden op het gebied van toename van de werkgelegenheid;*
- *daarnaast sprake is van een tijdelijke werkgelegenheid in de realisatiefase, verdeeld over de jaren dat wordt gebouwd;*
- *ook de regio Zuidoost-Drenthe te maken heeft met oplopende werkloosheidscijfers en afnemende kansen op de arbeidsmarkt;*
- *dit feit zich bovendien voor jongeren in opleiding vertaalt in het onvoldoende beschikbaar komen van stage- en wat de bouwsector betreft in leerlingbouwplaatsen;*
- *het werkgelegenheidsaspect in de afgelopen jaren zwaar heeft gewogen bij het uitwerken van het idee, zoals dat vorm heeft gekregen in het voorliggende Atalanta-project;*
- *DPE tijdens de vergadering van de gezamenlijke raadscommissies op 14 september 2011 heeft bevestigd bij verstrekte opdrachten gebruik te maken van regionale werkgelegenheid;*

van mening zijnde dat:

- *de positieve impuls voor de werkgelegenheid die realisatie van het Atalanta-project met zich brengt ook neerslaat op de relevante bedrijven en hun medewerkers in de regio Zuidoost-Drenthe;*
- *in verband hiermee moet worden bevorderd dat DPE in het kader van de aanbestedingsprocedure dusdanige voorwaarden stelt dat de lokale werkgelegenheid als boven omschreven zo maximaal mogelijk wordt veiliggesteld;*
- *een positief werkgelegenheidseffect bijdraagt aan het verkrijgen van een*

stabiel draagvlak in de samenleving in Zuidoost-Drenthe;

- *daarnaast leerbedrijven en onderwijsinstellingen profijt kunnen hebben van de innovatieve ontwikkelingen die een spraakmakend project als Atalanta genereert;*
- *het project als stimulans kan fungeren bij het maken van een keuze door studenten voor een technisch beroep;*

verzoekt het college:

DPE te verzoeken schriftelijk te bevestigen dat de door DPE beoogde krachtige stimulering van de regionale werkgelegenheid bij de door DPE verstrekte opdrachten zo maximaal mogelijk wordt geborgd,

en gaat over tot de orde van de dag.

Dit amendement wordt aangenomen. De leden van de fracties van Wakker Emmen, DOP en BGE stemmen tegen.

Motie van de fracties van CDA, PvdA en VVD (M2)

De raad van Emmen, in vergadering bijeen op 3 oktober 2011, aan de orde zijnde het gewijzigde raadsvoorstel DPE Next;

constaterende dat:

- *er vooralsnog geen sprake is van deelname in risicodragend kapitaal in het vermogen van DPE Next door derden;*
- *het risicoprofiel voor de gemeente zo laag mogelijk gehouden dient te worden;*
- *de zoektocht van DPE naar inbreng van risicodragend kapitaal door derden onverminderd voortgezet dient te worden;*

verzoekt het college:

de directie en de raad van commissarissen van DPE nadrukkelijk te verzoeken alles in het werk te stellen om risicodragend kapitaal, ter versterking van het eigen vermogen, door derden aan te trekken en over de voortgang daarvan te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Overgenomen zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van nadere besluitvorming uit. De leden van de DOP-fractie wensen geacht te worden tegen te hebben gestemd.

Motie van de fracties van CDA, PvdA en VVD (M3)

De raad van Emmen, in vergadering bijeen op 3 oktober 2011, aan de orde zijnde het gewijzigde raadsvoorstel DPE Next;

constaterende dat:

- *in december 2010 een zogenaamd vriendenaandeel is geïntroduceerd als vorm voor verkrijging van eigen vermogen;*
- *het college met instemming stelt kennis te hebben genomen van de opvattingen van DPE ten aanzien van het vriendenaandeel;*
- *de opvattingen van DPE ten aanzien van het vriendenaandeel resulteren in een zogenaamde goede-doelensichting;*
- *een bijdrage aan een dergelijke stichting de facto niet resulteert in het verkrijgen van een (certificaat van een) aandeel;*

overwegende dat:

- *het de intentie is geweest met een vriendenaandeel ook daadwerkelijk deel te nemen in het eigen vermogen;*
- *het hebben van een vriendenaandeel ook daadwerkelijk betekent dat dit vermogen tastbaar en aanwijsbaar geïnvesteed dient te zijn in het park;*

verzoekt het college:

de directie en de raad van commissarissen van DPE nadrukkelijk te verzoeken bij de uitwerking van het vriendenaandeel hier hierdoor verkregen vermogen daadwerkelijk tastbaar en aanwijsbaar te investeren in het park,

en gaat over tot de orde van de dag.

Overgenomen zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van nadere besluitvorming uit. De leden van de DOP-fractie wensen geacht te worden tegen te hebben gestemd.

Motie van de fractie LEF! (M4)

*De gemeenteraad van Emmen, in vergadering
bijeen op 3 oktober 2011,
kennisnemende van het raadsvoorstel aan-
gaande de realisatie van DPE Next;*

constateert:

- *dat het Atalanta-project groots en uniek van aard is;*
- *dat het college niet in staat is geweest het project voldoende over het voetlicht te brengen onder de eigen inwoners;*

overweegt:

- *dat voor het Atalanta-project draagvlak wenselijk en noodzakelijk is;*
- *dat de inwoners recht hebben op de feiten en gevolgen, maar ook enthousiast mogen worden gemaakt;*

overweegt eveneens:

- *dat het college zich daarbij offensief en zelfverzekerd mag etaleren, zonder afbreuk te doen aan de feiten;*
- *dat (intensievere) samenwerking met betrekking tot PR & marketing met het dierenpark gewenst en noodzakelijk zijn;*

verzoekt het college:

- *de PR & marketing met betrekking tot Atalanta op een hoger en professioneler plan te brengen;*
- *daaromtrent vóór 15 december 2011 een plan van aanpak aan de raad voor te leggen,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Overgenomen zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van nadere besluitvorming uit. De leden van de DOP-fractie wensen geacht te worden tegen te hebben gestemd.

Motie van de fractie LEF! (M5)

*De gemeenteraad van Emmen, in vergadering
bijeen op 3 oktober 2011,
kennisgenomen hebbende van het raadsvoor-
stel aangaande de realisatie van DPE Next;*

constateert:

- *dat het Atalanta-project een groot maatschappelijk effect met zich meebrengt op onder andere economisch terrein;*
- *dat de grote bouwondernemers dan wel bouwcombinaties te kennen hebben gegeven bij de uitvoering van DPE Next c.q. het Atalanta-project gebruik te zullen maken van lokale (en provinciale) onderaannemers;*

overweegt:

- *dat onder 'lokaal' de gemeente Emmen en onder 'provinciaal' Drenthe dient te worden verstaan;*

overweegt eveneens:

- *dat het werkgelegenheidseffect de lokale en provinciale bevolking daadwerkelijk dient te betreffen;*

verzoekt het college:

er zorg voor te dragen dan wel zich er van te vergewissen bij de contractvorming tussen dierenpark en bouwondernemer(s) dat:

- *in zeer grote mate gebruik wordt gemaakt van lokale en provinciale onderaannemers;*
- *bij de uitvoering van het werk geen gebruik wordt gemaakt van zogenoemde goedkope Oost-Europese arbeidskrachten,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Met inachtneming van de aanpassing (laatste onderdeel van het voorgestelde verzoek, wordt de motie zonder nadere besluitvorming aangenomen. De leden van de DOP-fractie wensen geacht te worden tegen te hebben gestemd.

Motie van de fractie LEF!(M6)

*De gemeenteraad van Emmen, in vergadering
bijeen op 3 oktober 2011,
kennisgenomen hebbende van het raadsvoor-
stel aangaande de realisatie van DPE Next;*

constateert:

- *dat ten gevolge van de uitvoering van het Atalanta-project tijdelijk een groot gebrek zal zijn aan parkeergelegenheid in de (directe) nabijheid van de winkels in het centrum van Emmen;*

overweegt:

- *dat voorkomen dient te worden dat de omzetten van winkeliers c.q. ondernemers in het centrum van Emmen negatief worden beïnvloed;*

overweegt eveneens:

- *dat draagvlak onder de winkeliers voor het Atalanta-project van wezenlijk belang is;*

verzoekt het college:

- *te onderzoeken of en op welke wijze de parkeerplaats van het gemeentehuis aan de Vreding tijdelijk beschikbaar kan worden gesteld voor het winkelend publiek;*
- *hieromtrent in overleg te treden met de formele vertegenwoordigers van de winkeliers c.q. ondernemers;*
- *de raad over de bevindingen vóór 15 december 2011 te informeren,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Overgenomen zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van nadere besluitvorming uit. De leden van de DOP-fractie wensen geacht te worden tegen te hebben gestemd.

Motie van de fractie LEF! (M7)

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op 3 oktober 2011, kennisgenomen hebbende van het raadsvoorstel aangaande de realisatie van DPE Next;

constateert:

- *dat het succes van de daadwerkelijke uitvoering van het Atalanta-project in grote mate wordt bepaald door mensenwerk;*
- *dat bij de vorming van het huidige college afspraken zijn gemaakt over de verdeling van aandachtsgebieden in het kader van Atalanta;*

overweegt:

- *dat de inwoners gebaat zijn bij een zorgvuldige en voortvarende uitvoering (implementatie) van het project Atalanta;*

- *dat het vertrouwen van de inwoners toeneemt wanneer de uitvoering zichtbaar en navolgbaar is;*
- *dat de uitvoering binnen de door de raad vastgestelde financiële grenzen dient te blijven;*
- *dat voor een goede ‘vinger aan de pols’-functie de raad niet alleen wordt geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering middels de bekende rapportages Atalanta achteraf, maar dat ook op jaarbasis vooraf duidelijk wordt gemaakt welk collegelid waarvoor verantwoordelijk is voor de uitvoering;*

verzoekt het college:

- *bij aanvang van elk begrotings- of planningjaar de raad een overzicht te verschaffen van de in dat jaar door de gemeente te behalen doelen aangaande de uitvoering van het Atalanta-project;*
- *deze doelen te baseren op de aandachtsgebieden van de, zoveel mogelijk, afzonderlijke collegeleden;*
- *dit en de behaalde of achtergebleven resultaten onderdeel te laten zijn van de kwartaalrapportages Atalanta,*

en gaat over tot de orde van de dag.

Overgenomen zijnde, maakt deze motie geen onderwerp van nadere besluitvorming uit. De leden van de DOP-fractie wensen geacht te worden tegen te hebben gestemd.

De waarnemend voorzitter legt ten slotte het onder B1 vermelde voorstel van burgemeester en wethouder ter besluitvorming voor. Hij heeft begrepen dat sommige raadsleden nog een stemverklaring willen afleggen.

De heer Oldenbeuving stelt vast dat zo dadelijk duidelijk wordt gestemd over het zwaarste en het meest veelomvattende voorstel dat ooit op de agenda heeft gestaan. Voor hem en ook voor vele anderen was het een intensieve en langdurige worsteling tussen de verantwoordelijkheid van een volksvertegenwoordiger enerzijds en de verantwoordelijkheid als lid van een fractie en de coalitie anderzijds. Gezien de enorme impact van dit besluit heeft het eerste, de persoonlijke verantwoordelijkheid, bij hem het zwaarste gewogen. De gemeente Emmen trekt met dit be-

sluit de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en de exploitatie van een onderneming met commerciële risico's naar zich toe. Naar zijn overtuiging kan en mag de gemeentelijke overheid dit niet doen, ook niet als de betrokken onderneming DPE Next heet en van groot belang is voor Emmen.

Spreker wil benadrukken dat er ten aanzien van het totale Atalanta-dossier nauwelijks verschil van opvatting bestaat in de CDA-fractie. De dierentuin moet verhuizen, een keuze die feitelijk al eind jaren negentig is gemaakt bij het besluit tot realisering van de traverse en parkeren-Zuid. De gemeente Emmen moet haar best doen om met beschikbare subsidies impulsen te geven aan de verdere ontwikkeling van de stad. Daar hoort ook een verplaatsingsvergoeding bij, zoals in 2008 reeds is besloten, al is de volledige dekking hiervan op dit moment nog onzeker. Helaas wordt door velen de keuze van vandaag geplaatst in het dilemma: dierentuin in het centrum of DPE Next op de es. Dat is niet sprekers dilemma geweest. Zijn tegenstem mag dan ook niet worden uitgelegd als een keuze voor het handhaven van de dierentuin in het centrum. Hij wenst het college, uitgaande van de veronderstelling dat dit voorstel zo dadelijk wordt aangenomen, veel sterkte en wijsheid bij de uitvoering van dit raadsbesluit. Hij hoopt en bidt dat al hetgeen hij voorziet nooit bewaarheid zal worden en dat dit besluit Emmen vreugde en voorspoed zal brengen. Als hij daaraan kan bijdragen, zal hij dat nooit nalaten. Het laat onverlet dat hij dit voorstel niet kan steunen. Een gemeente hoort niet risicodragend en zeker niet als enige te investeren in een commerciële onderneming. Succes met de keuze!

De heer Eggen zegt het volgende: "Collega's rondom mij heen constateerden al dat ik heel stil was. Dat is absoluut niet mijn normale gang van zaken. Ik maak toch vaak wat komische opmerkingen om te proberen het wat vrolijk te houden, maar dit stemt mij toch wel triest. Ik heb heel lang moeten nadenken over het feit dat ik in kan stemmen, ja of nee".

Mevrouw Hoogeveen heeft duidelijk aangegeven dat de D66-fractie echt van mening is dat de dierentuin moet worden verplaatst, maar hijzelf vindt de financiële risico's op dit moment nog echt te groot. Als er een democratische beslissing wordt genomen, staat de fractie daarachter, zodat hij er zich ook hierna voor zal blijven inzetten dat het de goede kant op gaat. Het is voor

hem echt een duivels dilemma. Hij had graag hebben gezien dat de fractie met één stem kon spreken, maar als principieel anders over iets wordt gedacht, en dat doen de fractieleden op dit moment, moet hij met pijn in het hart zeggen niet te kunnen instemmen met dit raadsvoorstel.

De heer Huttinga kan zich geheel vinden in dat wat de heer Eggen zojuist heeft gezegd. Hij kan er nog bij vermelden dat er de hele avond een soort knaagdier in zijn hoofd zat dat vraagt: wat doe je nu? Want hij draagt dit hele gebeuren vanaf moment nul wel een warm hart toe, maar tja: de risico's!

De heer Dijkgraaf sluit zich eveneens aan bij de woorden van de heer Eggen. Het unieke project staat niet ter discussie, maar wel de financiering. Daarom zal hij tegen dit raadsvoorstel stemmen.

De heer Schoo deelt mee dat de DOP-fractie de meerderheid plus een uiteraard respecteert. Dat is democratie. Zij zal in de toekomst waar nodig ondersteuning geven als er een financieel kloppend geheel is. Dat doet het nu nog niet. Derhalve zal de fractie tegenstemmen. Zij wenst voor dit voorstel geen enkele verantwoordelijkheid te dragen. Respect voor de heer Oldenbeuving voor de verwoording van diens tegenstem. Spreker vindt dat iemand een individuele afweging moet kunnen maken. Hij wenst iedereen sterkte met de keuze die zo dadelijk wordt gemaakt.

Als primus wordt aangewezen de heer Scheltens waarna tot hoofdelijke stemming wordt overgegaan.

Het geamendeerde voorstel van burgemeester en wethouders wordt, zoals verzocht door de DOP-fractie is verzocht, hoofdelijk in stemming gebracht en met 25 tegen 14 stemmen aangenomen.

Voor stemmen de leden: de heer Scheltens, mevrouw Rougoor-Mahalbasic, de heren Wilms, Özkan, Kochheim, Wittendorp en Gerth, de dames Plas-Kerperin en Nijhof-Huizinga, de heren Ruhé, Thole en Pekelsma, de dames Hoogeveen en Louwes-Linnemann, de heer Smit, de dames Aldershof en Van Wieren-Bolt, de heren Leutscher en Wanders, mevrouw Meulenbelt-Schepers, de heren Horstman, Boers, Meijer, Goudriaan en Hulsegge.

Tegen stemmen de leden: de heren Sulmann, Oldenbeuving, Linnemann, Moinat, Bijlsma, Dijkgraaf, Van der Weide, Van Goethem, Huttinga en Velzing, mevrouw Vrolijk-Lenting, de heren Schoo, Eggen en Halm.

B2. Mededelingen

Wethouder Houwing-Haisma zegt dat het inmiddels Dierendag is. Zij kan de leuke mededeling doen dat de gemeente Emmen de prijs van de Dierenbescherming heeft gekregen als gemeente met het beste dierenwelzijnsbeleid. Dat past prachtig bij het thema dat vandaag aan de orde was! (*Applaus*)

B3. Sluiting

De waarnemend voorzitter dankt eenieder voor de geleverde inbreng en dankt de luisteraars naar RTV Emmen voor hun aandacht. De vergadering is gesloten (01.42 uur).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 oktober 2011.

De voorzitter,

De griffier,

AGENDA

Categorie nummer	Agenda nummer	Stuk nummer	Onderwerp
A	1	--	Opening en vaststelling agenda
A	2	--	Vragenhalfuur
B	1	RA11.0110	<u>Ter vaststelling:</u> Gewijzigd raadsvoorstel realisatie DPE Next <u>Gevraagd wensen en bedenkingen van de raad</u> Voornemen deelneming DPE Next (RIS.5133] <u>Ter kennisneming:</u> <ul style="list-style-type: none">– Informatie en besluitvorming raad in relatie tot DPE Next– De raadsbesluiten van 20-12-2010 en de invulling van de aan de besluiten verbonden kaders– Voorwaarden financiering DPE Next– Gemeentelijke risicoanalyse met betrekking tot BC DPE Next 7.0– Samenvatting Businesscase 7.0 met aanbestedingsbrief d.d. 29 augustus 2011– Rapportage UNO Bedrijfsadviseurs inzake second opinion businesscase DPE Next 7.0a van 5 september 2011– Rapportage ‘Een maatschappelijke kosten/batenanalyse gebiedsontwikkeling Atalanta van 17 augustus 2011– Conceptrapportage ‘Economische effectenanalyse project Atalanta Emmen’ van 2 september 2011– Afschrift brief aan Gedeputeerde Staten provincie Drenthe met verzoek tot toekenning en beschikbaarstelling provinciale middelen van 13 september 2011– Advies Nysingh advocaten-notarissen met betrekking tot staatssteunaspecten van 21 september 2011– 11.218862 Tussentijdse rapportage DPE tweede kwartaal 2011– Diverse bijlagen, behorende bij commissievergadering van 14 september 2011 <u>Onder geheimhouding ter inzage bij griffier</u> <ul style="list-style-type: none">– Brieven d.d. 4 juli 2011 en 14 juli 2011 behorende bij de Businesscase

DPE Next versie 7.0 met de bijbehorende bijlagen (complete BC DPE Next 7.0

- Brieven d.d. 30 augustus 2011 met bijlagen zoals vermeld op Overzicht bijlagen Bedrijfsplan DPE Next 7.0a (complete BC DPE Next 7.0a
- Brieven d.d. 6 september 2011:
 - Erratum bijlage bij memo Bedrijfsplan DPE Next 7.0a
 - Externe financiering DPE Next
 - Exploitatieberekeningen DPE Next
 - Eventuele aspecten met betrekking tot staatssteun rond planontwikkeling DPE Next

B	2	--	Mededelingen
B	3	--	Sluiting